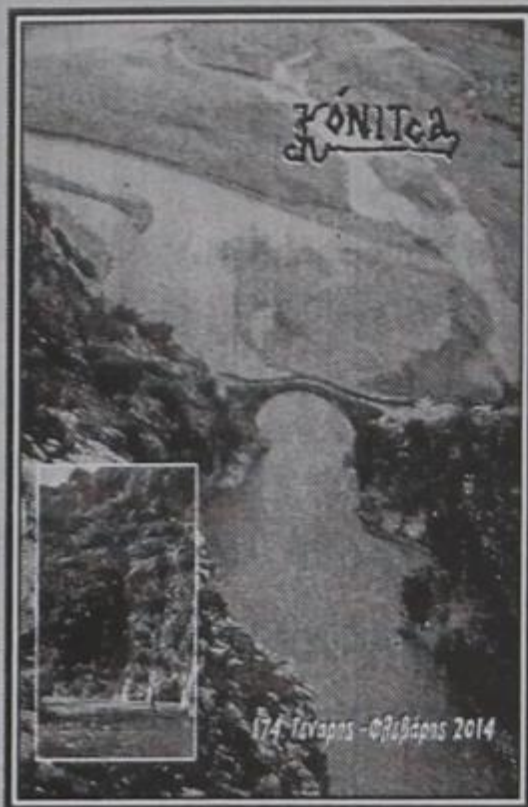

Κόνιτσα

174. Γενάρης - Φεβράριος 2014

174. Γενάρης - Φλεβάρης 2014

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 174 Γενάρης - Φλεβάρης 2014 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

1	30 Χρόνια μαζί σας, Συντ. Επιτροπή
2	Δελτίο Τύπου Δήμου
3	Κοινωφελής Επιχ. Δήμου
6	Δελτίο Τύπου Δήμου
7	Η επαρχία Κόνιτσας ως γενέτειρα μαστόρων, Χ. Γκούτου
10	Εκδήλωση για τα εκατό χρόνια, Σ.Τ.
12	Κοπή πίτας Συνδ. Απ/των Γυμν. Λυκ.
13	Το Μουσείο Οίνου, Απ. Ραπακούσιου
15	Για την απελευθέρωση Ιωαννίνων, Ι. Παπαϊωάννου
20	Υπενθύμιση προς τους Άρχοντες, Στάθη Βίνου
23	Παζαρόπουλο, Σπύρου Γκότζου
25	Για τη Μονή Στομίου, Η. Ανδρέου
27	Σμόλικας & Δρακόλιμνη, Λ. Μάλαμα
30	Επανατοποθέτηση γλυπτών, Κ. Τσούβαλη
31	Δελτίο Τύπου Κ.Π.Ε.Κ.
33	Περιήγηση στην αγορά Κόνιτσας, Π. Μπούνα
37	Ευφροσύνη Γεωργιάδη, Βασ. Τσιαλιαμάνη
39	Σοφές ρήσεις των τριών Ιεραρχών, Β. Τσιαλιαμάνη
41	Πέτρινα γεφύρια (βιβλιοπαρουσίαση), Σ.Τ.
42	Κρυφτό, Απ. Τζιομάκα
43	Νέα από τη Μόλιστα, Μολιστινού
46	Η πίτα Μοναστηριωτών
47	Αντάμωμα Μολυβδοσκεπαστινών, Ι. Δάφνη
49	Εκκλησιασμός στη Λυκόρραχη, Κ. Φασούλη
51	Αδ/τα Λαγκαδιωτών, Π. Νάτση
53	Ο κόσμος μας, Α. Παπαχρήστου
55	Ιστορικά θέματα, Σωκ. Οικονόμου
58	Δημόσιες ασχήμιες, Β. Τσιαλιαμάνη
59	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα

τηλ. 26510 77358

e_theodo@otenet.gr

30 Χρόνια μαζί σας...

Με τον ερχομό του 2014 το περιοδικό μας κλείνει τριάντα χρόνια έκδοσης στην ακριτική Κόνιτσα.

Τριάντα χρόνια χωρίς διακοπή (ούτε και με τις άσχημες συνθήκες του σεισμού του 1996), παρά τις όποιες δυσκολίες που παρουσιάζουν τέτοιου είδους εγχειρήματα, ιδίως, στην επαρχία.

Το περιοδικό μας άντεξε και οι συνδρομητές και φίλοι μας το αγκάλιασαν με αγάπη όλ' αυτά τα χρόνια.

Φυσικά η Συντ. Επιτροπή από μόνη της δεν θα μπορούσε να εκπληρώσει το έργο της αν δεν είχε τη συμπαράστασή τους και τους ευχαριστούμε όλους.

Καθ' όλο το διάστημα δεν πήραμε καμιά οικονομική βοήθεια από Κράτος ή Οργανισμούς.

Τα έσοδά μας προέρχονται αποκλειστικά από τον οβολό των συνδρομητών και φίλων.

Σήμερα με την οικονομική κρίση, που είναι και κρίση θεσμών, πολιτισμού κ.λπ. πλήττεται και το περιοδικό μας. Τα έξοδα (τυπογραφικά, ταχυδρομικά κ.ά.). Είναι πολλά και τα έσοδα μειώνονται συνεχώς.

Κάποιοι συνδρομητές, επικαλούμενοι την κρίση, διαγράφονται και άλλοι αμελούν να στείλουν τη συνδρομή τους εδώ και 3,4... χρόνια, με αποτέλεσμα να χρεωνόμαστε από χρονιά σε χρονιά στο τυπογραφείο.

Έτσι, θα αναγκαστούμε να ελαττώσουμε τις σελίδες ή να κυκλοφορούμε το περιοδικό ανά τρίμηνο από δίμηνο που είναι μέχρι τώρα.

Ας ελπίσουμε να μη φτάσουμε στη δυσάρεστη κατάσταση να διακόψουμε την έκδοσή του.

Όλα αυτά θα εξαρτηθούν από τη δική σας βοήθεια αγαπητοί μας φίλοι. Εμείς απευθύνουμε ένας S.O.S. σε όλους.

Πρώτα πρώτα σ' αυτούς που οφείλουν συνδρομές περασμένων χρόνων και αδιαφορούν, αλλά και σ' εκείνους τους συμπατριώτες και φίλους που μπορούν να μας ενισχύσουν με κάτι περισσότερο από τη συνδρομή τους.

Η συνέχιση του περιοδικού επαφίεται στον πατριωτισμό όλων μας!

Η ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Εγκαίνια του Δημοτικού καταστήματος Αλληλεγγύης και Ανταλλακτικού Παζαριού του Δήμου Κόνιτσας

Έγιναν την Κυριακή, 12 Ιανουαρίου 2014, τα εγκαίνια και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Δημοτικού Καταστήματος Αλληλεγγύης και Ανταλλακτικού Παζαριού του Δήμου Κόνιτσας, τα οποία στεγάζονται στον κάτω όροφο της Δημοτικής Αγοράς.

Το Δημοτικό Κατάστημα Αλληλεγγύης λειτουργεί εδώ και δύο περίπου χρόνια και συγκεντρώνει μη ευπαθή τρόφιμα, υλικά καθαριότητας, βρεφικά είδη, παιχνίδια, βιβλία, κλινοσκεπάσματα, υποδήματα σε καλή κατάσταση, είδη ρουχισμού πλυμένα και σιδερωμένα κ.ά. Τα είδη διανέμονται σε ευπαθείς ομάδες, οικογένειες και πολίτες που τα έχουν ανάγκη, μέσα από τα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» της Κοινωνικής Επιχείρησης του Δήμου Κόνιτσας.

Στα εγκαίνια παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της εκκλησίας, ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Παναγιώτης Γαργάλας, ο οποίος τόνισε την ανάγκη πράξεων αλληλεγγύης στη σημερινή οικονομική συγκυρία, οι Αντιδήμαρχοι κ. Απόστολος Ραπακούσιος, κ. Αικατερίνη Τσούβαλη, κ. Ελένη Παπαμιχαήλ και κ. Νικόλαος Καρράς, Δημοτικοί Σύμβουλοι, η Πρόεδρος του Ιδρύματος «Κλέαρχος Παπαδιαμάντης», κ. Τζένη Παγγέ, μέλη

της Επιτροπής Αλληλεγγύης του Δήμου Κόνιτσας, εκπρόσωποι φορέων και πλήθος κόσμου, που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα. Η ημέρα των εγκαινίων έδωσε την ευκαιρία και για συγκέντρωση υλικού.

Ο Δήμος Κόνιτσας και η Επιτροπή Αλληλεγγύης ευχαριστεί όλους τους συμπολίτες μας για τα αισθήματα συμπάθειας, αγάπης και διάθεσης προσφοράς προς το συνάνθρωπο.

Στο τέλος της εκδήλωσης έγινε, από την Αντιδήμαρχο Καθημερινότητας, κ. Παπαμιχαήλ, η ανακοίνωση των ονομάτων των δικαιούχων των κάδων κομποστοποίησης, οι οποίοι άρχισαν, από τις 13 Ιανουαρίου 2014, να παραδίδονται μέσω της Υπηρεσίας Καθημερινότητας του Δήμου.

Η προμήθεια των κάδων προέκυψε από τη συνεργασία του Ιδρύματος «Κλέαρχος Παπαδιαμάντης», το οποίο τους προσφέρει, και της Αντιδημαρχίας του τομέα Καθημερινότητας του Δήμου.

Ευχαριστούμε το Ίδρυμα Παπαδιαμάντη για την πράξη αυτή, που έχει ως στόχο τη μείωση του όγκου των οικιακών απορριμμάτων και είναι ένα βήμα πολιτισμού και ουσιαστικής προσφοράς προς την προστασία του περιβάλλοντος.

Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και Αντιδημαρχία Πολιτισμού, Κοινωνικών Θεμάτων, Τουρισμού και Δια Βίου Μάθησης Απολογισμός

Απολογισμός

Η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας στεγάζεται στον πάνω όροφο του παλιού Δημαρχείου Κόνιτσας, ο οποίος έχει εξελιχθεί σε χώρο τέχνης και πολιτισμού, καθώς και σε χώρο από όπου ξεκινούν τα κοινωνικά προγράμματα του Δήμου.

Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και δραστηριοποιείται στον τομέα του πολιτισμού, των κοινωνικών θεμάτων, της παιδείας, της δια βίου μάθησης, του περιβάλλοντος, της έρευνας και της τεχνολογίας.

Προσφέρει εργασία σε 33 εργαζομένους και λειτουργεί τα εξής προγράμματα:

- Πέντε δομές «**Βοήθεια στο Σπίτι**» (τρεις στην Κόνιτσα, μία στα Μαστοροχώρια και μία στο Δίστρατο),

- Το πρόγραμμα του **ΟΑΕΔ Απασχόλησης Ανέργων ηλικίας 55-44 ετών και το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.**

Διοικείται από τον Πρόεδρο και 11 μελές Δ.Σ.

- Αρχικά έγινε η συγχώνευση των Κοινωφελών Επιχειρήσεων Κόνιτσας, Μαστοροχωρίων και Διστράτου. **Ξεκαθαρίστηκαν, οι εκκρεμότητες των παλιών, Κοινωφελών, αποπληρώθηκαν οι παλιές οφειλές, τα πρόστιμα, τα απόγραφα των δικαστικών αποφάσεων, ρυθμίστηκαν οι οφειλές προς το ΙΚΑ, ελέγχθηκαν τα περιουσιακά στοιχεία της.**

- **Βελτιώθηκαν τα κοινωνικά προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι»,** μετά από συνεχή διάλογο με τους εργαζομένους.

- Επισκευάστηκε το **κεντρικό κτίριο της Πλατείας του Διστράτου,** το οποίο ανήκει στα περιουσιακά στοιχεία της Κοινωφελούς.

- Επεκτάθηκαν οι δραστηριότητες του **Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών.**

Πολιτισμός

- Υλοποιήθηκε με επιτυχία το **πλούσιο πρόγραμμα των πολιτιστικών εκδηλώσεων του 2011, 2012 και 2013.** Προγράμματα που αποτελούνται όχι από εκδηλώσεις αναλώσιμες, αλλά που δημιουργούν θεσμούς και αφήνουν πίσω τους υποδομές.

- Το 2013 γιορτάστηκε για πρώτη φορά η **απελευθέρωση της Κόνιτσας από τους Οθωμανούς** και ολόκληρο το έτος ήταν αφιερωμένο στα **Ελευθέρια** της πόλης. Έγιναν δύο εκδηλώσεις- ημερίδες, ειδικά για το θέμα αυτό, **τα πρακτικά** των οποίων βρίσκονται **στο τυπογραφείο.**

- Το 2011 και το 2013 τιμήθηκε, για πρώτη φορά επίσημα από το Δήμο, ο **Γέροντας Παΐσιος,** σε συνεργασία με την Ι. Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης.

- Τέθηκε το 2012 για πρώτη φορά σε **λειτουργία το Μουσείο των Χιονιαδιτών Αγιογράφων** και συνεχίζει να λειτουργεί κάθε Αύγουστο σε συνεργασία με το Σύλλογο Χιονιαδιτών. Συντηρήθηκαν Σχέδια και Ανθίβολα και εικόνες, εξοπλίστηκε το Μουσείο και εντάχθηκε σε **πρόγραμμα Leader,** το οποίο έχει ήδη εγκριθεί.

- Άρχισε η προεργασία για ένταξη σε **πρόγραμμα Ιε'άεΓ του Μουσείου του Ηπειρώτη Μάστορα στην Πυρσόγιαννη.** Ο φάκελος υποψηφιότητας κατατίθεται από το Δήμο Κόνιτσας, τον Απρίλιο του 2014.

- Ιδρύθηκε εκ νέου και επαναλειτουργεί το **Ωδείο** και επισκευάστηκε το κτίριο όπου στεγάζεται.

- Συνεχίζεται η λειτουργία της **Παραδοσιακής Χορωδίας** και των **Τμημάτων Ζωγραφικής και Αγιογραφίας.** Επαναλειτούργησε για δύο χρόνια το τμήμα της **Παιδικής Χορωδίας** του Δήμου.

- Ενισχύονται τα **χορευτικά των σχολείων**

και οι δράσεις των πολιτιστικών και κοινωνικών φορέων.

- Συγκεντρώθηκαν, καταγράφηκαν και καθαρίστηκαν από ειδικούς **25 μουσικά όργανα (πνευστά)** που βρισκόταν σε διάφορες αποθήκες του Δήμου. Στόχος η δημιουργία **Εκθετηρίου- Συλλογής Πνευστών**.

- Συγκεντρώθηκαν και καταγράφηκαν **βιβλία** και συγκροτήθηκε η **βιβλιοθήκη** της Κοινωνικού Επιχειρήσης του Δήμου.

- Συγκροτήθηκε και λειτουργεί στο παλιό Δημαρχείο **γλυπτοθήκη μικρών γλυπτών**, το οποία βρίσκονταν διάσπαρτα σε κτίρια του Δήμου.

Λειτουργία χώρων πολιτιστικού ενδιαφέροντος και φροντίδα μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς

- Επισκευάστηκε το **κτίριο** (παλιό μουσουλμανικό σχολείο στη θέση Κυπαρίσσια) της **Φωτογραφικής Έκθεσης της Ιστορίας της Κόνιτσας**, η οποία λειτουργεί σε καθημερινή βάση.

- Σε συνεργασία με την 8^η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΕΒΑ), στερεώθηκε ο **Τουρμπές Σεϊχ Ισχάκ** (Κενανίδη).

- **Το σαράι της Χάμκως**: Φροντίζεται διαρκώς ο χώρος, κατασκευάστηκε η εσωτερική σκάλα και, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Παπαδιαμάντη, έγινε η μελέτη και οι εργασίες για τον ειδικό εσωτερικό και εξωτερικό φωτισμό, προκειμένου να λειτουργεί το κτίριο ως εκθεσιακός χώρος, με την έγκριση της 8ης ΕΒΑ. Πρώτη έκθεση είναι **των έργων του Σωματείου Ηπειρωτών Εικαστικών Αποφοίτων της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών**.

- Υπάρχει διαρκές ενδιαφέρον για τις **κεντρικές εκκλησίες Αγ. Αποστόλων Κόνιτσας, Παλιοσελλίου, Πάδων και άλλων θρησκευτικών μνημείων**, για τις **Μονές Καβασίλων, Μόλιστας, της Ζέρμας**, της οποίας δημοπρατείται η αναστήλωση μετά από συντονισμένες προσπάθειες Δήμου, Περιφέρειας και τοπικών φορέων της Ζέρμας, πάντα σε επαφή με την 8^η ΕΒΑ και άλλους αρμόδιους φορείς.

- Συντάχθηκε ο **Κανονισμός του Δημοτικού Νεκροταφείου Κόνιτσας** και ευπρεπίστηκε ο χώρος, σε συνεργασία με την αντιδημαρχία Καθημερινότητας, ο οποίος θα λειτουργήσει άμεσα.

- Σε συνεργασία με την 6^η Εφορία Νεωτέρων Μνημείων **καταγράφηκαν για πρώτη φορά και αναγνωρίζονται** από το Υπ. Πολιτισμού, ως διατηρητέα μνημεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, **τα πέντε άγνωστα στους πολλούς, πέτρινα γεφύρια από τον Αμάραντο και την Αγία Βαρβάρα ως το Σαραντάπορο ποταμό**.

- Σε συνεργασία με ειδικούς επανατοποθετήθηκε το **γλυπτό της Ηπειρώτισσας στην πλατεία της Κόνιτσας** και δημιουργήθηκε **πάρκο γλυπτών στο χώρο μπροστά στο Γυμνάσιο**, με άλλα τρία γλυπτά του Συμποσίου Γλυπτικής (1995) που βρίσκονταν σε αποθήκες.

Κοινωνική πολιτική

- Ιδρύθηκε και λειτουργεί το **Δημοτικό Κατάστημα Αλληλεγγύης και το Ανταλλακτικό Παζάρι**

- **Διανέμονται τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης** σε απόρους. Προσφέρεται καθημερινό φαγητό σε απόρους και ηλικιωμένους σε συνεργασία με το ΚΕΠΑΠΑ, τη Μαθητική Εστία Κόνιτσας και τους Παιδικούς Σταθμούς.

- Έγιναν οι **διαδικασίες για το Κοινωνικό Τιμολόγιο της ΔΕΗ** και για την **επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος** σε οι άπορες οικογένειες.

- Έγιναν **εκδηλώσεις Αλληλεγγύης** σε συνεργασία με φορείς της Κόνιτσας και της Επιτροπής Αλληλεγγύης.

- Συγκροτήθηκε το **Κοινωνικό Ταμείο Αλληλεγγύης**.

Περιβάλλον- Ανάπτυξη

- Οργανώθηκαν **επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια, ενημερωτικές συναντήσεις για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής** (Ιαματικές Πηγές Καβασίλων, Αμάραντου και Νέλες),

για το θέμα της επιχειρούμενης **εκτροπής του ποταμού Αώου** προς τη λίμνη Παμβώτιδα, για την **προστασία της βιοποικιλότητας, του περιβάλλοντος, για νέες καλλιέργειες, για την τόνωση της τοπικής οικονομίας, τον τουρισμό κ.ά.**

Δια Βίου Μάθηση

• Εγκρίθηκε η ίδρυση και λειτουργούν από το Φεβρουάριο του 2014 τα πρώτα τμήματα του **Κέντρου Δια Βίου Μάθησης**, το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Παιδείας και τη Γ. Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης και παρέχεται εκπαίδευση ενηλίκους.

• Σε συνεργασία με το Ίδρυμα Παπαδιαμάντη λειτουργεί πιλοτικά το **Ελεύθερο Δημοτικό Πανεπιστήμιο**.

Πολιτισμός και Αθλητισμός

Η Κοινωφελής και η Αντιδημαρχία Πολιτισμού συμμετείχαν στη διοργάνωση:

• Των **Πανελληνίων Πρωταθλημάτων Αρσης Βαρών** που έγιναν το καλοκαίρι του 2013 σε συνεργασία με την Ομοσπονδία του αθλήματος και τον Πρόεδρο της Πύρρο Δήμα.

• Του **Ευάθλου 2013**, που αποτελεί αθλητικό, πολιτιστικό, τουριστικό και περιβαλλοντικό γεγονός.

• Του **Κυπέλου Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης Βετεράνων Ανεξαρτήτων Ηπείρου & Δ. Μακεδονίας** και βοήθησε να εδραιωθεί το άθλημα στην Κόνιτσα.

Στόχος η ενθάρρυνση των νέων και η δημιουργική απασχόληση τους μέσω του Αθλητισμού.

Τουρισμός

• Εκδόθηκε το έντυπο «**Δήμος Κόνιτσας**» στα ελληνικά και αγγλικά, το οποίο αποστέλλεται παντού για την προβολή του Δήμου.

• Έγινε καινούρια **λειτουργική ιστοσελίδα του Δήμου Κόνιτσας**, η οποία βελτιώνεται και ενημερώνεται συνεχώς.

• Λειτουργεί η **κοινωνική δικτύωση (ίσως**

book) για την ενημέρωση των πολιτών και των επισκεπτών

• Αποστέλλονται συνεχώς **Δελτία Τύπου** στα ΜΜΕ και προωθείται **υλικό προβολής του Δήμου**.

• Οργανώθηκε **εκδήλωση για Τούρκους δημοσιογράφους και τουριστικούς πράκτορες**, σε συνεργασία με το Σωματείο Καππαδοκών Ελλάδας.

• Στηρίχτηκε το **διεθνές πρόγραμμα «Οικομουσείο του Ποταμού Αώου»**, και διοργανώθηκε, στις 26- 27 Ιανουαρίου 2014, το **Διεθνές Συνέδριο και τα Εγκαίνια του Οικομουσείου στην Κόνιτσα**. Το πρόγραμμα αυτό συμβάλλει στην τουριστική προβολή, στην ορθολογική ανάπτυξη και την προστασία όλης της λεκάνης απορροής του Αώου, σε Ελλάδα και Αλβανία και συσφίγγει τις σχέσεις των δύο λαών.

• Καθαρίστηκε και ευπρεπίστηκε ο τουριστικού ενδιαφέροντος **χώρος της Πηγής του Νερού στο Μπουραζάνι**.

• Διαμορφώθηκε εκ νέου η **είσοδος του μονοπατιού προς το εξωκλήσι της Αγ. Βαρβάρας και του Κάστρου στην Κόνιτσα**.

• Καταγράφηκαν με **GPS νέες πεζοπορικές διαδρομές**.

• Είναι έτοιμες και άμεσα τοποθετούνται **πινακίδες σε αξιοθέατα και μνημεία της περιοχής και σε ορειβατικές διαδρομές**.

• Ετοιμάζεται **υλικό προβολής** χάρτες, αφίσες κ.α.

• Σε συνεργασία με τη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ετοιμάζεται **Κέντρο Πληροφόρησης** για τους επισκέπτες.

• Σε συνεργασία με το τουριστικό σωματείο έγιναν **συσκέψεις για την ενημέρωση των επαγγελματιών του τουρισμού και για τη σύνταξη στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής ανάπτυξης**.

Σημείωση: Αντιδήμαρχος Τουρισμού από το Φεβρουάριο του 2011 έως τον Ιανουάριο του 2013, ο κ. Απ. Ραπακούσιος και από το Φεβρουάριο του 2013, έως σήμερα η Κατερίνα Τσούβαλη-Τσαρούχη.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμος Κόνιτσας παρών στη διαβούλευση για το περιβάλλον

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της διαβούλευσης για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της δορυφορικής παρακολούθησης των φυσικών πόρων της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας – Αλβανίας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο Αργυρόκαστρο στις 27 και 28 Ιανουαρίου 2014 στο πλαίσιο του έργου **ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΑΛΒΑΝΙΑΣ** με ακρωνύμιο **SSMNatuRe**.

Τη συνάντηση χαιρέτισε ο Περιφερειάρχης Αργυροκάστρου κ. Sulo Mutsobe-ga. Στη συνάντηση παρευρέθηκαν οι εταίροι του έργου (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Περιφέρεια Αργυροκάστρου, Αναπτυξιακή Αυλώνας και η ΜΚΟ Βιολόγοι της Αλβανίας) και οι θεσμικοί φορείς που ασχολούνται με θέματα περιβάλλοντος. Το Δήμο Κόνιτσας εκπροσώπησε ο κ. Καρκαβίτσας Πολύκαρπος, Διαχειριστής του έργου για το Δήμο Κόνιτσας.

Στη συνάντηση αναλύθηκαν θέματα που αναφέρονται σε ζητήματα πυρκαγιών, πλημμυρών καθώς και προστασίας θαλάσσιων περιοχών (για την περιοχή της Αυλώνας, Αλβανία). Ο Δήμος Κόνιτσας παρουσίασε το ρόλο της Πολιτικής Προστασίας και το Σχέδιο «Ξενοκράτης» τονίζοντας κυρίως τις αρμοδιότητες του κάθε φορέα σε επίπεδο διαχείρισης της κρίσης.

Επιπλέον, παρουσιάστηκαν οι βέλτιστες πρακτικές που ακολουθούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στα παραπάνω ζητήματα. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη συνεργασία μεταξύ των φορέων των δύο χωρών και πως αυτή μπορεί να αναβαθμιστεί. Το αποτέλεσμα της διαβούλευσης είναι να υπάρξει μια συνεργασία των δύο συστημάτων Κόνιτσας (Ελλάδα) και Αργυροκάστρου (Αλβανία) με συνεχή επαφή και ενημέρωση σε θέματα κρίσης στο φυσικό περιβάλλον. Στις περιοχές αυτές ήδη υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα δορυφορικής παρακολούθησης των φυσικών πόρων. Τα δορυφορικά δεδομένα ήδη λαμβάνονται ενώ μέσα στους επόμενους μήνες θα είναι δυνατή η επεξεργασία τους και η ενημέρωση των φορέων εκείνων που ασκούν πολιτική προστασία. Ανάλογη συνεργασία θα υπάρξει μεταξύ της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (Ελλάδα) και του Πάρκου της Πρέσπας (Αλβανία).

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα ενσωματωθούν στον Οδηγό – Σχέδιο Διαχείρισης Περιβαλλοντικών Φυσικών Πόρων στη διασυνοριακή περιοχή Ελλάδας – Αλβανίας, το οποίο θα παρουσιαστεί στο τέλος Μαρτίου 2014 στην Αυλώνα.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 75% και υλοποιείται στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος Ελλάδα – Αλβανία 2007 – 2013.

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΩΣ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΜΑΣΤΟΡΩΝ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α) Πριν από το 1960 και ίσως επί δύο τουλάχιστον αιώνες, πολλοί από τους άρρενες κατοίκους σχεδόν όλων των χωριών της επαρχίας Κόνιτσας βιοπορίζονταν εργαζόμενοι κατά ομάδες σε ξένους τόπους ως οικοδόμοι, που λέγονταν μαστόροι, γι' αυτό τα εν λόγω χωριά ονομάστηκαν Μαστοροχώρια της Κόνιτσας. Η δραστηριότητα εκείνη αποτέλεσε τότε βασικό συντελεστή της οικονομίας, της κοινωνικής ζωής και του πολιτισμού της επαρχίας μας και επομένως συνιστά ουσιώδη τομέα της ιστορίας του τόπου μας.

Ο χαρακτηρισμός της επαρχίας Κόνιτσας ως γενέτειρας μαστόρων, δηλαδή ως τόπου προέλευσης ομάδων οικοδόμων που δραστηριοποιήθηκαν αλλού, βασίζεται σε ιστορικές πηγές, στις οποίες είτε ο χαρακτηρισμός αυτός διατυπώνεται ως αφοριστική πληροφορία, είτε μνημονεύονται πλείστες περιπτώσεις συγκεκριμένων Κονιτσιωτών που εργάστηκαν σε ξένους τόπους.

Β) Ως συμβολή στην έρευνα των ιστορικών πηγών τούτων, παρουσιάζω ακολούθως, κατά χρονολογική σειρά, τις πιο παλαιές, από όσες έχω συναντήσει, βιβλιογραφικές περιπτώσεις χαρακτηρισμού (ευθέως ή εμμέσως) της επαρχίας Κόνιτσας ως γενέτειρας μαστόρων.

1815. «Οι κάτοικοι των χωριών [της Κόνιτσας] είναι τέκτονες καλοί, κατά πράξιν χωρίς μάθησιν»¹ (δηλαδή χωρίς να έχουν σπουδάσει την τέχνη τους ως οικοδόμων).

1878. «Οι κάτοικοι όλης της επαρχίας εισίν εργατικώτατοι κτίσται οίκων, γνωστοί Κονιτσιώται, μετά τους γείτονάς των Άνω Σελιτσιώτας». «Οι χριστιανοί των τριών επαρχιών Άνω Σελίτσας, Κονίτσας και Γρεβενών, οίτινες, κτίσται όντες και επιστήμονες αρχιτέκτονες εν Ευρώπη παιδευθέντες, περιέρχονται όλην την τουρκίαν, κτίζοντες οίκους λαμπρούς, γνωστοί με το όνομα μαστόροι»².

1893. Οι Κονιτσιώτες «άνδρες χριστιανοί μετέρχονται τον κτίστην εκπατριζόμενοι εις διάφορα μέρη»³.

1. Πληροφορία του λόγιου Αθ. Ψαλίδα. Βλ. Α. Παπαχαρίσης, Κ. Θεσπρωτού και Αθ. Ψαλίδα Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1964 σελ. 63, 10.

2. Β. Ζώτος Μολοσσός, Ηπειρωτικά μελέται, τ. Δ' 1878, τχ Α' σελ. 46, τχ Β' 253. Ο συγγραφέας περιηγήθηκε την Ήπειρο κατά τα έτη 1860-66 και 1873-74 (βλ. τχ Α' σελ. κη').

3. Μπάρτ και Χίρστ, Λεξικόν Εγκυκλοπαιδικόν, τ. Δ' 1893 762.

1895. Οι κάτοικοι της Βούρμπιανης και της Πυρσόγιαννης «είναι κατά το πλείστον κτίσται»⁴.

1912. Οι κάτοικοι της επαρχίας Κόνιτσας «ησχολούνται μέχρι τούδε εις την οικοδομικήν τέχνην του τέκτονος μετά ζήλου μεγάλου και τιμιότητος, δια τούτο εκ της επαρχίας ταύτης εξήλθον οι διασημότεροι κτίσται της όλης Ηπείρου, όθεν και αποκαλούνται παρά των λοιπών Ηπειρωτών «Μαστοροχώρια» μετά τινος ειρωνίας (;). Πολλοί τούτων, φοβεροί διαχειρισταί του σφυρίου και καλλωπισταί πελεκητών λίθων, απέβησαν εργολάβοι των δημοσίων έργων της Οθωμανικής Κυβερνήσεως και σχεδιασταί περικαλλών δημοσίων καταστημάτων... Σύν τω χρόνω, τόσον εξευτελιστική κατήντησεν η τέχνη αύτη του Ιωσήφ, ώστε μόλις ο δυστυχής καλλιτέχνης εξωκονόμει τα προς το ζην. Η κατάσταση αύτη επήνεγκε την μετανάστευση των χωρικών εις ξένας χώρας... ώστε ο αριθμός των τεχνητών έμεινε στάσιμος και δη οσημέραι ηλαπούτο»⁵.

1913. Οι Κονιτσιώτες «άνδρες εργατικοί φημίζονται και ως άριστοι κτίσται»⁶.

1913. «Πασίγνωστον είνε ότι από την Κόνιτσαν προέρχονται και οι καλλίτεροι κτίσται»⁷.

1925. «Η Κόνιτσα έχει περιφέρειαν χωρίων κατοικουμένων υπό φιλεργοτικωτάτων ανθρώπων, διακρινομένων πολύ στες τέχνες και ιδίως στην οικοδομική, κι από αυτό τα χωριά αυτά λέγονται γενικώς «μαστοροχώρια». Αλλ' οι Κονιτσοχωρίτες διακρίνονται και στην ξυλουργική. Τα δύο αυτά επαγγέλματα, η οικοδομική και η ξυλουργική, είναι αποκλειστικά επαγγέλματα των Κονιτσιωτοχωρίων, προεξάρχουν δε σ' αυτά τα επαγγέλματα η Βούρμπιανη, η Πυρσόγιαννη, η Σταρίσανη, το Κεράσοβο, το Πεκλάρι. Αλλά δεν είναι πολλά χρόνια, 50-60, κι οι Κονιτσιωτοχωρίτες πούχαν ως μόνα εφόδια στον βίο τους το τσιοκάνι και το μυστρί, την πλάνη, το πριόνι και το σκεπάρνι, άρχισαν να ταξιδεύονται και να βγαίνουν από τα στενά όρια της Ηπείρου και της Θεσσαλίας»⁸.

1928. «Καλλίτερα ίσως συγκροτημένοι από όλους τους τεχνίτας της Ηπείρου οι Κονιτσιώτες κτίσται μπορεί κανείς να ειπεί ότι έκτισαν την Ελλάδα. Έκτισαν όμως και την Μ. Ασίαν και την Αίγυπτον και τώρα προχωρούν εις την Αθησυνίαν και το Σουδάν». «Χωρίς καμμίαν επιφύλαξη οι Κονιτσιώτες κουδαρέοι πιστεύουν ότι έχτι-

---

4. Αθην. εφημ. «Φωνή της Ηπείρου», φ. της 11 και της 25 Αυγ. 1895.

5. Β. Τζαλόπουλος, Ηπειρ. Ημερολόγιον η Νέα Ελλάς, 1913 130, βλ. και σελ. 256.

6. Τρ. Ευαγγελίδης, Νέα Ελλάς, 1913 86.

7. Η. Βουτιερίδης, αθην. εφημ. «Πατρίς», φ. της 19.3.1913.

8. Χρ. Χρηστοβασίλης, εφημ. Ιωαννίνων «Ελευθερία», 24.9 έως 3.12.1925 (= Κόνιτσα, τ. 2009 398).

σαν αυτοί τον κόσμο. Την ίδια πίστη όμως έχουν για τον εαυτό τους και οι Ανασελιτσιώτες κουδαρέοι και οι Κορυτσαίοι και οι Φλωρινιώτες και οι Καστοριανοί και στην Πελοπόννησον οι Λαγκαδινοί μασόροι.... Από τα χωριά της Κονίτσης, που η οικοδομική είχε φτάσει και εξακολουθεί να φθάνη σε τόσο σημείο προόδου, ξεκινούν και σήμερα οι μασόροι οργανωμένοι σε μπουλούκια ή ομάδες. Το ίδιο γίνεται και στα μαστοροχώρια της Μακεδονίας και της Β. Ηπείρου, με τα χωριά της Κονίτσης «έδιναν πάντα μεγαλύτερο τόνο στο πανηγύρι του μισεμού»⁹.

1933. «Μαστοροχώρια. Διαμέρισμα της επαρχίας Κονίτσης, αποτελούμενον εκ των χωρίων: Πυρσόγιαννη, Βούρμπιανη, Σιράτσανη, Καστάνιανη, Κεράσοβον, Κάντισκο, Λαγκάδα, Ζέρμα, Ασημοχώριον, Τούρνοβον, Σέλτσι, Χιονιάδες, Λυκόρραχη, των οποίων οι κάτοικοι είναι ως επί το πλείστον μασόροι, δηλαδή κτίσται. Οι μασόροι των Μαστοροχωρίων της Κονίτσης δεν υπήρξαν απλοί τεχνίται κτίσται, αλλά και πρακτικοί μηχανικοί, κατασκευάσαντες ωραίας γεφύρας με παράτολμα τόξα, ναούς εξόχου αρχιτεκτονικής, κτήρια ωραία κτλ. προσδώσαντες εις πάντα ταύτα τον χαρακτήρα της ιδιοφυΐας των και διαφυλάξαντες πολλάκις την βυζαντινήν παράδοσιν, ενίοτε δε και την κλασσικήν τοιαύτην. Ίνα μη γίνωνται αντιληπτοί από τους οικοδεσπότης εις τους οποίους εργάζονται, ομιλούν ιδιαιτέραν συνθηματικήν γλώσσαν, τα κουδαρίτικα»¹⁰.

1948. «Η οικοδομική ικανότης των μασόρων της πόλεως [Κονίτσης], γνωστή άλλοτε σ' όλα τα Βαλκάνια, εδημιούργησε μια ωραία αρχιτεκτονική παράδοση»¹¹.

1954. Η περιοχή της Κόνιτσας επί τουρκοκρατίας «ήτο το κατ' εξοχήν κέντρον οικοδόμων ολοκλήρου της Βορείου Ελλάδος και της Βαλκανικής. Οι Κονιτσιώτες κτίσται έχουν οικοδομήσει όλα τα αρχοντόσπιτα της Ηπείρου και Μακεδονίας και έργα των χειρών των είναι όλα τα ωραία γεφύρια από την Άρταν μέχρι την Σκόδραν και το Βελεγράδι, εις το οποίον επίσης υπάρχουν ωραία παλαιά σπίτια με ξυλόγλυπτα χαγιάτια, όπως και εις τον Τύρναβον της Βουλγαρίας, εις την Βλαχίαν, εις την Καστοριά και αλλού. Όλα αυτά είναι επιτεύγματα των οικοδόμων της Κονίτσης, οι οποίοι είχαν μίαν ιδιαιτέραν διάλεκτον τεχνητήν, επαγγελματικήν, τα λεγόμενα Κουδαρείικα ή Μασόρικά, δια να μην τους εννοούν οι άλλοι»¹².

9. Κ. Φαλτάιτς, Οι πλανόδιοι Ηπειρώται τεχνίται, 1928 17, ο ίδιος, Οι κουδαρέοι, 1929, εις Νέος Κουβαράς, τ. 1961 134 επ.

10. Χ. Σούλης, Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τ. 18 1933, Μαστοροχώρια.

11. Φ. Μιχαλόπουλος, αθην. εφημ. «Έθνος», φ. της 9.1. 1948.

12. Π. Κολονάρος, περιοδ. «Ο Ήλιος», τ. 1953-54 748. Σύμφωνα με εγκύκλιο της Μητρόπολης, το 1891 ανήκαν στο τμήμα Μαστοροχωρίων τα χωριά ανάμεσα στο Πεκλάρι και το Δένισκο (βλ. Π. Φρόντζος, Η παιδεία στην Πυρσόγιαννη επί τουρκοκρατίας, 1980 67).

Εκδήλωση για τα 100 χρόνια

Στις 24 Φλεβάρη, επέτειο της απελευθέρωσης από τον τουρκικό ζυγό, στα πλαίσια των εκδηλώσεων που άρχισαν περίπου, πραγματοποιήθηκε κι εφέτος ακόμα μια εκδήλωση με τη συνεργασία Δήμου και Ι. Μητρόπολης.

Το πρωί έγινε λειτουργία στο Ναό του Αγ. Κοσμά. Στις 11 π.μ. ακολούθησε η επιμνημόσυνη δέηση στο προαύλιο του Δημαρχείου όπου παραβρέθηκαν όλες οι Αρχές και κατέθεσε στεφάνι ο Δήμαρχος κ. Π. Γαργάλας. Κατόπιν στη γεμάτη αίθουσα με μαθητές και κατοίκους η Αντιδήμαρχος κ. Κατερίνα Τσούβαλη έκανε μια σύντομη και κατατοπιστική αναφορά στα γεγονότα της ιστορικής εποχής της απελευθέρωσης.

Στη συνέχεια η Βυζαντινή Παραδοσιακή Χορωδία της Ι. Μητρόπολης άρχισε με τραγούδια της απελευθέρωσης «Τη Υπερμάχω, Ελλήνων Ύμνος, Η Κόνιτσα Ελεύθερη».

Αμέσως μετά η Παραδοσιακή Χορωδία του Δήμου τραγούδησε σύμφωνα με το πρόγραμμα τα δικά της. Και οι δυο χορωδίες (κάθε μια στο είδος της) απέδωσαν πάρα πολύ καλά και καταχειροκροτήθηκαν από τους συγκεντρωμένους ακροατές.

Τέλος έγινε και προβολή ιστορικού υλικού με θέμα την απελευθέρωση της Κόνιτσας. Το υλικό ήταν από το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ - 100 χρόνια Ελευθερίας» που εκδόθηκε και διατίθεται από το περιοδικό μας.

Μετά το τέλος έγινε μικρή δεξίωση από το Δήμο. Κατά κοινή ομολογία, ήταν μια εξαιρετική εκδήλωση που ζωντάνεψε στη μνήμη μας τα γεγονότα εκείνης της εποχής και διασκέδασε τον κόσμο με τα τραγούδια από τις δυο χορωδίες.

Η Χορωδία της Μητρόπολης

Η Χορωδία του Δήμου

Φωτ. Π. Τσιγκούλη

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ

Στις 23/02/2014 ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου- Λυκείου Κόνιτσας έκοψε την καθιερωμένη πίτα στο Δημαρχείο Κόνιτσας με τη συμμετοχή πολλών μελών και φίλων του. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου Σπύρος Γκότζος απηύθυνε τον παρακάτω χαιρετισμό:

Δόξα τω Θεώ, που με την ευκαιρία της κοπής της ετήσιας πίτας του Συνδέσμου μας ξανα-ανταμώνουμε και ξανα-βλεπόμαστε.

Από μένα προσωπικά αλλά και από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τις καλύτερες ευχές σε όλους σας, σε όλους τους αποφοίτους, σε όλους τους Κονιτσιώτες για ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ με υγεία, ευτυχία, ειρήνη, προκοπή, δουλειές για όλους, ιδίως τους νέους μας και τις νέες μας, και ανάπτυξη στον τόπο μας και την χώρα μας. Μακάρι το 2014 να δούμε εθνικό φως έστω και από μια πυγολαμπίδα, μακάρι να γεννηθεί και η ελάχιστη ελπίδα ότι άρχισε η έξοδος από την κρίση.

Τοπικά η ευχάριστη είδηση είναι ότι κάτι κινείται στην επαναλειτουργία της Αναγνωστοπούλειας Σχολής. Το Σωματείο μας, με όσες δυνάμεις διαθέτει, θα ρίξει όλο το βάρος στην επιτυχία αυτής της προσπάθειας. Η ευόδωσή της υπηρετεί την απόδοση τιμής στον μεγάλο ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο, υπηρετεί την επαγγελματική εκπαίδευση

και απασχόληση της νεολαίας μας, υπηρετεί την ανάπτυξη και την οικονομία του τόπου μας. Ευχάριστο γεγονός είναι ότι το έργο της αλλαγής του τρόπου άρδευσης κάμπου Κόνιτσας προχωρά με ταχύ ρυθμό.

Σήμερα είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι γιατί για πρώτη φορά ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου και Λυκείου Κόνιτσας απονέμει στον απόφοιτο του Γενικού Λυκείου μας, που πέτυχε την μεγαλύτερη βαθμολογία, κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις 2013 στις σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, χρηματικό έπαθλο από 600 ευρώ, στην μνήμη των αποβιωσάντων καθηγητών και μαθητών των Σχολείων μας. Ένας ακόμη χορηγός του Σωματείου μας είναι ο συμπατριώτης μας και επενδυτής στον τόπο μας Γιάννης Λώτος, τον οποίο θερμά και δημόσια ευχαριστώ. Η μαθήτριά που βραβεύουμε είναι η Μαρκέλα Καλλιντέρη, που πέτυχε στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών-Μετάφρασης-Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου με βαθμό δεκαεννέα. Της ευχόμαστε πάντα να αριστεύει.

Παρακαλώ Μαρκέλα Καλλιντέρη να ρθει να παραλάβει το χρηματικό έπαθλο.

Θα ακολουθήσει η κοπή της πίτας μας. Ο τυχερός που θα του τύχει το φλουρί θα πάρει ως δώρο και μια σειρά βιβλίων.

Ευχαριστώ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το μουσείο Οίνου & Αμπέλου της Ηπείρου στην Κόνιτσα

Ολοταχώς προχωράνε οι εργασίες αποπεράτωσης του Μουσείου Οίνου & Αμπέλου της Ηπείρου που κατασκευάζεται στο Δήμο Κόνιτσας, στα πλαίσια του έργου «Διασυνοριακό Δίκτυο για την προώθηση των Οινικών Προϊόντων» (WINE-NET), το οποίο εντάσσεται στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Ελλάδα-Ιταλία, 2007-2013.

Στεγάζεται σε κτίριο του Δήμου στην Κάτω Κόνιτσα (στο παλιό Μορφωτικό Κέντρο), το οποίο διαμορφώνεται σε ένα υψηλών προδιαγραφών μουσείο, που σχετίζεται με τον οινικό τουρισμό και την

ανάπτυξη της οινικής καλλιέργειας στην Κόνιτσα.

Στα πλαίσια του προγράμματος προβλέπεται η κατασκευή πρότυπου αμπελώνα, σε έκταση που παραχώρησε το Δασαρχείο Κόνιτσας. Ο αμπελώνας έχει ήδη δημοπρατηθεί, έχει εγκατασταθεί ο ανάδοχος και σύντομα θα γίνει η φύτευσή του.

Παραδοσιακά η περιοχή της Κόνιτσας - ιδιαίτερα τα χωριά- παρήγαγε κρασί και τσίπουρο, τα οποία, παλαιότερα, αντάλλασσαν οι κάτοικοι με σιτηρά από τη Δ. Μακεδονία και λάδι από τη Θεσπρωτία

και Πρέβεζα. Η φυλλοξήρα, της δεκαετίας του '60, κατέστρεψε τις καλλιέργειες. Τα τελευταία χρόνια, όμως υπάρχει άνθηση της αμπελοκαλλιέργειας και της καλλιέργειας του σταφυλιού με τη μορφή κληματαριάς ή των κλημάτων περιμετρικά των χωραφιών.

Το πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας Ελλάδα-Ιταλία, 2007-2013, ενώνει το Δήμο Κόνιτσας με τις πόλεις Γκουανιάνο και Σελίνο Σαν Μάρκο της Ιταλίας για την ανάπτυξη της οινικής καλλιέργειας και του οινικού τουρισμού. Σημειώνεται ότι στις πόλεις Γκουανιάνο και Σελίνο Σαν Μάρκο της Περιφέρειας του Σαλέντο της Ιταλίας, η παραγωγή αμπελουργικών - οινικών προϊόντων άνοιξε το δρόμο για οινοτουριστικές δομές.

Μεταξύ των φορέων των τριών πόλεων υπήρξαν και υπάρχουν επαφές και επισκέψεις για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών, με στόχο να δημιουργηθεί μια «πολιτιστική ένωση» για το τουριστικό κοινό του κρασιού και των άλλων προϊόντων του αμπελώνα. Έγιναν επίσης επιστημονικές και ενημερωτικές ημερίδες τόσο στο Δήμο Κόνιτσας, με θέμα «Ηπειρω-

τικός Αμπελώνας και Οινικός Τουρισμός», όσο και στις συνεργαζόμενες πόλεις της Ιταλίας.

Το πρόγραμμα επίσης στοχεύει στην αναζήτηση και αναπαραγωγή ξεχασμένων ποικιλιών σταφυλιού της Ηπείρου. Σύμφωνα με τον κ. Μάνη, υπεύθυνο του προγράμματος, «η Ήπειρος είχε δικές της, ξεχασμένες πλέον, εξαιρετικές ποικιλίες σταφυλιού, τις οποίες θα αναζητήσουμε σε όλες τις περιοχές της, με σκοπό να τις διατηρήσουμε και να τις αναπαραγάγουμε» και συμπλήρωσε πως στο πλαίσιο του προγράμματος θα γίνουν, σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας, τριήμερες στοχευμένες προβολές για την προώθηση των προϊόντων.

Τέλος, η ολοκλήρωση του προγράμματος είναι μια ευκαιρία ώθησης στον τομέα της αμπελουργίας, στη γαστρονομία του κρασιού, στη δημιουργία κουλτούρας μεταξύ των τοπικών προϊόντων, αλλά είναι και ένα σημαντικό βήμα στην ανάπτυξη και προβολή της περιοχής και της Ηπείρου γενικότερα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΑΠΑΚΟΥΣΙΟΣ
ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ

Από το περιοδικό μας εκδόθηκε το βιβλίο «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση, με ιστορικό περιεχόμενο.

Για τους φίλους του περιοδικού η συμβολική τιμή 5 € + 3 € έξοδα αποστολής.

Πληροφορίες: Τηλ. 26550 22212 & 6979138737

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (1912-1913/2012-2013)

α) Ο Γερμανός Φιλέλληνας Wilamowitz-Moellendorff, Ulrich von
(1848-1931)

Σχολιάζει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ

Με την ευκαιρία του εορτασμού των εκατό χρόνων μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, κρίνουμε σκόπιμο και επιβεβλημένη υποχρέωση όλων των Ηπειρωτών, να τιμήσουμε δεόντως και τον μεγάλο φιλέλληνα και λάτρη της Ελληνικής γλώσσας και ιστορίας και του Ελληνικού Πολιτισμού.

Wilamowitz-Moellendorff, Ulrich von

Ο Γερμανός φιλόλογος Ulrich von Wilamowitz - Moellendorff (1848-1931) υπήρξε κορυφαίος μελετητής και δάσκαλος των κλασικών γραμμάτων.

Μαθητής ακόμα, εκδήλωσε την κλίση του στις ανθρωπιστικές επιστήμες και λίγο αργότερα, ως φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της Βόννης, εξέδωσε τη μετάφρασή του στην «Άλκηστη» του Ευριπίδη.

Στη «Φιλοσοφία του μέλλοντος» ασκεί πολεμική στον Νίτσε, θεωρώντας μάλιστα πως με το έργο του αυτό επέδρασε καθοριστικά στην εξέλιξη και την πορεία του μεγάλου συμπατριώτη του. Μελετητής των χειρογράφων του Ευριπίδη, εξέδωσε τα «Ευριπίδεια Ανάλεκτα» (1875) και αργότερα (1889) τον «Ηρακλή» (με εισαγωγή στην αττική τραγωδία, κείμενο και σχολιασμό).

Το 1874 έγινε υφηγητής στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, και τον επόμενο χρόνο καθηγητής στο Γράισβαλτ μετακαλείται εν συνεχεία στο Γκέτινγκεν, όπου εξέδωσε τα έργα «Ομηρικές έρευνες», «Αγαμέμνων» (μετάφραση και κριτικές παρατηρήσεις), «Αριστοτέλους Αθηναίων πολιτεία» (μαζί με τον Κάιμπελ), «Αριστοτέλης και Αθήναι» κ.ά.

Κορυφαίο σταθμό στη σταδιοδρομία του αποτέλεσε η μετάκλήσή του στα 1897 στο Βερολίνο. Εκεί ιδρύει, μαζί με τον Ντιλς, το «Ίδρυμα για την Αρχαιογνωσία», μεταφράζει τους τρεις τραγικούς, εκδίδει την ελληνική «Γραμματολογία» και τους «Βουκολικούς». Το 1915 γίνεται πρύτανης.

Στα 1919 δίνει τον «Πλάτωνα, ένα έργο σημείο αναφοράς για τον μεγάλο φιλόσοφο. Θα ακολουθήσει η «Ελληνική μετρική», ο «Πίνδαρός του», η «Ελληνιστική ποίηση κατά τους χρόνους του Καλλιμάχου», ερμηνευτικές εκδόσεις κωμωδιών, ο «Νόστος του Οδυσσέως», τα «Απομνημονεύματα», τα «Έργα και ημέραι» σε κριτική έκδοση και η δίτομη «Θρησκεία των Ελλήνων», που δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει.

Ο Wilamowitz, βαθύς γνώστης των κλασικών γλωσσών, της παπυρολογίας, της μετρικής και της επιγραφικής και εμβριθής κριτικός των κειμένων, αφιέρωσε τη ζωή του στη μελέτη του αρχαίου

κόσμου για τον οποίο έδωσε μια νέα, θεμελιώδη πια για τη φιλολογική επιστήμη οπτική.

Ο Wilamowitz, ο οποίος, ως γνωστόν, διακρίνονταν για τη μεγάλη του αγάπη προς την Ελλάδα και ιδιαίτερα προς το πνεύμα των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, επισκέπτονταν συχνά την Ελλάδα, είχε συνδεθεί δια στενής φιλίας μετά των μεγάλων Ελλήνων καθηγητών γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών:

Γ.Ν. Χατζιδάκι και Γεώργιο Π. Αναγνωστόπουλο, καταγόμενο εκ Παπίγκου Ζαγορίου, ευθύς ως επληροφορήθη την απελευθέρωση των Ιωαννίνων μετά από τη μακράιωνα τουρκική σκλαβιά, έσπευσε να συγχαρεί την Ελλάδα (μέσον του ανωτέρω φίλου του Γ.Ν. Χατζιδάκι), δια την μεγάλη της νίκη, τόσο με την ολιγόλογη μεν, αλλά μεστή περιεχομένου επιστολή του, όσο –και προπαντός- με το εξαίρετο επίγραμμα του, γραφέν μάλιστα στην Ομηρική γλώσσα, το οποίο η Ιστορία ήδη έχει καταγράψει εις τας αθανάτους δέλτους της.

Την εν λόγω επιστολή με το επίγραμμα που έλαβε ο Γ.Ν. Χατζιδάκις, την απέστειλε στις 8 Μαρτίου 1913 στον Γεώργιο Π. Αναγνωστόπουλο, ως τον πλέον κατά τόπον αρμόδιον.

Στη συνέχεια ο Γ.Π.Α. την επιστολή του Γ.Ν.Χ και την επιστολή με το επίγραμμα του Wilamowitz εδημοσίευσεν στο περιοδικό «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» και μάλιστα στο Α' τεύχος αυτού που εξεδόθη το 1926 και (ο Γ.Π.Α.) ήταν ένας εκ των επιμελητών αυτού, τα οποία παραθέτομεν ως έχουν.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ WILAMOWITZ ΕΠΙ ΤΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΙ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Δεν είναι βεβαίως εδώ ο κατάλληλος χώρος δια να περιγραφή η φιλολογική δράση και να εξαρθή η μεγάλη φυσιογνωμία και επιστημονική προσωπικότης του Wilamowitz, του διασήμου Καθηγητού της αρχαίας Ελληνικής φιλολογίας εις το Πανεπιστήμιον του Βερολίνου, του πρυτάνεως των συγχρόνων φιλολόγων, ο οποίος δια της δημιουργικής και πολυμερεστάτης διανοίας του ανεμόρφωσε την φιλολογικήν επιστήμην και διήνοιξεν εις αυτήν νέους και ευρύτερους ορίζοντες.

Εις τα «Ηπειρωτικά Χρονικά» έχει την θέσιν του επίγραμμα του σοφού ελληνιστού, το οποίον υπηγόρευσεν εις αυτόν ο αγνότατος φιλελληνισμός του και το άγγελμα της απελευθέρωσης των Ιωαννίνων υπό του Ελληνικού στρατού. Την επιστολήν του μετά του περί ου ο λόγος επιγράμματος δημοσιεύω κατ' ευγενή παραχώρησιν του Καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Γ.Ν. Χατζιδάκι, εις ον και απεστάλη αυτή τη 8 Μαρτίου 1913:

Αξιότιμε Κύριε και φίλε συνάδελφε,

Ηγωνιώμεν και ημείς περί της Ιωαννίνης ουδέν γάρ επυνθανόμεθα· ούτε γαρ ψεύδεσθαι ούτε μεταιολογείν εβούλοντο οι υμέτεροι στρατηγοί, καλώς ποιούντες. Νυν δε, ότε μάλιστ' εν καιρώ έμαθον την νίκην τελείαν γενομένην, ώσπερ ευξάμεθα, η Μουσα μ' εκέλευσεν ευθύς τη Ελλάδι συγχαίρειν δια της οικείας φωνής. Δέξασθε δη τεκμήριον της εμής προς τα παρόντα διαθέσεως τόδε τουπιγραμμάτιον.

Όλως πρόθυμος υμέτερος
U. WILAMOWITZ

ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Δίης εν Τμαρίοις δρυός ακρεμόνεσσι πελειάς
άδει γαυριόσω' ύμνον ελευθερίας·
«Ζεύ άνα Δωδωναίε Πελασγικέ, δέρκεο χαίρων
οίη της καινής Ελλάδος ηνορέη».
και συνεορτάζουσ' επινίκια πάντες αν' αίαν
Ελλήνων όσσοι και Διός εισι φίλοι.

Η ανωτέρω επιστολή και ιδίως το επίγραμμα δεν είναι μόνον ύμνος λαμπρός της Ελληνικής αρετής και ανδρείας· είναι συγχρόνως και δείγμα τρανόν του ευγενούς, του μεγαλόφρονος φιλελληνικού ενθουσιασμού, τον οποίον γεννούν εις τας ψυχάς των ξένων μελητητών τα ελληνικά γράμματα.

Αθήναι

Γ.Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Κι ακόμη ψάχνοντας στη Βιβλιοθήκη της Ε.Η.Μ. και με την πρόθυμη βοήθεια των υπαλλήλων αυτής Κων. Μπίλλη και Δήμητρας Μανούση τους οποίους και από τη θέση αυτή, θερμά ευχαριστώ, ανακάλυψα τα σπουδαία και ανεπανάληπτα σχόλια που έγγραψε ο Κωνσταντίνος Τzáλλας, φιλόλογος και δημοσιεύονται στο εξαίρετο περιοδικό «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ» ΙΔ' έτος, τεύχος 154, Φεβρουάριος 1965, σελ. 177 και 178, τα οποία και παραθέτουμε ως έχουν:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΑΛΛΑ

Φιλολόγου

ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ WILAMOWITZ ΣΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η απελευθέρωση των Ιωαννίνων ήταν ένας δυνατός σεισμός χαράς που συγκλόνησε την Ελληνική γη απ' άκρη σ' άκρη. Η συμπαθής πρωτεύουσα της Ηπείρου, έπειτα από δουλεία πεντακοσίων χρόνων, ανέπνεε τον αέρα της Ελευθερίας. Πόθοι, όνειρα κ' ελπίδες αιώνων γινόταν πραγματικότητας.

Η χαρά αυτή, αποτέλεσμα της ιστορίας και της φήμης της πόλεως, δεν ήταν μόνο πανελλήνια. Γρήγορα πέρασε τα σύνορα της πατρίδος μας και δόνησε τις ψυχές των φίλων της. Κι όπως οι δικοί μας ποιηταί μετουσίωσαν σε στίχο τη χαρά και τη συγκίνηση του ελληνικού λαού, κατά τον ίδιο τρόπο ο μεγάλος Γερμανός Φιλόλογος Βιλαμόβιτς μετουσίωσε τη χαρά των φίλων της Ελλάδος. Το επίγραμμα που αφιέρωσε στην πόλη μας είναι χαρακτηριστικό της θερμής αγάπης του για την Ελλάδα, την Ήπειρο και τη Δωδώνη:

Δίης εν Τμαρίοις δρυός ακρεμόνεσσι πελαιάς άδει γαυρίωσ' ύμνον Ελευθερίας.

«Ζευ άνα Δωδωναίε Πελασγικέ, δέρκεο χαίρων
οίη της καινής Ελλάδος ννορέη».

Και συνεορτάζουσ' επινίκια πάντες αν' αίαν Ελλήνων όσσοι και Διός εισι φίλοι.

Ο Βιλαμόβιτς, σαν πνευματικός φίλος της πατρίδος μας, αισθάνεται χαρά και υπερηφάνεια για το περίλαμπρο κατόρθωμα των νέων Ελλήνων. Μα δεν μένει μόνο στο γεγονός αυτό. Ανεβαίνει ψηλότερα. Προχωρεί ως τις αρχές της εθνικής μας ιστορίας και θεάζεται την παρουσία της Φυλής μας στο σύνολο του χρόνου. Παρουσία διακαιρική η Ελλάδα και το πνεύμα του Δία ζωντανό σε τούτες τις πλαγιές που άστραψε η ορμή των Γιγάντων του 1913. Έτσι το όρμα του ποιητού μας οδηγεί στην κατοικία των Ελλών ή των Σελλών, των πρώτων «Ελλήνων», ίσως. Απ' όπου ξεκίνησε τ' όνομα το μεγάλο, που γέμισε την ιστορία των ανθρώπων με την άφθαρτη δόξα του. Εκεί μας φέρνει του ποιητού το όραμα την ώρα του μεγάλου λυτρωμού. Στη Δωδώνη, στον τόπο των Τομούρων. Εκεί που όλη η Ελλάδα κάποτε, προτού καλά-καλά πάρη το όνομα Ελλάδα, στρεφόταν με δέος, σε κάθε κρίσιμη ώρα, ν' ακούση το λόγο του Θεού κι έπειτα με σοφία και δύναμη, με γνώση και παλμό, με τη θεία δωρεά να πλάση τη ζωή της και το μέλλον της.

Εκεί μας φέρνει. Στη θεϊκή βελανιδιά, στην ιερή «φηνό». Η πέλεια -το περιστέρι που φέρνει τα μηνύματα- είναι σ' ακρόκλαδα και στέλνει «γαυριόωσα», ολόχαρη, το θριαμβικό της ύμνο στον ύψιστο Θεό, ύμνο και τραγούδι Ελευθερίας.

Όλος ο ύμνος του περιστεριού μόνο δυό σίχοι. Δυό δωρικές κολώνες, που είναι σα να δέχονται το βάρος μιας ιστορίας από τρεις χιλιάδες χρόνια. Πόσο πυκνό το νόημα και πόση έξαρση! Κι όμως η έκφραση λιπή κι απέριπτη.

Η μαντική πέλεια -άλλη έκφραση της προφητικής φωνής του ποιητού - καλεί τον αντράρχη Θεό των Πελασγών να ιδή και να χαρή το νέο θρίαμβο, την αντρεία της νέας Ελλάδος. Να ιδή πως και οι Νεοέλληνες είναι εφάμιλλοι των Πελασγών να ιδή και να χαρή το νέο θρίαμβο, την αντρεία της νέας Ελλάδος. Να ιδή πώς και οι Νεοέλληνες είναι εφάμιλλοι των προγόνων των, των μυθικών ηρώων της αρχαιότητας, κ' έχουν μέσα στις φλέβες των το ίδιο αίμα, το ίδιο χυμό με τους ημίθεους που δημιούργησαν τα «κλέα» και τα τρόπαια. Εδώ ομιλεί ο ποιητής και ο ιστορικός μαζί. Είναι το δίστιχο τούτο και μια απάντηση σ' όσους κατά καιρούς διεκήρυξαν, από σκοπιμότητα ή και πλάνη, γνώμες αντίθετες προς τα επιστημονικά δεδομένα για τη φυλή μας και το έθνος μας.

Κι έρχονται οι δυό τελευταίοι σίχοι. Ο ποιητής αφήνει το καθολικό όραμα της Ελλάδος και κατεβαίνει στο συγκεκριμένο γεγονός. Στη νίκη τη λαμπρή. Τα Γιάννινα ελεύθερα. Η Δωδώνη ζωντανή και λυτρωμένη. Η μεγάλη πνευματική πατρίδα των ανθρώπων παίρνει και πάλι σιγά-σιγά τις διαστάσεις της. Μπορεί και πάλι ν' ανεβεί στην κορυφή, στο φως. Αναγαλλιάζει ο λάτρης. Βλέπει γύρω του κι άλλους, βλέπει σ' όλη τη γη πολλούς, που έχουν την ίδια χαρά στις φλέβες των, να γιορτάζουν τα επινίκια. Μαζεύει τη χαρά των, την πυκνώνει και την μετουσιώνει. Ο φιλελληνισμός του Βιλαμόβιτς εγγίζει εδώ τα όρια του πάθους, ενός

τρυφερού και ανυπόκριτου πάθους για την Ελλάδα, την μητέρα της Ελευθερίας, την αγέ-
ραστη πατρίδα του Διός, του Θεού της Αντρείας και της Αρετής.

Έξι σίχοι όλο το ποίημα. Έξι γραμμές που έφτασαν να κλείσουν όχι μόνο ένα γε-
γονός, αλλά την Ελλάδα ολόκληρη, την υπέρτατη χώρα σε μια υπέρτατη στιγμή. Μήπως
και ο αρχαίος ποιητής δεν έκλεισε σε δύο γραμμές τις Θερμοπύλες και σ' άλλες δύο
το Μαραθώνα; Έξι σίχοι δακτυλικοί, γραμμένοι σε γλώσσα ηρωϊκή, στη γλώσσα των
ομηρικών επών, που τόσο καταθέλγει την ακοή και την ψυχή εκείνων που αισθάνονται
την ομορφιά του αρχαίου λόγου!

Πολύ το κρίμα, που τόλμησα ν' ανεβώ στα σκαλοπάτια του ωραίου ναού. Πυθία δε
βρήκα. Την ιερή σκιά του δημιουργού αντίκρυσσα. Φοβήθηκα. Μα ήρθε κοντά μου.

- Πες το τραγούδι μου στη γλώσσα του καιρού σου.

Τώρα το χρέος μου κάνω, θα το πω:

*Στης ιερής, της Δωδωναίας βελανιδιάς τ' ακρόκλαδα
το περιστέρι ψάλλει θριαμβικά Ελευθερίας τραγούδι
- Δία Θεέ, των Πελασγών, π' ορίζεις τη Δωδώνη,
ιδές αντρεία να χαρής, αντρεία της Νέας Ελλάδας.
Και τα επινίκια στη γη όλοι συνεορτάζουν,
όσοι τους Έλληνες και το θεό μαζί αγαπούνε.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Πέλεις και Πελειάδες ονομάζονταν και οι ιέρειες στο Μαντείο της Δωδώνης, οι επιφορ-
τισμένες με την ερμηνεία των χρησμών.

2. «Ζεύ άνα Δωδωναίε Πελασγικέ». Με τις ίδιες λέξεις αρχίζει η επίκληση, η δέηση του Αχιλ-
λέα προς το Δωδωναίο Δία στο Π της Ιλιάδος.

3. Το ποίημα έχει το μέτρο των αρχαίων επιγραμμάτων. Αποτελείται από τρία δίστιχα. Στο
κάθε δίστιχο ο πρώτος σίχος είναι ο δακτυλικός εξάμετρος· ο δεύτερος είναι και αυτός εξάμε-
τρος, αλλά είναι κομμένος στον τρίτο και έκτο πόδα, δεν έχει δηλ. στους πόδες αυτούς τις βρα-
χείες συλλαβές, τις άρσεις. Περισσότερα βλέπε στη Μετρική.

Γράφοντας για τον μεγάλο αυτόν Φιλέλληνα Βιλαμόβιτς, σκέφτηκα ότι στις δύσκολες
μπόρες που η Πατρίδα μας πέρασε στην ιστορική της πορεία, πάντοτε και μάλιστα πολλές
φορές τις τελευταίες στιγμές, οι γνωστοί και άγνωστοι Φιλέλληνες, έρχονταν να βοηθήσουν
την Ελλάδα -και δεν είναι λίγοι που θυσιάστηκαν γι' αυτό- και την έσωζαν.

Όλους τους ευγνωμονούμε!

Και σήμερα η Ελλάδα μας διέρχεται σοβαρή οικονομική κρίση, ελπίζουμε όμως ότι
ο Θεός που αγαπάει την Ελλάδα, θα ιδεί τα αιτήματά μας και θα ακούσει τα χτυπήματά
μας στη θύρα του και ξανά θα στείλει, εκείνους που ειλικρινά αγαπούνε την Ελλάδα,
τους Φιλέλληνες, για να βοηθήσουν και να σώσουν την Ελλάδα μας!

Άμποτε!

ΜΟΝΙΜΗ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ

«τον άρχοντα τριών δει μεμνήσθαι:

-Πρώτον μεν ότι ανθρώπων άρχει.

- Δεύτερον ότι κατά νόμους άρχει.

-Τρίτον ότι ουκ αεί άρχει»

ΑΓΑΘΩΝ

Φέτος και σε λίγους μήνες καλούμαστε οι δημότες να αναδειξουμε τους τοπικούς μας άρχοντες και πρέπει οι Κονιτσιώτες σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς να προσέλθουμε στην κάλπη με αυξημένο αίσθημα ευθύνης, απαλλαγμένοι κατά το δυνατόν από τους συνήθεις συναισθηματισμούς, αλλά και άλλους παράγοντες οι οποίοι δεν είναι και οι πιο κατάλληλοι σύμβουλοι στις τελικές μας αποφάσεις. Το κυρίως ζητούμενο βέβαια είναι το πρόσωπο του δημάρχου για τα προσόντα του οποίου θα γίνει μια εμπειρική αναφορά στη συνέχεια. Προηγουμένως όμως είναι ανάγκη να ειπωθεί ότι δεν υπάρχει πρόθεση προβολής συγκεκριμένου προσώπου. Αντίθετα διατυπώνονται γενικές διαπιστώσεις που αφορούν τον κάθε έναν που ασκεί εξουσία, διοίκηση, λίγο ως πολύ γνωστές σε όλους. Κατα-

νοητό υποθέτω πως δεν είναι δυνατόν στον περιορισμένο χώρο του καλού μας περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» να γίνει πλήρης ανάπτυξη ενός θέματος που ό,τι και αν γραφτεί πάντα κάτι θα υπάρχει. Όμως και οι δυνατότητες του γράφοντος περιορίζονται σε αυτές ενός από τους πολλούς που δεν έχουν την εξειδικευμένη επιστημονική κατάρτιση ώστε η παρουσίαση να έχει και τις ανάλογες απαιτήσεις. Απλά το δαιμόνιο του Σωκράτη κάποτε-κάποτε με τσιγκλάει, με βάζει να σκέπτομαι και με το περίσσευμα καρδιάς κάνω τις εκμυστηρεύσεις μου, όπως π.χ. και τώρα.

Παραφράζοντας τα όσα είπε ο όχι και τόσο γνωστός σοφός πρόγονός μας (..400 π.Χ.) Αγάθων παρουσιάζω, με κάποια γλαφυρότητα, τις υπομνήσεις του προς τους άρχοντες.

Ας έχουνε οι άρχοντες
υπόψη τους μονίμως
αρχές πατροπαράδοτες
ν' ακολουθούν προθύμως

Είπε λοιπόν ο Αγάθωνας
αρχαίος πρόγονός μας
τρεις συμβουλές που είν' άσχετες
της σύγχρονης κονόμας

Πρώτα λοιπόν αφέντη μου,
λέει, πάντα αν θυμάσαι
πως είσαι ανθρώπων άρχοντας
ήσυχα θα κοιμάσαι

Μετά έρχεται το δεύτερο
χρέος, βαρύ στους ώμους,
πως όλη η εξουσία σου
ελέγχεται από νόμους

Τρίτο, εις την θητεία σου
ό,τι έχεις για να κάνεις
κάνε το σαν να πρόκειται
σύντομα να πεθάνεις

Κι ερχόμαστε στο σήμερα
και στη δική μας πόλη
την ακριβή μας Κόνιτσα
που αγαπάμε όλοι

Ο κόσμος θέλει δήμαρχο
με θέληση και ήθος,

Ένας δήμαρχος πρέπει να έχει κάποιες γενικές διοικητικές, οικονομικές και τεχνικές γνώσεις για να μπορεί να διαχειρίζεται – μέσω βέβαια των επιμέρους αρμοδίων – όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά τους πόρους και τα μέσα τα οποία του εμπιστεύονται οι δημότες και η πολιτεία (ανθρώπους, οικονομικά και τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις). Θα πρέπει να ιεραρχεί, να συγκρίνει, να αναλύει και να συνθέτει όχι μόνο με βάση τη γνώση και τη λογική αλλά επιστρατεύοντας τη φαντασία, το ένστικτο, τη διαίσθηση, την ενόραση. Να είναι ενεργητικός με αυτοπεποίθηση και αφοσίωση στις αρχές και ιδέες που υπηρετεί και οι όποιες υποσχέσεις – δεσμεύσεις του να είναι πραγματοποιήσιμες. Να έχει θέληση, επιμονή, υπομονή και υπευθυνότητα για ό,τι κάνει χωρίς ποτέ να χρεώνει σε άλλους τυχόν αποτυχίες, αφού «το πλανάσθαι ανθρώπινο» αλλά και το «δισ εξαμαρτείν ουκ ανδρός σοφού». Να είναι επιμελής και να δαμάζει τις προσωπικές του αδυναμίες. Ο αυτοσε-

σε ιδέες νέο, τολμηρό
και με καρδιά στο στήθος

Να έχει γνώση του εαυτού
όραμα και φρεσκάδα
σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς
που ζούμε στην Ελλάδα

Μόνο με άξιο δήμαρχο
ο τόπος θα προκόψει
κι η αγαπημένη πόλη μας
πιο όμορφη θα 'χει όψη.

βασμός είναι προϋπόθεση του σεβασμού των άλλων. Να έχει σωστές ανθρώπινες σχέσεις χωρίς να παγιδεύεται από κόλακες αλλά και από το ευμετάβλητο του κοινού. Να επιβάλλεται στα γεγονότα και να μην επηρεάζεται από αυτά. Να μην οργίζεται και όταν θυμώνει να ακολουθεί το πυθαγορικό «εν οργή μήτε τι λέγειν, μήτε τι πράττειν» οπότε και δεν θα αναγκάζεται να υπαναχωρεί τις πιο πολλές φορές με κόστος στην αξιοπιστία του.

Να έχει φύλακα και σύμμαχό του, οδηγό και πρώτο σύμβουλο το θείο δώρο, τη συνείδησή του, την οποία οφείλει να διατηρεί ελεύθερη, ευαίσθητη, ελεγκτική, ακέραια και ανόθευτη. Να έχει σύνεση και να είναι καθαρός στην καρδιά, τη σκέψη και τα ...χέρια. Να είναι οργανωτικός επικοινωνιακός και καλός προγραμματιστής. Κάθε βράδυ πριν κοιμηθεί να θυμάται τον Πυθαγόρα να του λέει «Τι δ' έρρεξες; Πη παρέβεις; Τι δε συ δέον ουκ ετελέσθη; » (Τι έπραξες, τι δεν έπραξες, τι έπρεπε να κάνεις και δεν έγινε;). Να είναι

διαλλαχτικός αλλά όχι και αβασάνιστα υποχωρητικός και οπωσδήποτε όταν συνδιαλέγεται να τεκμηριώνει τις απόψεις του χωρίς να μονοπωλεί το διάλογο (οπότε έχουμε μονόλογο). Να μην αντιδικεί βίαια, να μην πιέζει, να μη δυναστεύει. Να είναι και να έχει αυτάρκεια λόγου και ύπαρξης, να αντέχει την κριτική και να σέβεται τους συνεργάτες του. Να είναι προσιτός και καταδεκτικός χωρίς η οικειότητα να φθείρει το γόητρο και την αξιοπρέπειά του από τυχόν ευτελείς ή και ατυχείς ασεϊσμούς. Βεβαίως το να οδηγεί και να συναλλάσσεται με ανθρώπους χωρίς να φθείρεται είναι τέχνη. Να φροντίζει όμως τους εργαζομένους του Δήμου με γνήσιο ενδιαφέρον μέχρι και στοργή, θα' λεγα, δεν χρειάζεται τέχνη. Όμως αυτό να μη λειτουργεί και σε βάρος των υποχρεώσεών τους. Να μη τους στερεί τον έπαινο όταν τον δικαιούνται αλλά και την παρατήρηση, την υπόδειξη και αν χρειαστεί και την επίπληξη. Η διακριτική έκφραση γνήσιου ενδιαφέροντος στερεί και από τον πιο δύστροπο τη δυνατότητα να φανερώσει τον κακό εαυτό του. Άλλως τε οι θέσεις εργασίας δεν είναι κληρονομικές, ούτε προσυμφωνημένες, ή ισόβιες. Η ευγενής άμιλλα και οι πραγματικές επιδόσεις είναι τα κριτήρια της εξέλιξης. Όσο πληγώνει μια αδικία ίδια ή και περισσότερο βλάπτει η μεροληψία και ευνοιοκρατία. Για ποιόν άραγε να το είπε ο Δροσίνης «Δεν θέλω του κισσού το πλάνο ψήλωμα σε ξένα αναστηλώματα δεμένο. Ας είμαι ένα καλάμι, ένα χαμόκλαδο μα όσο ανεβαίνω, μόνος ν' ανεβαίνω».

Να ελέγχει και να φροντίζει την κινητή και ακίνητη περιουσία του Δήμου (οχήματα, μηχανήματα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, καύσιμα, ενέργεια κλπ.) έχοντας υπόψη ότι και οι ελέγχοντες (προϊστάμενοι των υπηρεσιών του Δήμου) ελέγχονται. Αυτό (ο έλεγχος) αφορά και όλες τις άλλες δραστηριότητες του Δήμου (διαδικασία ανάδειξης εργοληπτών, εκτέλεση έργων κ.α.π.).

Τέλος – και χωρίς φυσικά να εξαντλείται το θέμα – οφείλει ο δήμαρχος να προστατεύει το περιβάλλον (απόβλητα, υλοτομία, αμμοληψία, λατομεία, οικοδομή, ιχθυοκαλλιέργεια κλπ.) μέσω των αρμοδίων οργάνων τα οποία πρέπει να ενθαρρύνει και στηρίζει στη σωστή εκτέλεση των καθηκόντων τους. Υπόψη ότι όπου το φυσικό περιβάλλον συνταιριάζεται αρμονικά με το τεχνητό τότε έχουμε στα σίγουρα ένα πολύ ευχάριστο ανθρώπινο περιβάλλον και όχι μόνο.

Φίλε αναγνώστη. Δεν ήμουν το ό,τι καλλίτερο. Για τα παραπάνω ευθύνονται ο Σωκράτης με το δαιμόνιό του και ο Αγάθωνας με την τριλογία του.

Αν δεν κατάφερα να τους δικαιώσω φυσικό είναι και παίρνω την ευθύνη. Δεν παρουσίασα κάποια διατριβή. Απλές απόψεις εξέφρασα και ας μου συγχωρεθούν υπερβάσεις και παραλείψεις. Πιστεύω όμως ειλικρινά πως όλοι μας θα θέλαμε οι άρχοντες του τόπου μας να διαπνέονται από τις υπομνήσεις του Αγάθωνα, και ποιός τότε δεν θα χειροκροτούσε;

ΣΤΑΘΗΣ ΒΙΝΟΣ

ΠΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟ

Ένας αναχρονιστικός θεσμός που μπορεί να αποκτήσει ακτινοβολούσα προοπτική

Το παζαρόπουλο της Κόνιτσας υπήρξε, ως γνωστόν, ένας θεσμός που μεσουράνησε προπολεμικά με Πανηπειρωτική διάσταση και όχι μόνο, αφού αποτελούσε εμπορικό γεγονός, ακόμη και για τους πληθυσμούς της δυτικής Μακεδονίας, αλλά και της Αλβανίας. Προσέρχονταν δε σ' αυτό, κατά χιλιάδες κάτοικοι των περιοχών που αναφέραμε και εμπορεύονταν υποζύγια κατά κανόνα και κατά δεύτερο λόγο μάλλινα είδη (βελέντζες, δίμιτα, σαμαροσκούτια, υφαντά), τυριά από το Ντέντσικο (Αετομηλίτσα) χάλκινα σκεύη, ξύλινες κατασκευές (βαρέλια, βαρέλες, ντομπόλες, μπούκλους) σαμάρια, χαλινάρια, καπίστρια, ίνγκλες, παλαμάρια, κουδούνια, κυπριά, γουργούλια, διάφορα γλυκίσματα και χαλβάδες από τους Γκέκηδες της Αλβανίας και τους Γιαννιώτες τεχνίτες, όσπρια, σιτηρά και πολλά άλλα.

Ήταν δε τόσο μεγάλη η προσέλευση των αγοραστών και πωλητών προπολεμικά στο παζαρόπουλο, που κατά την μνήμη των παλαιότερων λειτουργούσε για δέκα ημέρες με τους ίδιους ακατάπαυστους ρυθμούς μέρα-νύχτα και όταν οι αποκαμωμένοι Κονιτσιώτες πήγαιναν για ύπνο, δεν μπορούσαν να κοιμηθούν, από την κίνηση, τις φωνές και το αέναο βουητό, που συνεχιζόταν όλη τη νύχτα, ασταμάτητα, όπως και την ημέρα.

Μετά τον πόλεμο η λειτουργία του παζαρόπουλου σταμάτησε, γιατί η χώρα προσπαθούσε να συγκολλήσει τα συντρίμια της και να ανορθωθεί σαν κράτος, οπότε το 1957 επαναλειτούργησε και μάλιστα, με μια εντυπωσιακή καινοτομία. Εκτός από την αγοραπωλησία των υπο-

ζυγίων-μειωμένη οποιανδήποτε λόγω αλλαγής συνθηκών-τυριών, μάλλινων ειδών κ.λ. εισχώρησε δυναμικά το εμπόριο ρούχων, παπουτσιών, λευκών ειδών, τα είδη προικός και τα είδη οικιακής χρήσεως, σε μια περιοχή, που τα είχε απόλυτη ανάγκη. Συνοδεύτηκε μάλιστα η επαναλειτουργία του παζαρόπουλου, με τη θαυμαστή και υπεράνω πάσης κριτικής έκθεσης αγροτικών προϊόντων και ζώων (αγελάδων, ταύρων, χοιριδίων, αιγοπροβάτων) κατά τα αμερικανικά πρότυπα, με την βράβευση μάλιστα, σε εντυπωσιακή τελετή, των καλλιτέρων ζωοτρόφων και καλλιεργητών.

Σε αυτό συνετέλεσε η επαναλειτουργία, σε όλα της τα επίπεδα, της περίφημης γεωργικής σχολής Κονίτσης, που καθοδηγούσε και ενέπνεε νέα ήθη και έθιμα στους νέους γεωργοκτηνοτρόφους. Εκτός τούτου πρωτοστάτησε στην εισαγωγή και διανομή των περίφημων γαλακτοφόρων αγελάδων ράτσας Σβίτς και Τζέρσεϋ που ανέβασε κατακόρυφα το εισόδημα των κατόχων τους και να θυμηθούμε, ότι για πρώτη φορά και σε Πανελλήνια κλίμακα στη γεωργική σχολή πρωτοδιδάχτηκε και πρωτοεμφανίστηκε η τεχνητή γονιμοποίηση αγελάδων (τεχνητή σπερματέγχυση).

Η αναλαμπή αυτή του παζαρόπουλου συνεχίστηκε μέχρι το 1926, οπότε σταδιακά ατόνησε, παρήκμασε και συνεχίζεται μέχρι σήμερα υποτονικά, αφού πλέον έχει μεταβληθεί σε γυφτοπάζαρο τελευταίας υποστάθμης και υποτίμησης, που όχι μόνο δεν προσφέρει πια τίποτε, αλλά υποβαθμίζει στο έσχετο σημείο την όποια κουλτούρα του τόπου και των ανθρώπων της.

Η εικόνα της ακμής του Παζαρόπουλου παραμένει ανεξίτηλα χαραγμένη στα μύχια της παιδικής μας ψυχής, γιατί ήταν η τελευταία ικμάδα δραστηριότητας και η τελευταία αναλαμπή ζωής σε μια επαρχία, σ' έναν χώρο, σε μια πόλη, που επρόκειτο να την διαδεχθεί η απέραντη σιωπή του ατέλειωτου χειμώνα που συνοδευόταν πάντα με μια βαθιά μελαγχολία, που επηρρέαζε οπωσδήποτε τον ψυχισμό των κατοίκων, αν αναλογιστούμε μάλιστα ότι αυτά συνέβαιναν σε μια εποχή, που δεν υπήρχε ηλεκτρικό, ραδιόφωνο, τηλέφωνο, τηλεόραση και τα βιβλία ακόμη ήταν σπανιότατα, τουλάχιστον τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

Ακόμη στην μνήμη των παιδικών μας χρόνων αποτυπώθηκε για πάντα η επόμενη μέρα του παζαρόπουλου όπου την κίνηση και την ζωή διαδεχόταν η θλιβερή εικόνα των αποξηραμένων πλατανόφυλλων, που η ριπή του παγωμένου βοριά τα πηγαινοέφερνε κατά σωρούς στην πλατεία πάνω-κάτω με το γνωστό ανατριχιαστικό τους σούρισμα.

Αλλά αυτά αποτελούν ρομαντικές αναδρομές στο παρελθόν που έρχονται σε κατάφωρη αντίθεση με το κλίμα της κατήφειας της πλήρους παρακμής, του μαρασμού και της της απαισιοδοξίας που επικρατεί τώρα και επισκιάζει τα πάντα και γεννάται εύλογα το ερώτημα.

Υπάρχει τρόπος να αντιστραφούν οι όροι και το αρνητικό αυτό κλίμα να μετατραπεί σε μια νέα δυναμική δημιουργίας, σε ένα νέο παζαρόπουλο, που θα ενσαρκώνει σύγχρονες αντιλήψεις, προοπτικές και καινοτομίες, να βγάλει τον τόπο από το τέλμα;

Ναι, υπάρχει εναλλακτική πρόταση, την παραθέτουμε.

Να θεσπισθεί, να οργανωθεί και να δημιουργηθεί στην Κόνιτσα υπό την αιγίδα του Δήμου., «Πανελλήνια έκθεση αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων» 20-26 Σεπτεμβρίου

Θα ανακοινωθεί έξι μήνες πριν τις πρεσβείες των Βαλκανικών χωρών, σε επιμελητήρια, σε συνεταιρισμούς, σε ιδιώτες της ενδοχώρας, ότι ο δήμος Κόνιτσας διοργανώνει την πανελλήνια έκθεση και διαθέτει ΔΩΡΕΑΝ περίπτερα (Γεωργική σχολή, κτίριο Λαϊκής Βάσης κ.λπ.) για την ανάδειξη των προϊόντων τους. Τα πάντα εξαρτώνται από την μελετημένη οργάνωση, που πρέπει απαραίτητα να είναι άριστη.

Εαν λοιπόν με την άριστη προετοιμασία και με τις επί μέρους παραμέτρους (που δεν είναι δυνατόν να απαριθμηθούν στην επιγραμματική αυτή εισήγηση) κατορθώσουμε να επιτύχουμε μια εντυπωσιακή αρχή, είναι σχεδόν βέβαιο ότι το εγχείρημα θα επιτύχει με απροσδιόριστες και απρόσμενες θετικές εξελίξεις για τον τόπο μας. Το 2014 να είναι χρονιά προετοιμασίας και τον Σεπτέμβριο του 2015 να γίνει η πανηγυρική έναρξη του γεγονότος και ένα κατορθωθεί και καθιερωθεί γιατί όχι, στο χέρι μας είναι - ως θεσμός τα παντός είδους οφέλη για την Κόνιτσα, θα είναι μη προσμετρήσιμα.

Ιδού λοιπόν πεδίο δόξης λαμπρόν. Τα αγαθά κόποις κτώνται, ας φύγουμε από την κακομοιριά και την μιζέρια. Η όποια ανανεωμένη δημοτική αρχή, ας πρωτοπορίσει, ας νεωτερίσει, ας ανασκουμπωθεί, ας γράψει ιστορία και ας αναλάβει την προσπάθεια αυτή με σοβαρότητα και σύνεση. Θα χρειαστεί βοήθεια και εθελοντισμός. Θα έχουν την αμέριστη συμπαράσταση, όχι μόνον του συνδέσμου μας, αλλά όλων των φορέων του τόπου μας, ακόμη και αυτών της διασποράς, εφ' όσον δώσουν στίγμα σοβαρότητας και συλλογικής ευθύνης.

Εν αναμονή και αγωνία τελούντες, ιδώμεν...

**Για το Δ.Σ. του Συνδέσμου
Ο πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ**

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΝΗ ΣΤΟΜΙΟΥ

«Ουαί υμίν οικολογούντες οι διϋλίζοντες
τον κώνωπα την δε κάμηλον καταπίνοντες»

Στο ευρύ κοινό της πόλης μας είναι άγνωστη η περιπέτεια την οποία τελευταία έζησε και ζει ο πατήρ Κοσμάς, Ηγούμενος της Μονής Στομίου της αφιερωμένης στο Γενέσιον της Θεοτόκου, με το Δημόσιο το οποίο σε γενικές γραμμές αμφισβητεί την κυριότητα των κτημάτων της Μονής, το προαιώνιο «Περιβολάκι της Παναγίας» και κήρυξε αναδασωτέα την έκταση στην οποία έχει ανεγερθεί βοηθητικό κτίσμα για τα υποζύγια και τον σανό τους καθώς και την επέκταση της κουζίνας η οποία έγινε πάνω σε βραχώδες έδαφος σχεδόν στο χείλος της αβύσσου του Καταφυλιού.

Από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου- Δυτικής Μακεδονίας μισοδιέρρευσε ότι οι ενέργειες έγιναν κατόπιν καταγγελίας πιθανόν από τους «εποχούμενους οικολόγους» και ότι ήταν υποχρεωμένες να δράσουν σύμφωνα με το γράμμα του νόμου, διότι άλλως θα υπήρχε δεύτερη καταγγελία για παράβαση καθήκοντος.

Τέτοιες συνήθως καταγγελίες γίνονται από τους ανέξοδα οικολογούντες οι οποίοι ουδόλως δαισθάνονται πόσο οι ίδιοι βλάπτουν τον πλανήτη μας με τον παρωχημένο για την ανθρωπινή φύση εκχυδαϊσμένο καταναλωτικό πολιτισμό τον οποίο εν πολλοίς αποδέχονται με

τον καθημερινό βίο τους.

Για την συγκεκριμένη περίπτωση θα αναφέρουμε τα λόγια του Ιησού από το κατά Ματθαίο Ευαγγέλιο κεφ. κγ' στίχους 16, πάντα, σε μετάφραση. «Αλλοίμονό σας οδηγοί του λαού τυφλοί οι οποίοι λέγετε. Αν τυχόν κανείς ορκισθεί εις τον ναόν, δεν είναι τίποτε αυτό· εκείνος όμως που θα ορκισθεί εις τον χρυσόν του ναού είναι υποχρεωμένος να τηρήση τον όρκον του. Μωροί και τυφλοί. Σας αξίζουν αυτές οι ονομασίες, διότι ποίος είναι ανώτερος κατά την ιερότητα, ο χρυσός ή ο ναός που αγιάζει τον χρυσόν». Ερώτημα: όσον αφορά την Μονή Στομίου η φύση αγιάζει την ως άνω Μονή, η Μονή αγιάζει την γύρω φύση. Τι άραγε θα ήταν τα Μετέωρα χωρίς τα Μοναστήρια των; Προφανώς ένα θαυμάσιο γεωλογικό φαινόμενο. Τι άραγε θα ήταν η χερσόνησος του Άθω δίχως την Μοναστική Πολιτεία; απλώς θα περίσσευε η ανθρώπινη ματαιοδοξία με ξενοδοχεία, μαρίνες, βίλες και τα συναφή.

Κάποτε, παιδί ακόμη, βρεθήκαμε στην Μονή Στομίου την ημέρα της εορτής της 8 Σεπτεμβρίου με τον πατέρα μου, τον Κώστα Σδράλη, ταχυδρόμο και τον βαθύτατα θρησκευόμενο Γεώργιο Μούχα, γανωτή το επάγγελμα. Μετά την απόλυση και τον καθιερωμένο αγιασμό ο ταπεινός αυτός άνθρωπος Γεώργιος

Μούχας εκεί στον προαύλιο χώρο του Ι. Ναού σήκωσε το χέρι του προς την «καστροπολιτεία» της Τύμφης και είπε έτσι απλά; «Θαυμάστε και υποκλιθείτε στα μεγαλεία του Θεού».

Άραγε σε τι έβλαψε τα μεγαλεία του Θεού ο ταπεινός και σεβάσμιος υπηρέτης του πατήρ Κοσμάς;

Το πρώτο θεμέλιο λιθαράκι στο Παλαιομονάστηρο σε άγνωστη χρονολογία, ο θεμέλιος λίθος στην Μονή Στομίου το 1773 και το τελευταίο που θα μπει, πρώτα ο Θεός, από τον Πατέρα Κοσμά στο νέο Εκκλησιάκι, αποτελούν μια οδυνηρή χρονικά πορεία του ανθρώπου στην αναζήτηση του Θεού ή όπως εκφράζουν οι Γάλλοι υπαρξιστές (Καμύ-Μερλο Ποντί - Σάρτρ) - ο Γερμανός Χάϊντεγκερ η Σχολή της Φρανκφούρτης (Αντόρνο Μαρκούζε - Χάμπερμας).

Ράϊχ και ο Φρόμ και πολλοί άλλοι διανοητές, την ανθρώπινη υπαρξιακή αγωνία. Όταν πηγαίναμε στην Δρακόλιμνη της Τύμφης ανηφορίζαμε και στην κορυφή από όπου αντικρύζαμε το Μοναστήρι αληθώς ένα πολύτιμο πετράδι σε πράσινο περιδέραιο.

Κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας ο Ιερέας αναπέμπει μεταξύ των άλλων αιτήσεων και την εξής: «Τον υπόλοιπον χρόνον της ζωής ημών εν ειρήνη και μετανοία εκτελέσαι παρά του Κυρίου αιτησώμεθα».

Σε αυτή την καμπή του βίου του ο Πατήρ Κοσμάς το μόνο που ποθεί για τον εαυτό του είναι η ειρήνη της ψυχής του για να προσεύχεται για μας αλλά και για εκείνον όπως αξιωθεί της θέωσης του Ανέσπερου και Ακτίστου Φωτός.

Η.Α.

Σμόλικας και Δρακόλιμνη

ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

«Να ζεις σύμφωνα με τη φύση είναι
το ίδιο να ζεις σύμφωνα με την αρετή»

ΖΗΝΩΝ Ο ΚΙΤΙΕΥΣ

Αναδημοσίευση από το περιοδικό «Μετέωρα» τχ. 206/1977

Βρεθήκαμε στο Σμόλικα. Στην ψηλότερη κορφή του (2637 υψ.).

Περπατήσαμε μήνα Μάη την ήμερη βλαστημένη κορμοστασιά του. Ήταν ένα αιθέριο, γλυκό κι ευτυχισμένο όνειρο, μια αρίφνητη φυσιολατρική πανδαισία. Τιμήσαμε την πρόσκληση του Ορ. Συλλόγου της Κόνιτσας. Δέκα ώρες πορεία σε ιστορικά βουνά και σε παρθένα δάση. Ανεβήκαμε σε ιδιόμορφα φυσικά περιβάλλοντα, όπου η ψυχή ξαναγεννιέται· χορταίνει και δε χορταίνει τις ομορφιές και τα πλούτη, της τόσο στερημένης από τα φυλακόσπιτα των πόλεων αφύσικης κι ασύμφορης ζωής. Σ' αυτό το ζηλευτό, το φυσικό παρόν, αδιάκοπο και σύψυχο σε κυριεύει το ρίγος της μεθυστικής χαράς. Αλλά καθώς πατάς σε λευκαμένα λείψανα, σ' αιματοποπισμένα χώματα αδελφοκτόνου παρελθόντος, μεταφέρεσαι χρονικά και νιώθεις ρίγος ιερό, ευλάβεια, συμπόνια, οργή και

κακοφάνια για όποια τότε άδικη μοίρα που μας επέβαλαν οι ξένοι πειρατές με λογιών παγίδες και μορφές. Όμως κρατάς συντροφιά τις αγαθές μνήμες, τ' αθώα πουλιά, την αιειπάρθενη χλόη που γλυκοφυτρώνει κάθε άνοιξη, ποτισμένη πριν 30 χρόνια από δάκρυα, ιδρώτες και αίματα αδικοσκοτωμένων παληκαριών του λαού μας. Εκεί νιώθεις την απaráμιλλη και πάνσοφη σε μορφές και σχήματα άφταστη και τέλεια κοσμοπλάστρα μας φύση, σ' όλο της το παναρμόνιο, τεχνικό κι αποθεωτικό μεγαλείο. Εκεί λησμονείς τις καθημερινές έγνιες και τις ανθρώπινες κακίες και μικρότητες. Νιώθεις ενωμένο, πλάσμα, όμοια υπόσταση κοντά στη ζωγόνα μάνα μας φύση. Νιώθεις μια υπεροχή για το θαύμα του είδους σου, για το ξέχωρο λογικό και δημιουργικό σου πνεύμα. Καθώς και τη μειονεξία για τα αλόγευτα, τα παράλογα στοιχεία του βίου και τα αίτιά τους. Εκεί λησμονείς για λίγο το φθοροποιό έργο του εκτρωματικού και νόθου νοσηρού ψευδοπολιτισμού της σύγχρονης ανθρώπινης δουλείας. Εκεί αναλογίζεσαι βαθύτατα και ψηλότερα το νομοτελειακό εαυτό σου, το νόημα και την ενδελέχεια της δυναμικής σου ύπαρξης. Πλάι στα ψηλά και λαμπαοδόκορμα δέντρα. Ξέχωρα από τ' αποκαϊδία σκιάχτρα

των «ναπάλημ» του βαν Φλίπ (1949) σε καινούργια πεύκα κι έλατα κι οξυές, που κλείνουν στεφανωτά τους δικούς τους καθάριους ουρανούς, να μην περάσει το καρκινογόνο «μπενζαμίν» (καυσαέριο) των πόλεων. Εκεί στους θαλερούς μοσχόπνοους κι αδιαπέραστους σαν τροπικούς δρυμούς, όπου κουρνιαζουν λεύτερα οι λύκοι κι οι αρκούδες. Εκεί που με τα ουρλιαχτά των τσακαλιών και τα κρωξίματα των γερακιών, τρέχουν δειλά τα ελάφια να κρυφτούν απ' τις νεροπηγές. Εκεί που λαχταρίζει του λαγού η αφικρασιά από το πήδημα του ζαρκαδιού. Εκεί που μυριόκλωνες κι ορθόκορμες σιλουέτες ξανοίγουν τα φουρά τους τα πολύφυλλα σαν χορεύτρες μπαλαρίνες και τσιγγάνες νύφες, πετροπέρδικες καμαρωτές παγώνες, δέντρα σαν πράσινοι ερωδιοί βρακάτοι, που ανασταίνουν τις ψυχές από τις φυλλωσιές των απδονιών οι συναυλίες! Εκεί στα μεταλλοφόρα υψώματα του γέρου Σμόλικα, των Πάδων, του Παλιοσελιού, που η γης με τα νερά και με τον άνεμο αχολογάει από τα έγκατα των αγαθών το γκάστρι, σα να διαμαρτύρονται και να μοιρολογάν το που ζητάνε και δε βρίσκουν - χρόνια τώρα - τις καισαρικές τομές από διάφορους φορείς της πισωδρόμησης. Εκεί απάνω, και σε δασόπηχτες και σε γυμνές κορφές, ο ήλιος είναι πιο ζεστός και φωτεινός. Θαρρείς και σε μυρώνει και σε μεθάει, η μοσκοβόλα από τ' αθώα και λογιαστά αγριολούλουδα πνοή και σε φιλτράρει η δύναμη του οξυγόνου των ελάτων. Σ' αναγεννάει ολομεμιάς η πριμαντόνα η πνοή τ' αγέρα. Εκεί που όλα τα

τρεχούμενα κρούσταλλα νερά σου τραγουδούν ασίγαστα τ' αλλαχτικά και τα αιώνια! Εκεί όπου τ' αμόλευτα χιόνια δεν προφταίνουνε σ' απάγγειες κορφοπλαγιές να λυώνουν, και να σκεπάζουνε του χινοπώρου τα καινούργια. Εκεί στο δεύτερο σε ύψος μετά τον Όλυμπο βουνό μας, θαρρείς πως συνομιλείς με τους μυθικούς θεούς, με τις αθάνατες, ψυχές, με τους απτούς και με τους αγγέλους. Απλώνεις τα χέρια σα νέος άτλας και σε βουρκωμένο ακόμα ουρανό, παρεμρίζεις τα σύννεφα και αγκαλιάζεις τον ήλιο και παίρνεις τα κρόσια του και τα μοιράζεις δίκαια στους ανθρώπους. Εκεί σ' ακρόκορφα σε μια μασχάλη του σ' ένα αυγόσχημο οροπέδιο σε υψόμετρο 2.120 απλώνεται η ξακουστή Δρακόλιμνη. Εκεί αναθυμιέσαι τον γοπτευτικό και διαστατικό μύθο της λαϊκής φαντασίας των προγόνων μας που έβλεπαν με ψευδαισθήσεις δέους και δυναμισμού το δράκο ν' αναδύεται απ' τα νερά της λίμνης και να πετάει θεόρατες πετριές στην άλλη κατά τη δύση χαμηλότερα Δρακόλιμνη της Τύμφης. Έτσι νικούσε τον άλλο δράκο βασιλιά εκεί, τις μαγικές κι ερημικές φεγγαρόλουστες βραδιές και τρικύμιζαν τα νερά και έβγαινε από το βυθό το κέρβερο κριάρι το αρπαχτικό, κι έχαφτε με κάθε πετριά 40 πρόβατα των τσελιγκάδων... Εκεί στη δήθεν αμέτρητου βάθους Δρακόλιμνη του Σμόλικα, «εκαθήσαμε» τριγύρω σ' αγριοκυκλάμινα, τις μέντες, τα ζουμπούλια, κι όχι όπως «εις ποταμόν Βαβυλώνος» 35 ορειβάτες, αισιόδοξοι, περήφανοι, σαν τις γαλανές κορφάδες, με

τον βετεράνο της ορειβασίας και της καλλιτεχνικής φωτογραφίας Σωτήρη Τουφίδη και τους άξιους δραματάρηδες Θ. Στεργίου, Ι. Καραγιάννη, Ε. Πορφύρη κ.ά. Και δεν «εκλαύσαμε» τα θύματα των δράκων, μήτε τα γελοία ψέματα των σκυλοψαριών και τους «αμέτρητου» βάθους των πρόχειρων ελληνικών εγκυκλοπαιδειών... παρά βυθομετρήσαμε προσχετικά με λαστιχόβαρκες τις διαστάσεις της. Το βαθύτερό της είναι μόνο 3.50 μέτρα, το μέκος της 135, και το πλάτος 60. Εκεί λοιπόν υμνήσαμε και τραγουδήσαμε τις ορεινές καταδρομές και χάρες, το ανέβασμα τ' ανθρώπου, την αξία της ζωής, τις απρόσιτες ομορφιές της φύσης. Εκεί η δύναμη του αναβάτη γίνεται μεγαλύτερη σα νιώθει πως κατέχεται και δαμάζει τα ψηλά κι απάτητα κι αμόλυντα στοιχεία και κατατόπια των βουνών και του βίου. Ο Σμόλικας με τις γύμνιες του και με τις φορεσιές του, και με τους μύθους και τους

θρύλους του, την ιστορία του και τη Δρακόλιμνή του, έχει απεριγράπτη κι επιβλητική γοητεία. Τα χιόνια στις πλαγιές του ιριδίζουν λευκά και γλυκοπόρφυρα στον ήλιο και δεν τα σκιάζουν παρά κάπου-κάπου μόνο οι σταυραποί και τα πετρίτσια, με τα λεύτερα και ζηλευτά ψηλοπετάγματά τους!...

Σ.Σ.

Την παραπάνω περιγραφή του αείμνηστου φίλου συγγραφέα που έφυγε πριν δυο χρόνια (14/2/2012) από τη ζωή μας την έστειλε ο φίλος και συνεργάτης του περιοδικού μας Χ. Γκούντος και τον ευχαριστούμε.

Το αφιερώνουμε στη μνήμη του μεγάλου Ηπειρώτη συγγραφέα που ανάλωσε τη ζωή του προσφέροντας στο λαό εκατοντάδες έργα σε όλα τα είδη του γραπτού Λόγου. Ο Λ. Μ. λάτρευε την περιοχή μας και τη φύση της γι' αυτό ήταν τακτικός επισκέπτης μας.

Στη Δρακόλιμνη με τον Λ. Μάλαμα

Επανατοποθέτηση γλυπτών στην Κόνιτσα

Ο Δήμος Κόνιτσας επανατοποθέτησε, μέσα στο 2013, τα γλυπτά, τα οποία υπήρχαν εγκαταλειμμένα σε αποθήκες ή σε άλλους χώρους. Σε παλιότερα χρόνια, λόγω αλλαγών στους χώρους, όπου είχαν αρχικά τοποθετηθεί, απομακρύνθηκαν και δεν ανέλαβε κανείς πρωτοβουλία για την επανατοποθέτησή τους.

Η πρωτοβουλία ανήκει στην αντιδημαρχία πολιτισμού και στην Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Κόνιτσας, η οποία με την υπ. αρ.88/26-11-2012 απόφασή της, κατέθεσε σχετική πρόταση στο Δημοτικό Συμβούλιο και εκείνο με τη σειρά του την ενέκρινε.

Η πρόταση συντήρησης και επανατοποθέτησης των γλυπτών, τα οποία είναι αξιόλογα έργα τέχνης, διαμορφώθηκε με περίσκεψη, με σεβασμό προς την ιστορία και τα σημερινά ήθη και μετά από συζήτηση με καλλιτέχνες και όχι μόνο. Πιστεύουμε πως είναι απαραίτητο να αναδείξουμε ό,τι διαθέτουμε: την ιστορία μας, το περιβάλλον, τον πολιτισμό μας, τα έργα τέχνης. Όχι ως είδη αναλώσιμα, αλλά ως κάτι που μας βοηθάει να έχουμε μνήμη, γνώση, άποψη, σεβασμό, αισθητική και αντοχές.

Έτσι, την άνοιξη του 2013, επανατοποθετήθηκε το **άγαλμα της Ηπειρώτισσας**, έργο του Κονιτσιώτη, εξαιρετικού γλύπτη, Ζάχου Βασ. Μπεκιάρη (1931-), το οποίο βρισκόταν επί 12 χρόνια στην αποθήκη του Δήμου. Τοποθετήθηκε στην πλατεία της Κόνιτσας, μερικά μέτρα πιο κεντρικά από την αρχική του θέση, μέσα στο χώρο του πρασίνου.

Το έργο "**Ανάταση**" του ηπειρώτη γλύπτη, **Χρήστου Παππά**, το "**Σφυρί**" του ηπειρώτη γλύπτη και καθηγητή της Σχολής Καλών Τεχνών, **Θόδωρου Παπαγιάννη** και το γλυπτό του βορει-

οηπειρώτη γλύπτη, **Βασίλη Βασιλείου**, τα οποία φιλοτεχνήθηκαν κατά τη διάρκεια του Συμποσίου Γλυπτικής, που υλοποιήθηκε στην Κόνιτσα από 16 έως 31 Αυγούστου 1995, επανατοποθετήθηκαν, το περασμένο φθινόπωρο, στο χώρο μεταξύ Γυμνασίου Κόνιτσας και του κτιρίου της Σχολής Δημοτικής Αστυνομίας, στα δύο επίπεδα κάτω από την πλατεία Παντελή Γκέλη. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε ένα μικρό πάρκο γλυπτικής.

Απομένει το **άγαλμα (γλυπτό σύμπλεγμα) της βασίλισσας Φρειδερίκης**, έργο του γλύπτη **Μιχάλη Τόμπρου** (1889-1974), καθηγητή της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών και ακαδημαϊκού, το οποίο βρίσκεται σε αποθήκη του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας από το 1974, όταν καθαιρέθηκε από τη δικτατορία. Στο Δημοτικό Συμβούλιο Κόνιτσας δεν επικράτησε ομόφωνη άποψη για το χώρο της επανατοποθέτησής του.

Ένας ακόμη στόχος του Δήμου Κόνιτσας είναι να δημιουργηθεί ένας χάρτης των γλυπτών, με διαδρομή που θα οδηγεί στα γλυπτά της πόλης της Κόνιτσας -τα οποία είναι πολλά, πολύ σημαντικά, αλλά διάσπαρτα- από τα Πλατανάκια στην Πάνω Κόνιτσα, με το έργο της κ. Νίτσας Συνίκη- Παπακώστα, ως την περιοχή του πέτρινου γεφυριού, με το έργο του συμπατριώτη μας Χρήστου Λάμπρου.

Ένα βήμα προς την αισθητική αναβάθμιση του τόπου μας και ένα χρέος προς τους καλλιτέχνες που φιλοτέχνησαν και πρόσφεραν τα έργα τους, έχει ήδη συντελεστεί με τη συντήρηση και επανατοποθέτηση των καλλιτεχνημάτων.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΟΥΒΑΛΗ- ΤΣΑΡΟΥΧΗ
Αντιδήμαρχος και Πρόεδρος
της Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Κόνιτσας

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ - ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας - Πραμάντων σε συνεργασία με το ΕΠΑΛ Κόνιτσας πραγματοποίησε ημερίδα στις 6 Φεβρουαρίου 2014, ημέρα Πέμπτη στις 09:00 με θέμα: «Παραγωγή και τυποποίηση βιολογικών προϊόντων» στο Δημαρχείο Κόνιτσας.

Στόχος της ημερίδας ήταν η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, στα πλαίσια της δια βίου μάθησης, με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ανάγκη για ορθολογική και αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων και κατά συνέπεια την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής. Η εκδήλωση ήταν ανοιχτή για το κοινό.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με ένα σύντομο χαιρετισμό του Δήμαρχου της πόλης κ. Γαργάλα και του υπεύθυνου του Κέντρου κ. Φίλιππου Καραμπίνα. Ακολούθησε η ομιλία του Διευθυντή του ΕΠΑΛ Κόνιτσας κ. Μπάν Κωνσταντίνου που μίλησε για τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι σχολικές δραστηριότητες μέσα στο σχολείο και παρουσίασε την αξιόλογη εργασία μαθητών του ΕΠΑΛ Κόνιτσας που αφορούσε στην παραγωγή και τυποποίηση βιολογικών προϊόντων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ισόγεια αίθουσα του Δημαρχείου της Κόνιτσας οι μαθητές του ΕΠΑΛ είχαν εκθέσει τα βιολογικά προϊόντα που οι ίδιοι δημιούργησαν με την βοήθεια των καθηγητών τους στα πλαίσια του προγράμματος. Ανάμεσά τους υπήρχαν μαρμελάδες, τουρσιά, ξινόμαυρο κρασί και τσίπουρο, γλυκά του κουταλιού και διάφορα βότανα.

Στη συνέχεια το λόγο πήρε ο κ. Μπίζιος Δημήτριος, Mcs Γεωπόνος που ενημέρωσε τους παρευρισκόμενους για την νομοθεσία που αφορά στην καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων και συγκεκριμένα τους νόμους 834/2007 και 889/2009 που διέπουν την ασφάλεια και προστασία των βιολογικών προϊόντων. Αναφέρθηκε στις κατάλληλες τεχνικές προστασίας του εδάφους, όπως στην αγρανάπαυση, την αμειψισπορά, την καλλιέργεια βελτιωτικών φυτών, την αποφυγή των βαριών μηχανημάτων κατεργασίας αλλά κυρίως επικέντρωσε στην αποφυγή των επικίνδυνων φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων από τους αγρότες.

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με την ομιλία του βιοκαλλιεργητή κ. Γεωργίου Παναγιώτη που περιέγραψε όλη την διαδικασία από την καλλιέργεια, την παραγωγή, την οργάνωση, την τυποποίηση καθώς και την διάθεση των βιολογικών του προϊόντων στην αγορά εργασίας.

Ακολούθησαν ερωτήματα και προβληματισμοί από τους παρευρισκόμενους που οδήγησαν σε εποικοδομητικά συμπεράσματα σχετικά με την καλλιέργεια των βιολογι-

κών προϊόντων.

Με την ευκαιρία της ημερίδας πραγματοποιήθηκε και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που η οργανωτική του επιτροπή αποτελείται από τους Χριστιά Ελένη, Τσιλιγιάννη Σπυριδούλα, Ντόντορου Παρασκευή και Σακαρέλη Χρήστο.

Περιήγηση στην παλαιά αγορά της Κόνιτσας

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΠΟΥΝΑ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Στην περιήγηση που κάναμε στην αγορά της Κόνιτσας είχαμε μείνει στο Ειρηνοδικείο. Το αφήνουμε και προχωράμε πιο πάνω. Εκεί ήταν το φανοποιείο του Μακάριου. Άριστος τεχνίτης, ίσως ο μοναδικός στο είδος. Φημισμένες οι μασίνες. Στο σπίτι μου στην Κόνιτσα, υπάρχει ακόμη και λειτουργεί σε καλή κατάσταση αγορασμένη προπολεμικά. Το μαγαζί του έλαμπε όπως και ο ίδιος ντυμένος με μια μπλε εργατική ποδιά, που περισσότερο έμοιαζε με φόρμα. Κάθε κομματάκι τσίγκου είχε τη θέση του και σ' όλα τα αντικείμενα υπήρχε τάξη. Δίπλα το πρατήριο καυσίμων SHELL και παραδίπλα η ταβέρνα του Ζδράβου και Λώλου. Σ' αυτό το κουτούκι περνούσαμε η παρέα με χίλιες προφυλάξεις (μαθητές γυμνασίου τότε) χωμένοι κάπου απόμερα και πίναμε κανένα από τα ευγενή λεγόμενα ποτά, μπανάνα, τσέρι ή μέντα, που το οινόπνευμα τους, όταν χτυπούσε τον εγκέφαλο μας, ξεκαρδίζομαστε στα γέλια με το τίποτε. Και τώρα ακόμη, κάθε βράδυ σχεδόν' περνάω απ' αυτήν την ταβέρνα και συναντώ τους φίλους μου, που έμειναν αμετακίνητοι, ακόμη σ' εκείνη την εφηβική ηλικία! Χρόνια αξέχαστα! Θυμάμαι με τι προφυλάξεις βγαίναμε από το μαγαζί μη μάς δει κανά μάτι καθηγητού!

Ας ξεκολλήσουμε όμως από κει και να

πάμε πιο πέρα στο μανάβικο του Βασίλη Καραγιάννη και δίπλα στο κασάπικο του Παύλου Λούδα με τον Τριαντάφυλλο. Μπαράγκες τα μαγαζιά. Σε μεγάλα 'μουσκέτα' (ντουλάπες, που οι πόρτες ήσαν τελάρα με σίτα, για να αερίζονται), τοποθετούσαν τα σφάγια, ορατά από τους πελάτες. Γεμάτο το μαγαζί (το κάθε κρεοπωλείο) από σφήκες και μύγες και οι μαγαζάτορες με μια ουρά αγελάδας γεμάτη τρίχες χτυπούσαν τα στέκια τους και προσπαθούσαν να τις απομακρύνουν. Ψυγεία δεν υπήρχαν τότε. Πολύ αργότερα έκαναν την εμφάνιση τους. Προχωρούμε στο μανάβικο του Νίκου Τζέφου από τους Χιονιάδες. Εκεί κι ένας Ρέβας, κουρέας, καθώς και αργότερα η ράμπα που λίπαιναν ή επισκεύαζαν τ' αυτοκίνητα. Πιο πέρα το εστιατόριο του Εξάρχου, όπου οι πότες παίρναν τα τελευταία τους 'σκονάκια'. Μεταξύ αυτών και ο πατέρας μου. Σιγά-σιγά φθάνουμε στο λάκκο, εκεί που σήμερα είναι το φαρμακείο του Τσαρούχη. Μπροστά ήταν μια μουριά, που έκανε κόκκινες μούρες, οι λεγόμενες σκάμνιες. Τέτοιες ήταν, ακόμη μία κάτω από το σπίτι του Νίκου Ζδράβου κι άλλες δυο στην 'Παναγία'. Την θυμάμαι αυτή τη 'σκαμνιά'. Ένα της κλωνάρι, αρκετά χοντρό, ήταν παράλληλο με το έδαφος, στο οποίο έδεναν τα πιτσιρίκια τριχές κι έκαναν κούνια. Εκεί ήταν δύο, ας τα πούμε σπία. Στο ένα καθόταν η οικογένεια του Πέτρου Κάλιου και στο άλλο έμεινε ο

πατέρας του Παύλου Γκίκα. Έτσι τελειώνει αυτό το κομμάτι της αγοράς και πάμε στην αρχή της σημερινής πλατείας.

Ακριβώς εκεί, ήταν ένα κτίριο, όπου στεγαζόταν η χωροφυλακή. Δικοικητής τότε ήταν ο Τρύμπος και υποδιοικητής ο Λευτεριώτης. Με την κήρυξη του πολέμου αυτοί οι δύο, προτού μπουν οι Ιταλοί στην Κόνιτσα, βαλαν φωτιά στον στρατώνα και ανατινάχτηκαν όλα τα πυρομαχικά που υπήρχαν, για να μην πέσουν στα χέρια του εχθρού. Σειόταν η Κόνιτσα από τις εκρήξεις. Απέναντι από το κτήριο της χωροφυλακής ήταν και είναι το φαρμακείο του Αθανασίου Ρούση, πατέρα του συγχωρεμένου Κώστα. Εκεί εργαζόταν ο Κων/νος Ντάφλης και μετά ο Γιώργος Πατέρας. Εδώ θα κάνω μία αναφορά στον ανάδελφο του Γιώργου Πατέρα, τον Κίμωνα (παιδί της Στεφανάκινας), που στον πόλεμο είχε φτιάξει μια φάμπρικα στο νερόμυλο του Μπεκιάρη και γέμιζε με ρεύμα τις υγρές μπαταρίες, με τις οποίες λειτουργούσε ένα ραδιόφωνο και έλεγε τα νέα από τις εξελίξεις του πολέμου. Ο Κίμοντας πέθανε από αλλεργικό σοκ πολύ νέος. Είχε νυμφευθεί μια πολύ όμορφη κοπέλα από το Αηδονοχώρι, τη Λούλα. Το θυμάμαι, γιατί με την Στεφανάκινα είχαμε κάποια συγγένεια και στο σπίτι τους πήγαινα τακτικά, όπως κι εκείνοι ερχοντανσ' εμάς.

Μετά του Ρούση ήταν το κατάστημα του Αντώνη Βλάχου και μετά το ζαχαροπλαστείο του Χαράλαμπου Σκαλιστή με διάφορα γλυκά, αλλά εκείνα που έμειναν περισσότερο στη μνήμη μου ήσαν τα γλυκά του ταψιού. Αμάν εκείνοι οι μπακλαβάδες μπροστά-μπροστά στη βιτρίνα, σε

κάτι τετράγωνα

μαύρες λαμαρίνες, πλημμυρισμένες στο σιρόπι. Περνούσαμε και μας φεύγαν τα σάλια. Θα προχωρήσω, γιατί και τώρα αναγκάστηκα πολλές φορές να σκουπήσω το στόμα μου. Μετά ήταν το εμπορικό του Λάμπρου Λαμπρίδη, που στο υπόγειο λειτουργούσε τυπογραφείο, στο οποίο τυπωνόταν τότε και η εφημερίδα «Αώος». Μετά περιήλθε στον γιο του Μενέλαο. Όταν φοιτούσαμε στο Γυμνάσιο, εκεί μαζευόμαστε οι φίλοι, ακούγαμε ειδήσεις και μουσική από το ραδιόφωνο, καθώς και ιστορίες που μάς έλεγε ο Μενέλαος. Παρά τη διαφορά της ηλικίας καταδεχόταν και ερχόταν μαζί μας σε εκδρομές, σε ορειβασίες και διασκεδάσεις. Με την ευγένεια και τον ωραίο χαρακτήρα του μάς τραβούσε η συντροφιά του. Άνθρωπος με πλούσια χαρίσματα. Κάτι πήραμε κι απ' αυτόν. Μετά, ένα μικρό κατάστημα του Κώστα Καραγιάννη και πιο πέρα, στην άκρη, το καφενείο του Γεράση. Μού έχει μείνει η εικόνα όπως ήταν προπολεμικά. Μικρά τραπεζάκια, καναπέδες και καρέκλες τοποθετημένες με τάξη γέμιζαν το κατάστημα. Εφημερίδες στερεωμένες σε ειδικά τελάρα, για να διαβάζονται άνετα, ήταν για να απολαμβάνουν συγχρόνως τον καφέ τους οι θαμώνες, ξεφυλλίζοντας τις. Στο βάθος ο μπουφές με πολλά φλιτζάνια, ποτήρια και πιατάκια, καθώς και μπρίκια μέσα στη χόβολη, όπου ψήνονταν οι εξαιρετικοί καφέδες. Όπως ήταν το «Νέον» για τους Αθηναίους στην Ομόνοια, έτσι ήταν ο Γεράσης για τους Κονιτσιώτες.

Ας παρεκκλίνουμε όμως λίγο και πάμε απέναντι στα σκαλιά του Ηρώου. Εκεί άπλωνε την με τον ιδρώτα της φτιαγμένηπραμάτεια της η Όλγα Κίτσα και πουλούσε διάφορα υφαντά, τρουβάδες, πατάκια, ποδιές, μπάντες ακόμη και κάλτσες λευκές με λίγο κέντημα στο πλάι. Κάθε μέρα. Εκεί η Όλγα, εκτός αν δεν της επέτρεπε ο καιρός. Τότε μόνο απουσίαζε. Επανερχομαι. Μετά το καφενείο του Γεράση ήταν και είναι δρόμος. Στη γωνία το άλλο ελκυστικό ζαχαροπλαστείο του Στέρτσιο με γλυκά του ταψιού μπροστά-μπροστά για να έλκουν. Και αυτουνού τα γλυκά ήσαν όπως και του Σκαλιστή κλεισμένα σε θήκη από τζάμι, για να προστατεύονται από τις μύγες που άφθονες κυκλοφορούσαν γύρω τους. Στη βιτρίνα μπροστά φιγούραραν λογιών-λογιών караμέλες, ζαχαρωτά και γλειφιτζούρια. Ο πατέρας μου μάς έφερνε κάπου-κάπου κανέναν μπακλαβά τυλιγμένο σε λαδόκολλα, την οποία έγλειφα με τη γλώσσα μου χωρίς ν' αφήσω ίχνος από το σιρόπι. Μετά τον Στερτσιο εγκαταστάθηκε εκεί ο Μακάριος. Δίπλα ήταν το φωτογραφείο του Δημητρίου Τσιγκούλη και πιο πέρα το εστιατόριο του Βασιλείου Ζδράβου, που τον καιρό του εμφυλίου έκανε θραύση στις εισπράξεις από τον πολύ στρατό που ήταν τότε στην Κόνιτσα.

Και πάμε δίπλα, που προπολεμικά ήταν το τελευταίο τσαρουχάδικο του Ευγένη Τσίλη και παραδίπλα το Χάνι του Βασίλη Κούσιου. Και στη σειρά το καφενείο του Νικολόπουλου, το μπακάλικο του Γκούμα, το τσαγκάρικο του Γιώργου

Μέλου, το τυπογραφείο του Τσιγαρίδα και στη στροφή το κουρείο του Αλέκου Γκότζου. Μικρό το κουρείο αλλά περιποιημένο με τα πινέλα, τα κυπελλάκια, που έκανε τις σαπουνάδες για τα ξυρίσματα, τα ξυράφια, οι ξυριστικές μηχανές, όλα στη σειρά, οι κολόνιες, οι πούδρες και το δερμάτινο τροχιστήρι, στην εντέλεια, όλα πεντακάθαρα. Μετά ήταν το τσαγκαράδικο των αδελφών Ντάφλη, του Γιώργου και του Φώτου. Μικρό το μαγαζί με δύο-τρεις πάγκους, τρεις, τέσσερις καρέκλες κι ένας τσίγκινος κουβάς, όπου μούσκευαν τα δέρματα, αποτελούσαν την επίπλωση του καταστήματος. Επάνω στα τραπεζάκια και τι δεν έβλεπες; Πρόκες, διάφορες ξυλόπροκες, βελόνια, σπάγκους, κεριά, φαλτσέτες, σουβλιά ίσια και στραβά, τανάλιες, σφυριά και πολλά δερμάτινα κομμάτια προορισμένα να φράξουν κάποια τρύπα παπουτσιού. Δεν θα ξεχάσω και τα δυο-τρία σιδερένια καλοπόδια, εδραιωμένα σ' έναν ξύλινο 'ντάκο' που χρησίμευαν να στερεώνουν τις πρόκες, καρφώνοντας τες. Όλα τα τσαγκαράδικα έκαναν χρυσές δουλειές, γιατί ο κόσμος μ' ένα ζευγάρι παπούτσια περνούσε χρόνια, μπαλώνοντάς τα αρκετές φορές. Στα δύσκολα δε χρόνια οι συναλλαγές γίνονταν και με είδος.

Πιο πέρα ήταν το κρεοπωλείο του Παναγιώτη (Τάκη) Φουρτζή, *expert* στα σπληνάντερα και τα κοκορέτσια. Τον έχουμε περιγράψει σε άλλο κείμενο. Στο ίδιο κτίσμα (σήμερα δεν υπάρχει) ήταν κι ένα μικρό φανοποιείο, του Μήτσιου Ζδράβου. Εκεί και τι δεν έβρισκες φτιαγμένα

με τα χέρια του! Λαμαρινένια ποτιστήρια, γκιούμια, κουβάδες, καζάνια, λαδωτήρια, γραφικά φαναράκια κι ό,τι μπορεί να φανταστεί κανείς. Στη γωνία το σιδηρουργείο του Σπύρου Μηλιώνη και στο βάθος το μισοτελειωμένο ξενοδοχείο του Ηρακλή Παπαχρηστίδη, αφημένο για πάρα πολλά χρόνια.

Επιστρέφουμε από την απέναντι πλευρά, όπου ήταν το μεγάλο εμπορικό του Ηλία Γιαννούλη και αρκετά πιο κάτω το ραφείο του Ιωάννη Σακελλαρίου, που έκλεισε τη ζωή του με περίεργο τρόπο. Μετά; Η ταβέρνα του Ηλία Χούσου και παραπέρα το τσαγκάρικο του Βαγενά (Καρέπος ήταν το παρατσούκλι του). Δίπλα φούρνος και εν συνεχεία το χάνι του Κώστα Ντόκου.

Εκεί σε μια μεγάλη ημικύκλιο πόρτα, μέσα ήταν το μπακάλικο του Σωτήρη Καρατζίμου. Στη συνέχεια το εμπορικό του Θωμά Τσιγαρίδα, μετά του Ρούβαλη, του Κορτσινογλου Βασίλη και φθάνουμε στο κουρείο του Σωτήρη Νικολόπουλου. Εκείνος μάς έκανε 'γουλί' το κεφάλι μέχρι που πήραμε το απολυτήριο από το Γυμνάσιο. Μετά όμως έπεσε όλη η καλλιτεχνία στα κεφάλια μας και δεν ξέφευγε τρίχα. Κάθε μέρα θα δίναμε το 'παρών', για να πάρουμε πληροφορίες ποιος φίλος πέρασε και πού θα συναντιόμαστε. Άχαρο για τους πιο πολλούς αναγνώστες να περιγράψεις ανθρώπους που ποτέ τους δεν γνώρισαν, αλλά κάποιοι από αυτούς, μπορεί να ήσαν παππούδες τους και ίσως

συγκινηθούν με το να τους θυμόμαστε. Άχαρο αλλά προχωρούμε.

Πιο πέρα ένα μαγαζάκι με επιδιορθώσεις του Άάμπρου Μπαμπού και αργότερα φούρνος του Αποστόλη Ζιακόπουλου. Μετά, το εμπορικό με υφάσματα του Βασίλη Νάτση. Με τον γιο του Τηλέμαχο είμαστε συμμαθητές στο Γυμνάσιο. Άριστος μαθητής όπως κι όλα τα αδέρφια του. Μετά, το υαλοπωλείο καθώς και με άλλα είδη οικοδομών του Γιώργου Κουκέση και πλάι το εμπορικό υφασμάτων του Νίκου Πηγαδά και του Γιώργου Πατέρα. Ήταν και ο Τηλέμαχος Πατέρας, αλλά αυτός είχε και απασχόληση με την κτηνοτροφία. Μετά, το κρεοπωλείο του Νίκου Ζδράβου, που αργότερα το πήρε ο Κων/νος Κόκκινος με τον Τριαντάφυλλο πρώτα σαν κρεοπωλείο, μετά ποτοποιείο και στο τέλος υφασματάδικο.

Έτσι κλείσαμε την περιήγηση μας σχεδόν σε όλη την προπολεμική και λίγο από τη μεταπολεμική αγορά. Αυτά που αναφέρουμε δεν είναι μια καταγραφή, αλλά όσα μπορέσαμε και θυμηθήκαμε με τον Σπύρο ένα βράδυ, μιλώντας στο τηλέφωνο πάνω από μια ώρα. Και σκέφτομα: ότι τα νιάτα, που πέρασαν και με τόση νοσταλγία τα θυμόμαστε, είναι ένα συμπλήρωμα στα άχαρα γεράματα μας. Πολλοί τα θυμόμαστε στα προχωρημένα χρόνια, όπως λέει και το τραγούδι, «νιάτα που περνούν και φεύγουν, πίσω δε γυρνούν, μικρό μου, έτσι είναι η ζωή, λουλούδι που φυλλορροεί».

Ευφροσύνη Γεωργιάδη και Κωνσταντίνος Γεωργιάδης

Από δημοσιευθείσα στο περιοδικό μας νεκρολογία της Ευφροσύνης Γεωργιάδη πληροφορηθήκαμε με λύπη τον θάνατο στην Αθήνα της εξέχουσας καθηγήτριας και ερευνήτριας στο Τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Ευφροσύνης Γεωργιάδη, σε ηλικία εβδομήντα εννέα ετών. Η αείμνηστη είχε μάθει τα πρώτα της γράμματα στο πρώτο δημοτικό Σχολείο Κόνιτσας και ήταν κόρη του πρώτου ουσιαστικά διευθυντή της Αναγνωστοπούλειας Σχολής Κωνσταντίνου Γεωργιάδη. Η ίδια διατηρούσε επαφή με την Κόνιτσα μέσω των βαφτιστηριών του πατέρα της. Μου δίδεται η ευκαιρία να αναφέρω και λίγα λόγια για τον Κωνσταντίνο Γεωργιάδη, και παραθέτω την εισήγησή μου ενώπιον του δημοτικού συμβουλίου Κόνιτσας στις 28-4-2010 για την ονοματοδοσία της οδού επάνω από την Αναγνωστοπούλεια Σχολή, έως τον Αν-Γιάννη, σε **οδό Κωνσταντίνου Γεωργιάδη**.

«Ο γεωπόνος Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Μικρασιάτης την καταγωγή και μεγαλωμένος στα Χανιά, υπηρέτησε ευδόκιμα και εντιμότητα στο Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο περίπου 25 χρόνια ως υποδιευθυντής και μετά ως διευθυντής και αγάπησε την Κόνιτσα ως δεύτερη πατρίδα του. Δέθηκε σφικτά με τους Κονιτσιώτες και έκανε κουμπαριές με τουλάχιστον δέκα οικογένειες, με τις οποίες διατηρούν σχέσεις και σήμερα οι δύο κόρες του, η Φρόσω, επίτιμη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Σάκη, Δι-

ευθύντρια του πολιτικού γραφείου της Ντόρας Μητσοτάκη-Μπακογιάννη. Η χήρα του Ευαγγελία ως στέλεχος του υπουργείου Συντονισμού φρόντισε και επεκτάθηκε η ασφάλιση του ΙΚΑ στην περιοχή Κόνιτσας το έτος 1966. Υπήρξε προοδευτικός άνθρωπος με βαθιά ανθρωπιστική μόρφωση, που προηγείτο της εποχής του, πρωτοπόρος δάσκαλος με τεράστιες διδακτικές ικανότητες, άριστος γεωπόνος με οικολογική συνείδηση σε εποχή που ήταν άγνωστη η λέξη και η έννοια της οικολογίας, διευθυντής με απίθανα διοικητικά προσόντα. Οργάνωσε πρωτοποριακά εκείνη την εποχή την εκπαίδευση των μαθητών-αγροτόπαιδων με την ένταξή τους σε μαθητικές κοινότητες, πολιτιστικές και αθλητικές ομάδες, που μάθαιναν και δούλευαν και με δική τους πρωτοβουλία και πουλούσαν και για δικό τους όφελος στο χώρο του Σχολείου τα παραγόμενα άριστα προϊόντα, οργάνωσε επίσης δανειστική βιβλιοθήκη, αγροτικό μουσείο, πρότυπο κτήμα, που επισκέπτονταν προς ενημέρωσή τους οι αγρότες, ανθόκηπους. Δικό του έργο είναι οι μέχρι τώρα σωζόμενες δενδροστοιχίες στην είσοδο του κτήματος. Συνεργαζόταν με τις δυο Γεωπονικές Σχολές, τα Αγροτικά Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα της εποχής του, το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, την Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης. Πρώτος καλλιέργησε πεπόνι στο κτήμα της Σχολής και η καλλιέργειά του απλώθηκε στον κάμπο της Κόνιτσας και έδωσε καλό εισόδημα στους φτωχούς

αγρότες μας. Βελτίωσε τον σπόρο της μηδικής και του καλαμποκιού. Οι δάσκαλοι της Σχολής επισκέπτονταν τα χωριά και δίδασκαν τον αγροτικό πληθυσμό καινούργιους τρόπους καλλιέργειας. Οι δάσκαλοι είχαν απεριόριστη πρωτοβουλία στην διδασκαλία και την δουλειά με την σοφή και επιθυμητή καθοδήγησή του. Έκανε για λογαριασμό του Κράτους επιστημονικές μελέτες για την ανάπτυξη της περιοχής, μετείχε ως σύνεδρος και εισηγητής στα συνέδρια για αγροτικά θέματα και η Σχολή έκανε σχετικές εκδόσεις. Φρόντιζε για την αποκατάσταση των μαθητών του Σχολείου και η μέριμνά του έφθανε στις αποσκευές τους να παίρνει ο καθένας και μια πρωτότυπη συσκευή ντουζιέρας για την ατομική του καθαριότητα. Ο απόφοιτος με την πολύπλευρη μόρφωση που έπαιρνε στην Σχολή γινόταν σύγχρονος αγροτο-κτηνοτρόφος και

προοδευτικός παράγοντας στην μικρή κοινωνία του χωριού του στις δύσκολες προπολεμικές δεκαετίες. Η Σχολή και δι' αυτής η Κόνιτσα έγινε γνωστή στην Ελλάδα και σε όλα τα Βαλκάνια επί της εποχής του. Έφυγε το έτος 1948 για λόγους οικονομικούς με μεγάλη λύπη από την κλειστή Σχολή και την Κόνιτσα, που πληπτόταν από τον εμφύλιο πόλεμο, για να πεθάνει αιφνίδια το έτος 1949 σε ηλικία μόλις 51 ετών. Οι παλιοί Κονιτσιώτες θυμούνται τον σεμνό, γλυκομίλητο, προσίπο σε όλους και αγαπητό από όλους, αείμνηστο Κονιτσιώτη «από χρησηκτησία» Κωνσταντίνο Γεωργιάδη και εμείς οι νεότεροι θα τον μάθουμε με την ονοματοδοσία της οδού».

Αρχές Φεβρουαρίου 2014
-tsial-@otenet.gr-

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Προς: την Διοίκηση του Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου, Βασιλίσσης Σοφίας 86α, 11.522 ΑΘΗΝΑ

Κοινοποιείται: α) Δήμο Κόνιτσας και β) Κέντρο Υγείας Κόνιτσας, Κόνιτσα.

Όπως διαβάσαμε στις αθηναϊκές εφημερίδες το Ίδρυμά Σας οργανώνει και χρηματοδοτεί αποστολές ιατρικών ομάδων με πολλές ιατρικές ειδικότητες, που προβαίνουν σε προληπτικό ιατρικό έλεγχο κατοίκων μικρών νησιών του Αιγαίου πελάγους, όπως στο Καστελόριζο.

Συγχαρητήρια για αυτή Σας την πρωτοβουλία.

Υποβάλλουμε και εμείς την θερμή παράκληση να επεκτείνετε αυτό το πρόγραμμα και στους κατοίκους των μικρών Δήμων της ελληνοαλβανικής παραμεθόριας περιοχής και στον δικό μας Δήμο, τον Δήμο Κόνιτσας. Η Πολιτεία, όχι μόνο στις σημερινές μέρες της βαθιάς οικονομικής κρίσης, αδυνατεί να προσφέρει τέτοιες απαραίτητες ιατρικές υπηρεσίες στους εναπομείναντες ακρίτες μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ
κιν. τηλ. 6944908818

Ελάχιστες σοφές ρήσεις των τριών Ιεραρχών για το κοινωνικό πρόβλημα

Στις 30 Ιανουαρίου κάθε χρόνο γιορτάζουμε την μνήμη των τριών Ιεραρχών, του Μεγάλου Βασιλείου (330-379), του Ιωάννου του Χρυσοστόμου (344 έως 354-407) και του Γρηγορίου του Θεολόγου (329-389 έως 390), «τους τρεις μεγίστους φωστήρας της τρισηλίου Θεότητας». Όλοι γεννήθηκαν, έδρασαν και κοιμήθηκαν την ίδια εποχή.

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά μεταπολεμικά, η χώρα μας - αλλά και ολόκληρος ο κόσμος - δοκιμάζεται από πολυεπίπεδη και πολύμορφη κρίση. Στο κοινωνικό επίπεδο η Πατρίδα μας έχει τις μεγαλύτερες κοινωνικές ανισότητες μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης. Πριν από 17 αιώνες οι τρεις Ιεράρχες αντιμετώπισαν το κοινωνικό πρόβλημα με λόγια, που παραμένουν επίκαιρα αλλά το απάλυναν και με έργα φιλανθρωπίας. Μπροστά στα μάτια τους είχαν το πρότυπο της πρώτης χριστιανικής κοινότητας των Ιεροσολύμων, της κοινωνίας της αγάπης, της αλληλεγγύης, της κοινοχρησίας, της επα**ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ**.

Ο Χρυσόστομος τονίζει: «**όπου γαρ το εμόν και το σον εκεί πάσα μάχης ιδέα φιλονικίας υπόθεσις**».

Ο Μέγας Βασίλειος συμπληρώνει: «**αν αυτός που απογυμνώνει το ντυμένο ονομάζεται λωποδύτης, αυτός που δεν ντύνει το γυμνό, αν και μπορεί να το κάνει, δεν είναι το ίδιο**».

Και ο Γρηγόριος λέει: «**Μην τεντώνεις τα χέρια σου στον ουρανό αλλά στα χέρια των φτωχών. Αν εκτείνεις τα χέρια σου στα χέρια των φτωχών έπιασες την κορυφή του ουρα-**

νού».

Δεν χρειάζεται να πούμε ότι η διδασκαλία αυτή δεν έμεινε στα λόγια. Υπενθυμίζουμε τη «Βασιλειάδα», συγκρότημα ευαγών ιδρυμάτων, που ίδρυσε ο Μέγας Βασίλειος και εκεί βρήκαν καταφύγιο πτωχοί, ορφανά, λεπροί, απόκληροι ανεξαρτήτως αν ήταν χριστιανοί ή ειδωλολάτρες. Επί των ημερών του Χρυσοστόμου η Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης έτρεφε 7.000 φτωχούς. Ο ίδιος έδινε μεγάλα ποσά για να εξασφαλίσει την ελευθερία πολλών δούλων. Η δε αρετή της ακτημοσύνης εφαρμόστηκε και από τους τρεις (ενώ ήταν πλούσιοι μοίρασαν όλα τα υπάρχοντά τους στους φτωχούς).

Δείγμα του ριζοσπαστικού ανθρωπιστικού πνεύματος που διακατείχε το Χρυσόστομο αποτελεί το γεγονός ότι και αυτή ακόμη η ύπαρξη **εκκλησιαστικής περιουσίας** τον ενοχλούσε, αν και τα εισοδήματά της δεν ήταν μεγάλα. Τον ενοχλούσε μάλιστα σε τέτοιο βαθμό ώστε συνιστούσε στους πιστούς αντί να δίνουν χρήματα για τη διακόσμηση των ναών τα δίνουν αυτοπροσώπως στους φτωχούς. Έτσι εξυψώνεται το ανθρώπινο πρόσωπο και προάγεται η κοινωνία.

Η ύπαρξη περιουσίας δικαιολογείται ωστόσο -κατά το Χρυσόστομο- εξαιτίας της **απανθρωπιάς** εκείνων των χριστιανών, που δεν συνέβαλαν αποφασιστικά, ενώ είχαν τη δυνατότητα, στην καταπολέμηση των κοινωνικών διακρίσεων: «**Σήμερα η Εκκλησία έχει ...οικοδομές και εισπράξεις από νοίκια... Κι όλα αυτά τα έχει εξαιτίας της απανθρωπιάς σας. Όλος αυτός ο πλούτος έπρεπε να βρίσκεται στα χέρια σας και**

τα έσοδα της Εκκλησίας έπρεπε να προέρχονται από τη γενναιοδωρία σας. Τώρα όμως εσείς δεν καρποφορείτε με προσφορές στην Εκκλησία και οι ιερείς δεν μπορούν να προσφέρουν όσα πρέπει».

Και αλλού αναφέρει: «Πολλή φροντίδα πρέπει να έχει η Εκκλησία ώστε ούτε να της περισσεύει, αλλ' ούτε να της λείπει τίποτα, άλλα όσα εισπράττει να τα σκορπίζει γρήγορα σ' αυτούς που έχουν ανάγκη».

Η γλώσσα του Χρυσόστομου μαστιγώνει. «Καθημερινά βλασφημείται ο Θεός από μας εξαιτίας των αρπαγών και της πλεονεξίας μας. Η αρρώστια αυτή κατάλαβε όλη την Οικουμένη και τις ψυχές όλων. Κηρύττουμε τον Χριστό και

υπηρετούμε τον χρυσό».

Ας αφήσουμε να μας πει μια τελευταία λέξη επί του θέματος ο ιερός Χρυσόστομος: δεν θα υπήρχε ανάγκη για λόγια ... αν επιδεικνύαμε έργα. Κανείς δεν θα ήταν άθεος, αν εμείς είμαστε χριστιανοί όπως πρέπει. Αν τηρούσαμε τις εντολές του Χριστού, αν ανεχόμασταν να μας αδικούν, αν επιτρέπαμε να μας εκμεταλλευτούν, αν ευλογούσαμε όταν μας βρίζουν, αν ευεργετούσαμε όταν μας κακομεταχειρίζονται, αν όλα τα κάναμε αυτά κανείς δεν θα ήταν τέτοιο θηρίο, ώστε να μη μεταστραφεί σ' αυτή την ευσέβεια».

Για την αντιγραφή Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ενημερώνουμε όλους τους/τις ενδιαφερόμενους/ες ότι ο Δήμος Κόνιτσας και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (διά της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης και του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης) θέτουν σε λειτουργία το Κ.Δ.Β.Μ του Δήμου Κόνιτσας στο οποίο θα υλοποιηθούν εκπαιδευτικά προγράμματα Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων με εκπαιδευτικές δράσεις ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ.

Το Πρόγραμμα Αγγλικά για τον Τουρισμό (Α2), θα ξεκινήσει το Σάββατο 15 Φεβρουαρίου 2014 στις 3.30 μ.μ. στο Συνεδριακό κέντρο του Δήμου, και θα πραγματοποιείται κάθε Σάββατο την ίδια ώρα. Καλούμε όλους όσους δήλωσαν συμμετοχή να προσέλθουν.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην Υπεύθυνη Εκπαίδευσης του Κέντρου Γεωργούλη Γιάννα Τηλ. 26550 24144

Το εν λόγω έργο εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με τίτλο Πράξεων «Κέντρα Διά Βίου Μάθησης – Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας» ΑΠ7 και «Κέντρα Διά Βίου Μάθησης – Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας» ΑΠ8 και συγχρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ. (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και το Ελληνικό Δημόσιο.

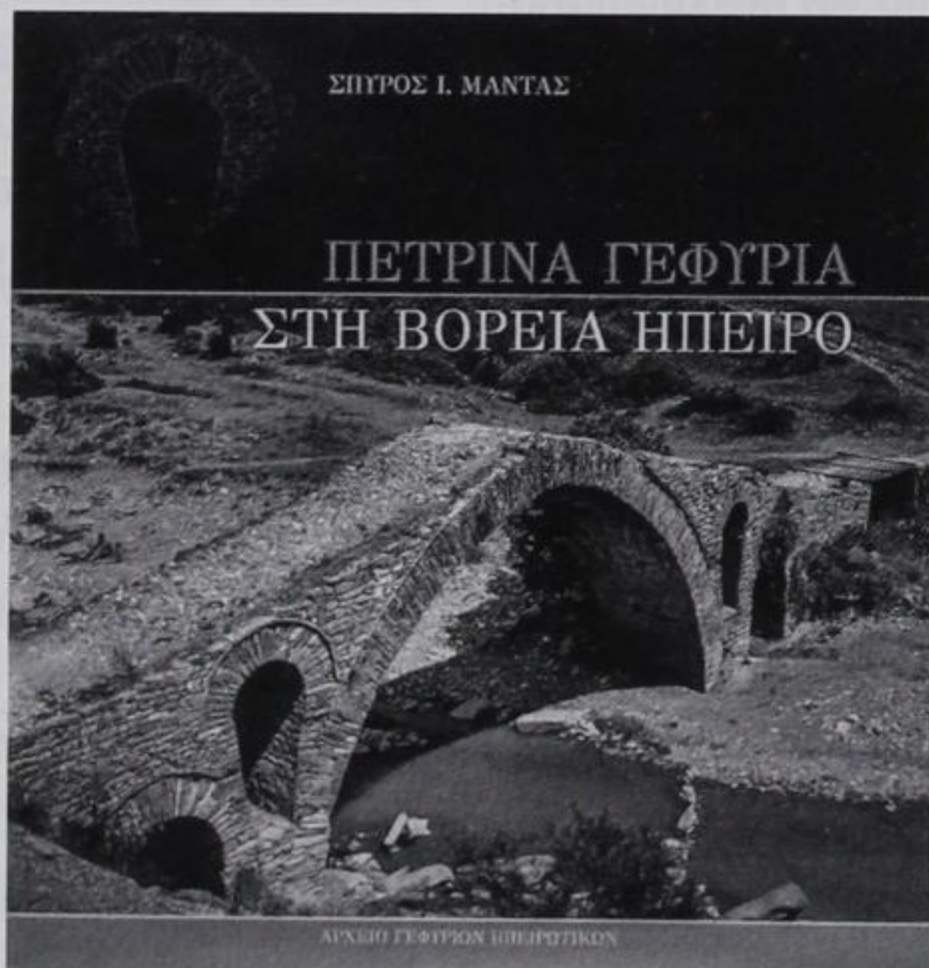

ΠΕΤΡΙΝΑ ΓΕΦΥΡΙΑ - ΣΤΗ Β. ΗΠΕΙΡΟ

Σπύρου Μαντά

Με ένα θαυμάσιο βιβλίο πλούτισαμε τη βιβλιοθήκη μας. Είναι το νέο βιβλίο του φίλου συγγραφέα Σπύρου Μαντά με τον πιο πάνω τίτλο.

Ο Σ.Μ. είναι γνωστός και από τα προηγούμενα έργα του: «Τα Ηπειρωτικά Γεφύρια», «Το γεφύρι και ο Ηπειρώτης» - «Η Σκάλα του Βραδέτου» - «Περί Πετρογεφυριών» Α' & Β' - «Πέτρινα Γεφύρια». Ασχολείται από το 1982 με τη μελέτη των πέτρινων Γεφυριών της Ηπείρου και δημιούργησε το «Αρχείο Γεφυριών Ηπειρωτικών» (Α.Γ.Η.).

Το 2001, μαζί με άλλους, συνεργάτες, ίδρυσε το «Κέντρο Μελέτης Πέτρινων Γεφυριών» (ΚΕ.ΜΕ.ΠΕ.Γ.) στο οποίο είναι πρόεδρος. Στόχος: μέσα από τη διοργάνωση Επιστ. Συναντήσεων και την περιοδική έκδοση «Περί Πετρογεφυριών», να καταγραφούν και μελετηθούν όλα τα γεφύρια της Ελλάδας, να συγκριθούν μ' εκείνα των γειτονικών χωρών και να ευαισθητοποιηθούν κοινό και αρμόδιοι φορείς για τη διάσωσή

τους.

Μετά από έρευνα πολλών χρόνων στον Ηπειρ. χώρο της Πίνδου, ο Σ.Μ. με το νέο του βιβλίο, περνάει στην «απέκει» πλευρά των συνόρων διατρέχοντας όλη τη Β. Ήπειρο από την περιοχή Ζαγοριάς-

Δρόπολης μέχρι την Κορυτσά κ.ά.

Για 8 χρόνια κάνει 9 ταξίδια ασχολούμενος με την καταγραφή, αποτύπωση, φωτογράφιση 139 γεφυριών.

Το βιβλίο αποτελείται από 3 μέρη. Α' «Γεφυρώνοντας το χρόνο - Στη Β. Ήπειρο» Β' «Οδοι-

πορώντας στο χώρο - Η Αναζήτηση» Γ' «Αλλάζοντας όχθες - Τα Γεφύρια».

Με καλό χαρτί και πληθώρα φωτογραφιών, εμπλουτισμένο με ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία, το νέο έργο του ακαταπόνητου ερευνητή. Σπ. Μαντά προσθέτει ένα πολύτιμο κεφάλαιο στην βιβλιογραφία μας.

Του ευχόμαστε «καλή δύναμη» για συνέχεια του ερευνητικού του έργου.

Σ.Τ.

Κρυφό

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΙΩΑΝ. ΤΖΙΟΜΑΚΑΣ

Απόγευμα Αυγούστου και οι φωνές των παιδιών συνοδεύονται από τον χτύπο των παπουτσιών τους στις πέτρες και στα πλακόστρωτα. Ο ήλιος αρχίζει να γέρνει προς τις κορφές των απέναντι βουνών και ετοιμάζεται να δύσει για άλλη μια φορά στο γνώριμο μέρος του. Οι πέτρες που για πολλά χρόνια είναι σφηνωμένες μεταξύ τους και δημιούργησαν τοίχους, στέγες και γκαλντερίμια ανακλούν και απορροφούν τις φωνές των παιδιών. Ο αέρας κουνάει ελαφρά τα κλαδιά των δέντρων που επίμονα μεγαλώνουν ανάμεσα στα πετρόχτιστα γκρίζα σπίτια του χωριού.

Τα παιδιά δεν νοιάζονται για την ηρεμία του τοπίου, τα χρώματα του δάσους και του ήλιου που σιγά σιγά γλείφει τις μαύρες πλάκες στις στέγες. Το μόνο που τα νοιάζει είναι να βρουν κάποιον φίλο τους από την άλλη ομάδα κρυμμένο σε κάποια καλύβα ή σε κάποιο κήπο ανάμεσα στις φασολιές και στις κολοκυθιές. Δεν ενδιαφέρονται αν τα γυμνά πόδια τους ακουμπήσουν στις τσουκνίδες ή αν θα χωθούν στα παγωμένα αυλάκια με το νερό. Μοναδικός σκοπός είναι το πιάσιμο του άλλου παιδιού από την άλλη ομάδα για να τον φέρει ως λάφυρο πολέμου στην πλατεία του χωριού και να γνωρίσει την αποθέωση από τα μέλη της ομάδας του.

Δεν νοιάζονται αν το επόμενο καλοκαίρι που θα έρθουν στο χωριό, θα είναι πιο ώριμα και σίγουρα θα έχουν χάσει κάτι από την αθωότητά τους. Ζούνε το τώρα και είναι χαρούμενα γι' αυτό. Τα όνειρά τους φτάνουν μέ-

χρι το τέλος του Αυγούστου και την επιστροφή στην πόλη που μεγαλώνουν παρόλο που θέλουν κατά βάθος να είναι αλλού. Άλλωστε ξέρουν μέσα στην παιδική τους αθωότητα ότι δεν μπορούν ακόμη να πάρουν τη ζωή στα χέρια τους.

Αυτή η παιδική αθωότητα των παιδικών μας καλοκαιριών, συνοδεύει όλους όσους από εμας περάσαμε τα καλύτερα και πιο ανέμελα χρόνια στην όμορφη αυτή ορεινή γωνιά της Πίνδου που ονομάζεται Καστανιανη. Αυτό είναι που μας δένει με γόρδιους δεσμούς με αυτό τον τόπο αλλά και μεταξύ μας. Είναι η αύρα του τόπου αυτού, το τοπίο, το βονό, τα σπίτια, τα γκαλντερίμια, τα δέντρα, η ηρεμία, οι μυρωδιές της φύσης, ο αέρας, ο ήλιος, το φεγγάρι πάνω από την Γύφτισσα αγναντεύοντας το από την πλατεία του χωριού. Είναι τα πανηγύρια, τα πάρτυ στο ξωκλήσι των Αποστόλων, οι έρωτες, τα μεθύσια με τσίπουρο.

Όλα αυτά μας κάνουν να επιζητούμε αυτό τον τόπο παρόλο που ταξιδέψαμε σε πολλούς άλλους, γνωρίσαμε διάφορους ανθρώπους, βιώσαμε πολλά στο ταξίδι της ζωής μας, ζήσαμε έντονες εμπειρίες, ας μην κρυβόμαστε πια από τους εαυτούς μας. Εκεί θέλουμε να πηγαίνουμε κάθε χρόνο, εκεί θέλουμε να πάμε τους ανθρώπους που αγαπάμε ή και τα παιδιά μας. Κάνουμε τα πάντα για να βιώσουμε έστω και λίγες μέρες ή ώρες εκεί, στον δικό μας τόπο στο καταφύγιο μας. Εκεί που τα πάντα για εμας τουλάχιστον είναι αυθεντικά, ήρεμα, ζεστά και τόσο οικεία.

Ένα βλέμμα άλλωστε και ένα κέρασμα για τους περισσότερους Καστανιανίτες είναι αρκετό για να γελάσουμε και να κάνουμε ένα αυθεντικό Καστανιανίτικο γλέντι....

Ας μην κρυβόμαστε πια, το κτυφό το παίζαμε μικροί...

Νέα από τη Μόλιστα του 2013 (με χιούμορ)

Μου έχει γίνει συνήθεια να σας μολογάω μέσα από το δικό μας περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ», το πώς περάσαμε τη χρονιά που πέρασε στη Μόλιστα, ό,τι έχω μάθει και αυτό που εγώ έχω ζήσει.

Θα ξεκινήσω από την άνοιξη, γιατί τότε αρχίζει σιγά-σιγά πλέον να ζωντανεύει το χωριό μου.

Άρχισαν να πηγαίνουν οι πιο ηλικιωμένοι να κόψουν τα χορτάρια, να τσαπίσουν κανένα κήπο, να δώσουν μια ζωντάνια στο χωριό. Όσο πάνε όμως και λιγοστεύουν, και δεν βλέπω να υπάρχουν άλλοι να καλύψουν τα κενά. Τι θα γίνει, θα ζήσουμε σαν χωριό; Θα το αφήσουμε εμείς οι νεώτεροι; Δεν ξέρω τι να πω.

Όμως, μπορεί να είμαστε απλά απαισιόδοξοι. Όχι τέτοια. Ψηλά το κεφάλι να δώσουμε όλοι μια βοήθεια, από όποια μεριά μπορεί ο κανένας, είναι χρέος μας για τις επόμενες Γενιές!

Όπως σας γράφω, ξεκίνησαν τα γεροντάκια να πηγαίνουν, αλλά φέτος έλειπε ο κυρ. Αποστόλης ο Λέτσιος, αυτόν που έβλεπες όπου και αν πήγαινες, ήταν το μάτι του χωριού. Αλλά τι να κάνουμε, η ζωή τα έχει αυτά.

Όσο ο καιρός πήγαινε προς το καλοκαίρι, όλο και κάποιος άλλος ανέβαινε. Φτάσαμε στον Αύγουστο. Δόξα τω Θεώ, και φέτος είχαμε κόσμο. Η πλα-

τεία γεμάτη, φωνές παιδικές, το σέκι των Μολιστινών λειτούργησε εκ των ενόντων. Φέτος έβαλαν βοήθεια αρκετοί. Μπράβο, έτσι χρειάζεται! Δώστε το παράδειγμα και αγνοείστε οτιδήποτε, έτσι θα πάμε μπροστά!

Τι θα γίνει όμως; Θα λειτουργήσει πολύ πιο οργανωμένα και θα σηκώσουμε το κεφάλι σε διαφορετικές απόψεις; Δεν πάει άλλο. Ο Σύλλογος, επιτέλους, να βρει λύση. Είναι υποχρέωση. Ας γίνουμε όλοι μια γροθιά γύρω από το Δ.Σ. του Συλλόγου.

Φέτος ήταν γκαντέμικη χρονιά για το χωριό. Εκεί που είχαμε προγραμματίσει το καθιερωμένο Πανηγύρι, παραμονή έρχεται το μαντάτο ότι ο χωριανός και φίλος μου Βαγγέλης, φεύγει από τη ζωή. Μας τσάκισε όλους αυτό το μαντάτο. Ο Σύλλογος πήρε απόφαση να μην πραγματοποιήσει το Πανηγύρι. Σωστή απόφαση:

Το καλοκαίρι συνεχίστηκε με την Εκδήλωση του Συλλόγου, ιδιαίτερα για τα παιδιά τα Μολιστινόπουλα, αλλά και για όλους, μα όλους τους Μολιστινούς. Έγινε αρκετά οργανωμένα και πιο φαντασμαγορικά, δόθηκε η ευκαιρία στον Πρόεδρο του Συλλόγου και την Πάρεδρο να πουν μερικά λόγια για τις δραστηριότητές τους. Το υπόλοιπο χρονικό διάστημα, βόλτα έως τα διπλανά χωριά: Μο-

ναστήρι, Γαναδιό. Βλέπετε, εκεί λειτουργούν καφενεία (κάθεσαι στην καρέκλα και παραγγέλνεις) και όχι να τα φτιάχνεις εσύ και να τα σερβίρεις. Τι τυχερά χωριά είναι αυτά που έχουν καφενείο!

Όπως οι περισσότεροι που επιστρέφουν προς το τέλος του Αυγούστου, έτσι και εγώ γύρισα στην Αθήνα. Όμως, είχα την τύχη να ξαναπάω στο χωριό τον ΟΚΤΩΒΡΙΟ, και θα σας μολογήσω και τα νέα αυτών των ημερών:

Στο διπλανό χωριό, το Γαναδιό, αποφάσισε το καφενείο να το λειτουργήσει ο γνωστός Σεφ της Αθηναϊκής κοινωνίας και όχι μόνο, Βασίλης Τζιμινάδης. Ο άνθρωπος δεν «παίζεται». Ποικιλία από μεζέδες και συνάμα οργάνωση διαφόρων Εκδηλώσεων - Ρεβεγιόν, και δίνουν μια ζωντάνια στο χωριό!

Το διάστημα λοιπόν που ήμουνα στο χωριό έκανε γιορτή Τσίπουρου ο αθεόφοβος. Ε, τι να σας πω. Γέμισε κόσμος και ήταν πανηγύρι. Όλα αυτά τα οργάνωσε ο Βασίλης, όμως σίγουρα είχε τη συμπαράσταση από τον Πάρεδρο που ήταν παρών και την Πρόεδρο του Συλλόγου. Εκείνο όμως που διαπίστωσα και με εξέπληξε ήταν οι χωριανοί του, οι Γαναδιώτες, που μόλις έμαθαν για την Εκδήλωση αυτή ξεκίνησαν από Αθήνα και ανέβηκαν να υποστηρίξουν την πρωτοβουλία του. Διέκρινα αρκετούς: Τη Σοφία, το Δημήτρη, το Σπύρο, τον Κώστα, τον Παύλο με τη γυναίκα του, το Μίμη, τον Αλέκο, τον Πάνο και πολλούς άλλους. Καλά μου λέει ο Γαναδιώτης και φίλος μου, Σπύρος, ότι το

Γαναδιό δεν πεθαίνει. Βέβαια, υπήρχε η παρουσία και Δημοτικών Αρχών. Αυτό όμως που έχει την αξία είναι η παρουσία των Γαναδιωτών και των κοντοχωριανών. Δεν σας γράφω βέβαια ποιός ήταν κοντά στα κλαρίνα σταυροπόδι. Βρείτε τον!

Στη συνέχεια, ήλθε η Γιορτή του Αγίου Δημητρίου. Για το χωριό μου, τη Μόλιστα, η ημέρα αυτή ήταν μέρα πανηγυριού τα παλιά χρόνια. Έρχονταν συγγενείς και φίλοι από τα διπλανά χωριά και τους τραπεζώναμε στα σπίτια, και μετά έβγαιναν στην πλατεία και γλεντούσαν μέχρι το πρωί. Αυτά όμως τώρα έσβησαν. Θυμάμαι, ο πατέρας μου για εκείνη την ημέρα έφτιαξε πολύ μεγάλο τραπέζι για να χωρούν οι καλεσμένοι. Εμείς όμως συνεχίζουμε να τιμούμε την ημέρα αυτή, όσοι από εμάς βρίσκονται στο χωριό εκκλησιάζονται, και με την παρουσία των κοντινών χωριών: Μοναστήρι και Γαναδιό.

Έτσι έγινε και φέτος, αρκετός κόσμος. Ο μικρός Κωστάκης βοηθούσε τον Παπά - Γιάννη, ο γαμπρός Κώστας Επίτροπος και εγώ βοηθός. Προσφέρθηκαν αρκετά λουλούδια στους εορτάζοντες, γέμισε το παγκάρι της Εκκλησίας. Στο σχόλασμα προσφέρθηκε Λουκούμι-Τσίπουρο-Αναψυκτικό.

Στη συνέχεια, όπως και παλαιά γινόταν, πήγαμε για χρόνια πολλά στα σπίτια των Δημήτρηδων.

Πρώτα, ξεκινήσαμε από τα ψηλότερα για να κατεβούμε προς τα κάτω, γιατί άντε να ανέβεις φαγωμένος. Λες και

το ΄ξερα. Μπαίνουμε μέσα και τι να δούμε; Ολόκληρο σφάγιο στο τραπέζι και μια μυρωδιά μοσχοβολούσε. Μα πώς ήταν δυνατόν να ήταν διαφορετικό αφού ήταν συνταγή Λειβαδιάς; Χώρια τα τυριά, κεφτεδάκια, τυροκαφτερές ως και πολλά άλλα. Γι΄ αυτό έβλεπα τις προηγούμενες ημέρες τον εορτάζοντα θαλικωμένο συνέχεια, με σακούλες από Κόνιτσα. Ειλικρινά, έφαγα το καταπέτασμα! Κρασί όμως δεν ήπια, κάτι ΄ξερα. ΄Ηταν όλα τόσο νόστιμα, αλλά και η οικοδέσποινα, η μεγάλη Παπαλάμπραινα δεν σταματούσε να κουβαλάει και να λέει: «Φάτε» και «Φάτε». Δημήτρη και του χρόνου!

Μετά είχε συνέχεια. Πήγα κι ευχήθηκα και στον άλλο Δημήτρη. Εκεί ευχαριστήθηκα να πίνω από το καλό κρασί του πατέρα του με τους ωραίους μεζέδες. Και του χρόνου Βαγγέλη, να τον χαίρεσθε! Αφού έγινα τσακίρι κέφι, πήγα για ύπνο.

Όμως θα εκμεταλλευτώ την ευκαιρία για να κάνω μία αναδρομή στο παρελθόν και να γνωρίσουν και οι νεότεροι. Πανηγυρίζαμε σαν χωριό εκείνη την ημέρα γιατί ο Άγιος Δημήτριος ήταν ο Πολιούχος του χωριού μας, και από ό,τι μου μολογούσε ο πατέρας μου ήταν η μοναδική εκκλησία στο χωριό στον ίδιο χώρο.

΄Ηταν αρκετά σκοτεινή και γύρω από αυτήν υπήρχε το νεκροταφείο. ΄Ετσι ήταν δομημένη τότε η κοινωνία, Γι΄ αυτό έχω προσωπική εικόνα. Όταν ήμουν μικρός, έτυχε να επισκευάζεται ο επάνω

τοίχος από τον Άγιο Δημήτριο, με ντόπιους τεχνίτες και με μοναδικό επιζώντα τον κ. Χαράλαμπο Λέτσιο και είδα τάφο με την παλιά τεχνολογία. Γύρω-γύρω υπήρχαν πλάκες και γιγάντιος σκελετός.

Άλλωστε, αυτό μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο, το ότι ούτε εγώ αλλά και πολύ μεταλύτεροι εμού θυμούνται τον χώρο αυτό γύρω από τον Άγιο Δημήτριο να καλλιεργείται. Κληρνομικός σεβασμός στους προγόνους μας! Κάποια κίνηση για οριοθέτηση, ακούστηκε άποψη όπως: «Μακριά από τα βακούφικα». Με την ευκαιρία αυτή όμως μήπως πρέπει το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, η Κοινότητα, ο Σύλλογος να φροντίσουν για τον καλλωπισμό του χώρου του Αγίου Δημητρίου.

Θα ήταν όμως άδικο να μην αναφερθώ στην προσπάθεια που κάνει ο αγαπητός Βαγγέλης στο Μοναστήρι. Έχει δώσει ζωντάνια, λειτουργώντας το παραδοσιακό καφενείο. Έτυχε να το επισκεφτώ το καλοκαίρι με μια παρέα. Η ποικιλία στα προσφερόμενα αναπενάληπτη, αλλά και ο Πάρεδρος ενεργητικός, φωταγώγησε την πρόσοψη του χωριού.

Τέλος έμαθα ότι στις 21 Νοεμβρίου, Εορτή της Παναγίας, παρόλο που έβρεχε, είχε αρκετό κόσμο στο Μοναστήρι. Άκουσα και κάτι πολύ ευχάριστο: Γίνεται προσπάθεια να επανδρωθεί από Μοναχούς. Λέτε η Σωτηρία των χωριών μας να έλθει από την Παναγία;

Καλόν, Καινούργιο Χρόνο,

Ο ΜΟΛΙΣΤΙΝΟΣ

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ

Μαζευτήκαμε και φέτος οι Μοναστηριώτες της Απικής και κόψαμε την Πρωτοχρονιάτικη πίτα μας. Η εκδήλωση έγινε στις 26 Ιανουαρίου στον Άγιο Δημήτριο.

Η φετινή κοπή είχε τεράστια επιτυχία αφού χωριανοί και φίλοι προσήλθαν αθρόα και μας τίμησαν με την παρουσία τους, ξεπερνώντας σε αριθμό κάθε προηγούμενη χρονιά.

Βραβεύσαμε για πρώτη φορά παιδιά από το χωριό που πέτυχαν στις Πανελλαδικές εξετάσεις. Ο Γιάννης και η Ναταλία Παπαλουκά ήταν τα τιμώμενα παι-

διά και τους ευχόμαστε ολόψυχα καλή πρόοδο και πάντα επιτυχίες.

Το τυχερό πέτυχε ο μικρός Θεμιστοκλής Σαρακηνιώτης στον οποίο επίσης ευχόμαστε νάναι καλότυχος σε όλη του τη ζωή.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους παραβρέθηκαν και να ευχηθούμε σε όλους τους συγχωριανούς μας καλή χρονιά με υγεία και προκοπή.

Ανανεώνουμε το ραντεβού μας για του χρόνου οπότε ελπίζουμε να είμαστε ακόμα περισσότεροι.

Το Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΤΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΦΙΛΟΘΕΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΙΝΩΝ

Υπό του υποστρατήγου ε.α. ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ

Ηετήσια συνάντηση Φιλοθεατών - Μολυβδοσκεπαστινών - που έχει καθιερωθεί από το 1997 στα πλαίσια αδελφοποίησης των δύο ΟΤΑ - έγινε στις φιλόξενες αίθουσες του ΑΟΑΦ (τένις Φιλοθέης) την 8-12-2013, με την ευκαιρία της γιορτής τσίπουρου.

Ήταν μία επαφή μεταξύ εκπροσώπων του παραμεθόριου κόσμου (Μολυβδοσκεπάστος) με εκπροσώπους ενός από τα ομορφότερα προάστια των Αθηνών (Φιλοθέη) και μακάρι αυτή η κίνηση να είχε ευρύτερο χαρακτήρα, πράγμα που θα επέτρεπε στους ακρίτες μας να μην νοιώθουν απομονωμένοι και εγκατελειμμένοι.

Στην εκδήλωση παρέστησαν:

Ο Δήμαρχος Φιλοθέης - Ψυχικού Π. Ξυριδάκης μετά της Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου Κατερίνας Αλεξοπούλου και των Αντιδημάρχων Κατερίνας Πετρίση - Μουράντ, Β. Σαμαρόπουλου, Δ. Γαλάνη, Γ. Μазαράκη και Δημοτικών Συμβούλων καθώς και συνεργατών του Δήμου, ο πρόεδρος της ΕΑΑΣ Αντιστράτηγος Π. Μαυροδόπουλος μετά των μελών της Ενώσεως, ο εκπρόσωπος του Περιφερειάρχη Αττικής, Αντιπεριφερειάρχης Α. Πολυζωγόπουλος, μέλη του Δ.Σ. τένις Φιλοθέης μετά αθλητών και συνεργατών. Από το Μολυβδοσκεπάστο οι παραγωγοί Αποστόλης Τσίπης, Σταμάτης Πρόκος μετά των

συζύγων τους και άλλων χωριανών, εκπρόσωποι κοινωνικών οργανώσεων, δημότες του Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού και των πέριξ δήμων και πλήθος κόσμου.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε:

Προσφωνήσεις από τον Δήμαρχο, τον γράφοντα το παρόν που ως πρόεδρος του Ελληνικού Λαογραφικού και Ιστορικού Ομίλου είχε την επιμέλεια της εκδήλωσης και τον εκπρόσωπο του χωριού Α. Τσίπη, επίδειξη παραδοσιακών χορών από το χορευτικό συγκρότημα του Δήμου με δάσκαλο τον Στάθη Καλογερόπουλο, και παραδοσιακούς χορούς υπό τους ήχους παραδοσιακών μουσικών οργάνων, καθώς και σερβίρισμα τσίπουρου με συνοδευτικά, προσφορά του χωριού και του Δήμου Φιλοθέης - Ψυχικού.

Στην προσφώνησή του ο κ. Δήμαρχος εξέφρασε την χαρά του για το αντάμωμα, προσθέτοντας ότι είναι εντυπωσιασμένος από την εικόνα που αποκόμισε κατά την επίσκεψή του στο χωριό, ιδιαίτερα από την ομορφιά του φυσικού περιβάλλοντος και την φιλοξενία των κατοίκων.

Η αναφερόμενη πανηγυρική εκδήλωση της 8-12-2013 χαρακτηρίζεται ως η καλύτερη των τελευταίων ετών, που άνοιξε και τις εκδηλώσεις του Δεκεμβρίου (Χριστουγέννων - Παραμονή Πρω-

τοχρονιάς).

Η παρουσία των Μολυβδοσκεπαστινών στην εκδήλωση, θα ανταποδοθεί με επίσκεψη Φιλοθεατών στο χωριό 30-

6-2014, που θα γίνει στα πλαίσια 4ήμερης εκδρομής από 29/6 έως 2/7 Γρεβενά - Σαμαρίνα - Μολυβδοσκεπάστο - Ιωάννινα - Σύβοτα.

Η Φωτογραφία του εξωφύλλου

Τον καιρό της Τουρκοκρατίας, λίγα χιλιόμετρα πιο πάνω από τη γέφυρα της Μέρτζιανης και κάτω από το χωριό Ντερβένι που καταστράφηκε το 1943 από τους Γερμανούς, υπήρχε το μονότοξο γεφύρι του «Σκορδίλη».

Εξυπηρετούσε πεζούς και αγωγιάτες που πήγαιναν προς Αμάραντο και τα άλλα μαστοροχώρια περνώντας πάνω από το Σαραντάπορο.

Από την απέναντι πλευρά ήταν η πυραμίδα που χωρίζει την Ελλάδα από την Αλβανία όπου βρισκόταν και το ελληνικό φυλάκιο.

Σ' αυτό το σημείο το άνοιγμα των βράχων στη χαράδρα είναι περίπου 15 μέτρα κι εκεί οι εμπειρικοί λαϊκοί αρχιτέκτονες

κατάφεραν να γεφυρώσουν το ποτάμι με σοφό τρόπο θεμελιώνοντάς το πάνω στα βράχια.

Και θα άντεχε για αιώνες αν δεν το ανατίνανε το Μηχανικό του Στρατού την Μ. Παρασκευή του 1948 για να μην μπορούν οι αντάρτες του Δημ. Στρατού να το χρησιμοποιούν...

Στη φωτογραφία βλέπουμε το γεφύρι όπως το είχε αποθανατίσει ο Απ. Βερτόδουλος πριν τον πόλεμο και στην ένθετη φωτ. η Χαράδρα όπου βρισκόταν τότε το γεφύρι.

(Οι φωτ. αναδημοσίευση από το νέο βιβλίο του Σπ. Μαντά «ΠΕΤΡΙΝΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΣΤΗ Β. ΗΠΕΙΡΟ».

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας στέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν εσσι φιλοσοφείν».

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

Εκκλησιασμός στον Αϊ-Ταξιάρχη της παλιάς Λυκόρραχης

Από τα πανάρχαια χρόνια ο άνθρωπος όταν επέλεγε να εγκατασταθεί σε κάποιο τόπο το πρώτο που φρόντιζε ήταν να φτιάξει λατρευτικό τόπο για το θεό του.

Και ιδιαίτερα εμείς οι Έλληνες γεμίσαμε την ύπαιθρο και τις πόλεις με λαμπρές εκκλησίες και ξωκκλήσια. Τα φροντίζαμε με ευλάβεια και αποτελούσαν το σημείο αναφοράς των χωριανών.

Μα και όταν για διάφορους λόγους οι κάτοικοι αποφάσιζαν να εγκαταλείψουν κάποιο τόπο, φρόντιζαν να διατηρήσουν πάση θυσία τους ναούς και τα μικρά ξωκκλήσια, να τα «ανοίγουν» να τα λειτουργούν και να δίνουν ζωή στο νεκρό τοπίο.

Έτσι και στην παλιά Λυκόρραχη, αν

την επισκεφτεί κανείς, θα συναντήσει μισοπεσμένα σπίτια και χαλάσματα αλλά παράλληλα θα διαπιστώσει ότι βρίσκεται στη θέση της εκεί στη μέση του χωριού η εκκλησία του Αγίου Ταξιάρχη σχεδόν άθικτη απ' έξω αφού υπήρξε φροντίδα να συντηρηθεί η σκεπή με την χαρακτηριστική παραδοσιακή πλάκα, με τον τοίχο γύρω-γύρω και το λιθόστρωτο απ' έξω καλντερίμι που ήταν ο κεντρικός δρόμος του χωριού.

Ο Ταξιάρχης υπήρξε για τους Λυκορραχίτες ο ισχυρός προστάτης και φύλακας άγγελός τους πάνω από έναν αιώνα που στέκεται εκεί στην χαρακτηριστική εικόνα πάνω απ' την πόρτα της εισόδου με την σπάθα του γυμνή έτοιμος ν' αποτρέψει το κακό. Έσωσε και

σώζει ακόμα και σήμερα πολλές φορές τους κατοίκους που τον ευλαβούνταν υπερβαλόντως.

Αρκετές φορές το χρόνο στη μνήμη μιας σωτήριας παρέμβασής του, οι ευλαβείς γυναίκες του Κεφαλοχωρίου, του νέου χωριού, «ανοίγουν» την εκκλησία και τελούν ευχαριστήρια θεία Λειτουργία στον Προστάτη τους.

Όσοι μπορούν και διαθέτουν μέσο μεταφοράς τρέχουν με λαχτάρα να παραστούν στις Ακολουθίες.

Εκείνο όμως που γίνεται στις 8 Νοεμβρίου, στη μνήμη των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, δεν μπορεί να το φανταστεί κανείς και να το περιγράψει.

Από το πουθενά, από την απόλυτη ερημιά, αρχίζουν να εμφανίζονται αυτοκίνητα, αγροτικά και Ι.Χ. και προσκυνητές με πρώτον τον παπα-Χρήστο, ν' ανεβαίνουν με τα πρόσφορα στα χέρια προς το Ναό.

Η ακολουθία λόγω του κρύου αρχίζει αργά κι ο κόσμος προλαβαίνει να 'ρθει. Όλοι όσοι καταφέρνουν να εξασφαλίσουν μέσο θέλουν να 'ρθουν στον Άη-Ταξιάρχη.

Η θεία Λειτουργία στον χώρο αυτό, σε μια εκκλησία άδεια σχεδόν εσωτερικά από το παλιό εντυπωσιακό τέμπλο, το δεσποτικό θρόνο, το εικονοστάσι, με τα παλιά σαρακοφαγωμένα στασίδια κι ένα τέμπλο από σανίδια, με γυμνό σχεδόν το ιερό είναι κάτι μοναδικό. Αρκεί να βρεθεί και κανένας ψάλτης ικανός να βοηθήσει. Και βρίσκεται πάντα.

Σαν τις λειτουργίες εκείνες που πε-

ριγράφει ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης στα ξωκκλήσια του νησιού του. Αρκούν τα κεριά στα μανουάλια, τα αναμμένα καντήλια, οι χωριανοί που γεμίζουν το χώρο κι η μοναστηριακή ατμόσφαιρα σε ανεβάζει στα ουράνια.

Πάντα κάποια οικογένεια θα κάνει στο τέλος αρτοκλασία και μετά το αντίδωρο, στο πεζούλι του προαύλιου χώρου προσφέρονται γλυκά, κέικ, λαγγίτες, πίπτες, φτιαγμένα όλα απ' τις νοικοκυρές του χωριού, που δεν ξεχνούν την παλιά τους τέχνη της μαγειρικής.

Δε χάνω σχεδόν καμιά ευκαιρία τα τελευταία χρόνια, να βρεθώ σ' αυτήν την ατμόσφαιρα. Όλο και κάτι χρωστώ κι εγώ στον Αρχάγγελο που με βοήθησε να προκόψω στην ζωή μου.

Στέκομαι στο στασίδι και φέρνω στο νου μου τις παλιές καλές μέρες που ο ναός γέμιζε από κόσμο στις μεγάλες γιορτές. Θυμάμαι ζωηρά τα βαφτίσια και τους γάμους από τότε που οι νύφες φορούσαν ακόμα το επίσημο βυσσινί νυφιάτικό τους, με τη σκέπη και τα τέλια στο κεφάλι.

Τα ατέλειωτα γιορτάσια στην αυλή τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, τις απόκριες και σ' άλλες γιορτές. Χρόνια περασμένα κι ανεπανάληπτα.

Αυτά θυμούνται κι όλοι οι χωριανοί και γι' αυτό ανηφορίζουν κάθε χρόνο το δύσκολο χωματόδρομο στο παλιό χωριό για να γιορτάσουμε όπως πρέπει τον Άη-Ταξιάρχη, τον φύλακα άγγελό μας.

ΦΑΣΟΥΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Αδελφότητα Λαγκαδιωτών Κόνιτσας

ΠΑΝ Φ. ΝΑΤΣΗΣ

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών Κόνιτσας είναι στην ευχάριστη θέση να ενημερώσει τα μέλη και τους φίλους της, ότι κατά τις παρακάτω ημερομηνίες διοργάνωσε εκδηλώσεις με αφορμή την κοπή της βασιλόπιτας για το νέο έτος.

Α. Στις 26 Ιαν. 2014 η Αντιπρόσωπος της Αδελφότητας στην Κόνιτσα κα. Ιφιγένεια Ιατρού, ο πάρεδρος του χωριού μας κος Παναγιώτης Μπλιθικιώτης και παρουσία της Αντιπροέδρου του Δ.Σ. κας Ντίνη Νικολλέτας, οργάνωσαν πολύ ωραία εκδήλωση στην αίθουσα του πολιτιστικού κέντρου, με διάφορα εδέσματα, παραδοσιακές πίτες καθώς και μπακαλιάρο, τσίπουρο και κρασί που προσέφερε ο πάρεδρος. Η αγαπητή Ιφιγένεια, δραστήρια όπως πάντα σε συνεργασία με το Δήμο Κόνιτσας, μετέφερε με το λεωφορείο του Δήμου στη Λαγκάδα 30 περίπου Κονιτσιώτες όπου γλέντησαν μέχρι το πέρας της ημέρας.

Παρευρέθη και ευλόγησε την εκδήλωση ο Εδεσιμότατος πατήρ Νικόλαος Μέμος. Επίσης η Αντιδήμαρχος κα Ελένη Παπαμιχαήλ και ο Δημοτικός Σύμβουλος από το χωριό μας κος Τσιούτσιος Απόστολος ... Μπράβο τους!

Β. Την επομένη Κυριακή κόψαμε την πίτα στη θεσ/νίκη όπου οι περισσότεροι Λαγκαδιώτες που ζούμε εδώ, βρεθήκαμε στο καφέ ουζερί «ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ» του συγχωριανού μας Παν. Κληματά και ζή-

σαμε αξέχαστες στιγμές μέχρι τις απογευματινές ώρες. Την πίτα έκοψε ο μπάρμπα Ηλίας Ντίνης, όπου παρά τα 92 του χρόνια μας μάγεψε με τα επιτραπέζια τραγούδια. Παραβρέθηκαν η πρόεδρος του πολιτιστικού Συλλόγου Βούρμπιανης κα Κατερίνα Δημάρατου ο Αντιπρόεδρος κος Μήγιος Δημήτριος και ο αδελφός του Λουκάς, ο κος Μπίμπας Γεώργιος από την Καστάνιαννη και ο αγαπητός αδελφικός πλέον φίλος, ο πρώην πρόεδρος του πολιτιστικού Συλλόγου «ΑΝΑΠΛΑΣΗ» Δρακότρυπας Καρδίτσας κος Γούσιας Γεώργιος, ο οποίος με συμπάθεια βεβαίως, έδειξε να απορεί, πώς είναι δυνατόν ένα μικρό χωριό σαν τη Λαγκάδα να διοργανώνει τόσο ωραίες εκδηλώσεις ανά την Ελλάδα, μέσα σε τρεις συνεχόμενες Κυριακές. Του απάντησα ότι βρίσκουμε το κουράγιο και τη δύναμη, γιατί δεν θέλουμε να σβήσει μέσα μας η φλόγα για την αγάπη προς τη γενέθλια γη μας.

Και τέλος την Κυριακή 9 Φεβρ. 2014 στην Αθήνα, στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίως κόψαμε την πίτα για τα μέλη και τους φίλους της Αθήνας.

Ήταν μια εκδήλωση που θα μας μείνει αξέχαστη. Υπήρξε μεγάλη συμμετοχή συγχωριανών και φίλων. Ιδιαίτερη μνεία θα κάνω για την παρουσία προγονικών συγχωριανών από τη Δρακότρυπα Καρδίτσας, όπου επί πολύ ώρα με δάκρυα στα μάτια ζήσαμε αυτές τις ωραίες στιγμές.

Τους ευχαριστούμε θερμά που μας τίμησαν.

Ο επί των Δημοσίων Σχέσεων, όμως κος Ντίνης Θεοφάνης μας έκανε έκπληξη με το να φέρει Δημοτική ορχήστρα και να γίνει γλέντι με παραδοσιακή μουσική μέχρι το βράδυ.

Θέλω να τονίσω ότι όλα τα έξοδα που έγιναν και στις τρεις εκδηλώσεις ήταν δωρεές και προσφορές. Για τον λόγο αυτό θέλω να ευχαριστήσουμε όλες τις κυρίες του χωριού μας για τα τόσα πολλά που μας προσέφεραν.

Ευχαριστούμε την Δ/νση των Super-Market «Σκλαβενίτης» για την χορηγία του καθώς και τον συγχωριανό μας κο Βασίλη Ηλ. Κατσιώτα για τις επί χρόνια προσφορές τους τον συγχαίρουμε για τον καινούργιο φούρνο που ανοίγει και του ευχόμαστε καλές δουλειές.

Θέλω να ευχαριστήσω τους εκλεκτούς συνεργάτες μου Συμβούλους, που με τη βοήθειά τους πετύχαμε το ακατόρθωτο.

Τελειώνοντας θέλω να επικοινωνήσω μέσα από τη στήλη του περιοδικού με αυτούς που σκοπίμως δεν ήλθαν στις εκδηλώσεις και να τους πω ότι κάνουν λάθος που δεν στηρίζουν την Αδελφότητα. Αν τέλος δεν θέλουν να συμμετέχουν, τουλάχιστον ας επικρατήσει λογική και σύνεση παρά υπερβολές και λαϊκισμοί με την κακόβουλη κριτική τους.

Για άλλη μια φορά σας ευχαριστούμε όλους.

Ευχόμαστε Καλή χρονιά με υγεία και ευημερία.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Για το Διοικ. Συμβ.

ο Πρόεδρος

ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗΣ

Ημερολόγια

Δύο ημερολόγια με ωραίες φωτογραφίες λουλουδιών τοπίων και εντόμων λάβαμε από τις Αδ/τητες Πύργου και Δροσοπηγής.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες που βιώνουν και οι Σύλλογοι-Αδ/τητες λόγω οικονομικής κρίσης, είναι αξιέπαινοι κάποιοι Σύλλογοι των χωριών που δραστηριοποιούνται προσφέροντας ό,τι μπορούν για το Σύνολο.

***

Βιβλία

Με μεγάλο ενδιαφέρον διάβασα πρόσφατα το πολυσέλιδο λαογραφικό βιβλίο του φίλου Σωτήρη Τουφίδη «ΤΟ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ».

Πλούσιο σε ιστορικά λαογραφικά, ηθογραφικά, στοιχεία, καθώς και λεξιλόγιο της ντοπιολαλιάς.

Νομίζω ότι θα είναι πολύ χρήσιμο στον καθένα φιλομαθή συμπατριώτη μας.

Μ' αυτά τα λίγα λόγια εύχομαι στον αγαπητό Σωτήρη υγεία και δύναμη και για άλλα έργα στο μέλλον.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΟΥΤΣΗΣ

Συγγραφέας - Ποιητής

«Μ' ένα γράμμα»

Ο κόσμος μας

Αρετή Παπαχρήστου-Κελαϊδή

Η απώλεια της ευκαιρίας φαντασίωσης, η κατάχρηση της δύναμης, οι διαστρεβλωμένες παραδοσιακές αξίες, το έλλειμμα παιδείας, η διακριτικά άνιση μεταχείριση, το φενακισμένο νόημα δείχνουν όλα, των *para-ποία chronica* του κόσμου μας σήμερα.

Το θεμέλιο της αληθινής γνώσης η αμφιβολία, θεωρείται για τους διαβασμένους τους λίγους να υπάρχουν, ως οι ψυχαναγκαστικά ευγενείς που η συμμετοχή τους όμως στη ζωή των άλλων ολοένα και εξαντλείται περισσότερο, έτσι που ο φυσιολογικός άνθρωπος και μόνο, καθορίζει, μεταβάλλει και διαμορφώνει το συνάνθρωπό του.

Το τρίπτυχο του κοινώς αποδεκτού φυσιολογικού ανθρώπου είναι η αναγνώριση, το χρήμα, η επιτυχία. Η οικουμενική ένδεια δημιουργεί μια αποστροφή για τον κόσμο μας και μια αναπάντητη ερώτηση για τη λογική μας. Τι λογική. Τι φυλακή. «Δόσμου πίσω την τρέλα μου να δημιουργήσω». Χάνουμε τους εαυτούς μας στους άνυδρους καιρούς. Κι όταν χάνεις συνέχεια τον εαυτό σου πλησιάζεις τα αισθήματα και τις επιθυμίες της Μάζας.

Κι έχουμε καταλάβει μερικοί, πως επιδρά η μάζα στην ιστορία και στη ζωή του ατόμου και τι ρόλο παίζει σε ορισμένες μεταβολές της ψυχής. Σαν να υπάρχει μια πολύ βαθύτερη και ουσιαστικότερη δύναμη που κινεί την ιστορία: η ορμή του ανθρώπου να υψωθεί σε ανώτερο τύπο ζώου στη μάζα και να χαθεί ολοκληρωτικά μέσα της, λες και ποτέ δεν υπήρξε ένα άτομο. Είμαστε μέσα στο σφάλμα

όταν πιστεύουμε πως είμαστε μέσα στην αλήθεια και αντιστρόφως. Έτσι που πια, κάθε λόγιος φτάνει να αγνοεί ότι ο κόσμος μας, πρόλαβε να ζήσει πολύ καιρό πριν αλλοιωθεί και ισοπεδωθεί σε μάζα.

Η υπερτροφική λογική μας είναι το «κτῆνος μέσα στον άνθρωπο» που διαφεντεύει τις πράξεις του. Η τύφλωση είναι όπλο κόντρα στο χώρο και στο χρόνο και η ζωή μας είναι μια μοναδική και τεράστια τύφλωση. Έτσι η καθημερινή ζωή του κόσμου μας είναι σύγχιση, επιπολαιότητα και πλάνη.

Η σύνθεση της κοινωνίας μας σε νέες αντιλήψεις καθαρά τεχνοκρατικές, μεγάλωσε τις πολιτείες, μεγάλωσε τις αποστάσεις, σμίκρυνε όμως το ανάστημα των ανθρώπων της. Δημιουργήθηκαν νέα μέτρα για την αποτίμηση των αξιών στον κόσμο μας.

Με τα νέα μέτρα και σταθμά αναγνώρισης του οικονομικού βάρους του ατόμου, το άτομο υποβιβάζεται, γίνεται μονάδα, γίνεται απρόσωπο και ουδέτερο, ο άνθρωπος, κάθε άνθρωπος ζαλισμένος χαμένος και απροσανατόλιστος. Ο κίνδυνος δεσποτισμού της πλειοψηφίας εις βάρος των μειοψηφίων που μπορεί να προκύψει στο όνομα της λαϊκής βούλησης, οδηγεί τα κράτη να συντρίψουν κάθε ελευθερία.

Το αίτημα προς φιλοκοσμία όλο και περισσότερο αδυνατεί.

Έτσι το σύντομο ταξίδι μας έχει σκοπό από το μηδέν στο τίποτα, αφού ο μικρός μας πλανήτη αρχίζει να εκδικείται. Λιγοστεύει το

οξυγόνο, στενεύουν τα όρια και η δυσπραξία τρυπώνει μέσα μας και γίναμε όλοι στενόκαρδοι, ανάλγητοι, παθητικοί. Η κατανόηση της φυσικής τάξης του κόσμου, διαφεύγει ακόμα και τώρα που η γη σχοινοβατεί, απ' όσους

ορίζουν τα της τύχης της.

«Κατά τα άλλα κάθε λεπτό στον κόσμο γεννιώνται χιλιάδες νέοι άνθρωποι».

Μα μ' ένα ριζίτικο τραγούδι φτιάχνω το «νεο» μας κόσμο.

*«Κόσμε χρυσέ κόσμε αργυρέ κόσμε μαλαματένιε
κόσμε και ποιός σε χάρηκε και ποιός θα σε κερδίσει.
Μα γω 'μαι που σε χάρηκα μα δε θα σε κερδίσω
θα σε κερδίσουν τα βουνά θα σε κερδίσουν οι κάμποι
θα σε αποχαιρετίσουνε όμορφα οι αντρειωμένοι».*

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αγαπητοί μου συμπατριώτες.

Μια χαρούμενη έκπληξη ήταν στην επιτροπή μου από τα Χανιά στην Αθήνα, τα τρία τεύχη του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Σας ευχαριστώ για την επανασύνδεση.

Τα διάβασα με ιδιαίτερη προσοχή και συγκίνηση. Κράτησα καλά στη σκέψη μου ότι ειπώθηκε και γράφτηκε για τον Άνθρωπο Κώστα Ρούση.

Απ' τα δικά μου εντυπώματα θάθελα να τοποθετήσω πλάι σ' αυτές τις «μεγάλες» αλήθειες για κείνον και τη δική μου θύμηση στην παιδαγωγό γυναίκα του Βασιλική Γκίκα, που μας προέτρεπε, μας υποστήριζε, νοιαζόταν για να μάθουμε την ξένη γλώσσα στα πρώτα εκείνα χρόνια διδασκαλίας των Αγγλικών στο μικρό χώρο κάτω απ' το Φαρμακείο. Πόσο στα μάτια της και στην ψυχή της τόνιωθα τότε, ότι κοπίαζε να μας προσφέρει το αγαθό της Γνώσης.

Μου άρεσαν κι άλλα πολλά άρθρα.

Μα ιδιαίτερα θα σταθώ στην ευαισθησία του λόγου του Γιώργου Μαυρογιάννη που ξέρει να τον ακουμπά με τον δικό του ευγενικό τρόπο για να πάλλονται οι χορδές της ανθρω-

πινης ψυχής: μέσα απ' «τον έρωτα», το υπαρκτό και το ανύπαρκτο, μέσα απ' «τις έγνοιες του» για το δικαίωμα να είσαι άνθρωπος, καθώς η πολιτεία σε γαλουχεί.

Κι εσύ - ο καθένας μας - την σέβεται και την υποστηρίζει: μέσα απ' το «ταξίδι του Τίμωνα» προς εύρεσιν εργασίας ή προς το στίγμα της ανθυπαρξίας του καθενός. Το περιοδικό με όλα του τα σημαντικά δείχνει πως η μικρή μας πατρίδα ξαναβρίσκει το κύτταρο του προσωπικού της πολιτισμού.

Προχωρά πολύ πιο πέρα απ' τα καθιερωμένα ή καθηλωμένα στοιχεία και γίνεται η «σχεδία» για να περισώσει αλλά και να μεταφέρει κάθε ιστορικό, πολιτιστικό, κοινωνικό και λογοτεχνικό υλικό, ταξιδεύοντας παντού. Σ' αυτό το ταξίδι με διάρκεια, επιτρέψτε μου να ακουμπώ πάνω της και τις δικές μου σκέψεις αν για κάποιους λόγους, μπορούμε να είμαστε συνταξιδιώτες.

Ευχαριστώ

Αρετή Παπαχρήστου Κελαϊδή
Εκπαιδευτικός

«ΟΛΒΙΟΣ ΟΣΤΙΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΣΧΕ ΜΑΘΗΣΙΝ

Αρχαίο Ρητό

Όταν προ διετίας αποφάσισα ν' αναχωρήσω από την διεύθυνση και έκδοση της εφημερίδας μας¹, οικειοθελώς έγραφα: Αποχωρώ και αναχωρώ τώρα και δίνω την ευκαιρία στους νεώτερους αγαπητούς μου χωριανούς, καθ' όλα άξιους να συνεχίσουν το έργο της εφημερίδας μας. Υπάρχουν πολλοί και γνωστοί μας χωριανοί κυρίως νέοι. Και κατέληγα: «θα χαρώ πολύ αν συνεχιστεί η έκδοση. Στη σημερινή κρίση, είναι μέγα κατόρθωμα. Εγώ από καιρού εις καιρόν θ' αναφέρομαι – στο μέτρο των πνευματικών μου ενδιαφερόντων και πνευματικών μου ανησυχιών να γράφω:

Έτσι λοιπόν σήμερα, αναφέρομαι σ' ένα ιστορικό μου θέμα: Είναι ευτυχής εκείνος που γνωρίζει την ιστορία του τόπου του, της επαρχίας του, γενικά της χώρας του.

Πάντοτε μου άρεσε αυτή η ρήση κι ήθελα να σπουδάσω ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ. ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΟΜΩΣ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ και τα πενιχρά οικονομικά της οικογένειάς μου δεν μου επέτρεψαν. Τότε δεν υπήρχε «Η ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΙΔΕΙΑ».

Ας είναι. Όμως εξακολουθώ ιδιωτικώς να διαβάζω την ελληνική ιστορία, να γράφω. Τελευταία διαβάζω το ιστορικό βιβλίο του κ. Σαράντου Ι. Καργάκου «Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ» Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ που πήρα τελευταία, οι Σκοπιανοί τον θέλουν δικό τους.

Προσωπικά επισκέφτηκα τα Σκόπια, είδα, άκουσα και συνομίλησα μαζί τους, τον θέλουν δικό τους. Πόσο μεγάλο λάθος έχουν. Πρέπει λοιπόν να γνωρίζουμε την ιστορία καλώς και ν' απαντούμε με επιχειρήματα τεκμηριωμένα. Ευτυχώς υπάρχουν πολλά μνημεία και πολλοί ιστορικοί μας απαντούν σωστά.

Τίθεται όμως το ερώτημα. Μα εμείς είμαστε απλοί άνθρωποι, χωρικοί και εν πολλοίς ολιγογράμματοι τι μπορούμε να πούμε; Κι όμως μπορούμε όταν υπερασπιζόμαστε την τοπική μας ιστο-

ρία, όπως την ακούσαμε από τους παλαιότερους.

Την Ιστορία του χωριού μας, της επαρχίας μας, του Νομού μας, της ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΑΣ.

Αυτή είναι η υποχρέωση όλων και με απλά στοιχεία, με απλά λόγια κι έτσι ερχόμαστε στο γνωστό μας ρητό «τ' αγαπητό μου σε μένα και σ' όλους «ΟΛΒΙΟΣ ΟΣΤΙΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΣΧΕ ΜΑΘΗΣΙΝ» ΔΗΛΑΔΗ: «Ευτυχής είναι εκείνος που γνωρίζει την ιστορία του τόπου του».

Πολλοί λένε, αυτά είναι παραμύθια ιστοριογράφων. Απαντούμε:

«Ει μη εγένοντο, ουκ αν ελέγοντο» (= αν δεν γίνονταν, δεν θα λέγονταν».

Λοιπόν «Ολίβιος οστις της Ιστορίας έσχε μάθησιν». Η γνώση της προγονικής μας ιστορίας, θα μας οδηγήσει στην απαραίτητη αυτογνωσία, θα μας καταστήσει γνώστες των προτερημάτων και των ελαττωμάτων της φυλής μας. (τοπικά εδώ του χωριού μας), ώστε να μπορούμε ν' αξιοποιήσουμε τα πρώτα και να καταπολεμήσουμε τα δεύτερα.

Να δημιουργήσουμε εκείνες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται, ώστε η μικρή αλλά ένδοξη πατρίδα μας που έδωσε το φως του πολιτισμού στον κόσμο, όχι μόνο να προκόψει αλλά και να λάβει την υψηλή θέση, που δικαιωματικά της ανήκει μέσα στη χορεία των ελευθέρων Δημοκρατικών λαών.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Συν/χος δάσκαλος -τ. Δ/ντής εφημ .

«Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ»

1. Καταγωγή του χωριού, μύθοι, παραδόσεις, πόλεμοι, από παλιά μέχρι πρόσφατα. Εθνική αντίσταση, και τον οκρυόεντα (= φρικτό εμφύλιο πόλεμο), που σημάδεψαν τη ζωή μας.

Καθώς επίσης και ποικίλες άλλες πληροφορίες του χωριού μας, τοπογραφικού, Εθνογραφικού και Γεωγραφικού χαρακτήρα.

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε.**

Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ

**ΑΞΟΝΑΣ 4:
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ LEADER**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
2007-2013**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Η ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε., στο πλαίσιο ενημέρωσης του πληθυσμού για την 3η προκήρυξη του τοπικού προγράμματος «Προσέγγιση LEADER» του Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (ΠΑΑ) 2007-2013, η οποία ξεκινά στις 05 Φεβρουαρίου 2014 και λήγει στις 11 Απριλίου 2014, διοργανώνει σειρά ενημερωτικών συναντήσεων για όλους τους ενδιαφερόμενους υποψήφιους επενδυτές και τους μελετητές τους στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος των Περιφερειακών Ενοτήτων Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας.

Στις συναντήσεις θα παρουσιαστούν όλες οι δράσεις που προκηρύσσονται και θα αναλυθούν τα περιεχόμενα του φακέλου υποψηφιότητας, τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομισθούν κατά την υποβολή των φακέλων και τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής.

Στα πλαίσια της παρούσας 3ης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μπορούν να υποβληθούν επενδυτικές προτάσεις από φυσικά ή νομικά πρόσωπα (συμ-

περιλαμβανομένων των Συνεταιρισμών) καθώς και από ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, επιμελητήρια, ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων.

Οι τομείς στους οποίους μπορούν να υποβληθούν επενδυτικά σχέδια (πρόκειται για ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις και μετεγκαταστάσεις) είναι η μεταποίηση γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, ο αγροτουρισμός (καταλύματα, εστιατόρια, εναλλακτικές μορφές τουρισμού κλπ.), οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (βιοτεχνικές μονάδες, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών και παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση), καθώς και έργα δημόσιου χαρακτήρα που αφορούν την τουριστική και πολιτιστική αξιοποίηση και ανάδειξη της περιοχής παρέμβασης και την ανάδειξη και αποκατάσταση των χαρακτηριστικών της αγροτικής υπαίθρου.

Το πρόγραμμα των ενημερωτικών

ημερίδων στις 2 Περιφερειακές Ενότητες Ιωαννίνων & Θεσπρωτίας έχει ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (πρώην Καποδιστριακοί Δήμοι & Κοινότητες)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΑ	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΙ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ ΟΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 07.02.2014	11:00 π.μ.	ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» (Πλατεία Πύρρου & Μιχ. Αγγέλου, Διοικητήριο – Ιωάννινα)
ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ 10.02.2014	10:00 π.μ.	ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» (Πλατεία Πύρρου & Μιχ. Αγγέλου, Διοικητήριο – Ιωάννινα)
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ	ΤΕΤΑΡΤΗ 12.02.2014	10:00 π.μ.	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΟΥ ΔΗΜΟΙ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ – ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ – ΑΝΑΤΟΛΗΣ – ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ)	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14.02.2014	10:00 π.μ.	ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΣΤΟΑ ΣΑΡΚΑ)
ΔΗΜΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ ΔΗΜΟΣ ΣΥΒΟΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΔΙΚΑΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ 17.02.2014	10:00 π.μ.	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ, ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στις ημερίδες θα διανέμεται και ενημερωτικό υλικό για τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Πληροφορίες, το υλικό ενημέρωσης και ο φάκελος επενδυτή, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, θα διανέμονται δωρεάν από τα γραφεία της «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.», Πλατεία Πύρρου & Μιχ. Αγγέλου (Διοικητήριο) Ιωάννινα, τηλ. 26510-36686 & 26510-83087 (υπεύθυνοι: κος Μώκος Ηλίας & κα Καρακώστα Κατερίνα) και θα είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της εταιρείας: www.epirusa.gr.

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.

Δημόσιες ασκήμιες

α. Ο εθνικός μας δρόμος Ιωάννινα –Κόνιτσα γέμιζε με εικονίσματα στην μνήμη των θυμάτων των τροχών. Ασήκωτο κοινωνικό πρόβλημα στην χώρα μας ο μεγάλος αριθμός των νεκρών και των τραυματιών στους δρόμους μας. Το παρόν σημείωμα αναφέρεται σε μικρής σημασίας θέμα, αλλά κάποιας σημασίας. Δυστυχώς ο βαρύς πόνος οδηγεί τους οικείους των νεκρών πολλάκις σε υπερβολές και τελευταία βλέπουμε ακόμη και αφίδες με πλαστικά λουλούδια. Το άρθρο 11 του κώδικα οδικής κυκλοφορίας απαγορεύει την τοποθέτηση οποιασδήποτε συσκευής παρόδια που μπορεί να αποσπάσει την προσοχή των οδηγών και να έχει αρνητικές συνέπειες στους χρήστες της οδού. Θα μπορούσαν να αφαιρεθούν τα παρόδια εικονίσματα και να στηθεί ένα ξωκλήσι, ας πούμε στην θέση «Βίγλα», με τιμώμενο άγιο τον Άγιο Χριστόφορο, προστάτη των αυτοκινητιστών. Εκεί γύρω να τοποθετηθούν και κάποια «ματωμένα» τρακαρισμένα αυτοκίνητα για να υπενθυμίζουν στους οδηγούς τους κινδύνους της οδήγησης.

β. Εικονίσματα, συνήθως σιδερένια, υπάρχουν και στο επαρχιακό οδικό δίκτυο και αλλού. Πολλάκις είναι εγκαταλελειμμένα, με σπασμένα τζάμια, σπασμένες εικόνες, «κουτσά και στραβά», άβαφα και λερωμένα από λάδια, περιτριγυρισμένα από πλαστικά μπουκάλια και νάιλον σακούλες. Κάθε άλλο η βρώμικη αυτή κατάσταση έχει σχέση με την λαϊκή ευσέβεια. Ο Δημιουργός εποίησε το φυσικό περιβάλλον τόσο όμορφο που δείχνει απλά και στον άνθρωπο τον δρόμο της συμμετοχής στην κάθε δημιουργία. Υπάρχουν τέτοια κακοποιημένα από τον χρόνο και την ανθρώπινη αδιαφορία εικονίσματα σε σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλους, όπως στην διαδρομή Κό-

νιτσα-Κατασκήνωση Πηγής-Δίστρατο που αυθόρμητα στα χείλη του πεζοπόρου, βλέποντας το έκπαγλου ομορφιάς απέραντο τοπίο ποικίλου πρασίνου, έρχεται η προσευχή «πάντα εν σοφία εποίησες Κύριε». Και αυτά τα εικονίσματα μπορούσαν να αφαιρεθούν χωρίς να θεωρηθεί η πράξη ασεβής, μιας και στα βουνά μας και στους κάμπους μας έχουμε πολλά πέτρινα ξωκλήσια, που και αυτά περιμένουν την φροντίδα μας.

γ. Με την είσοδό μας στην Κόνιτσα στο απέναντι πρηνές αντικρίζομε ένα άτακτο πλήθος από φυτεμένες ανομοιόμορφες ποικίλων μεγεθών, γραμμάτων και χρωμάτων διαφημιστικές πινακίδες. Σίγουρα ο επισκέπτης αδυνατεί να ενημερωθεί από τέτοιες πινακίδες. Σκόρπιες πινακίδες είναι και στο εσωτερικό οδικό δίκτυο της Κόνιτσας. Ο νόμος ορίζει για κατασκευή από τους δήμους μικρών διαφημιστικών πάρκων που θα έχουν την δυνατότητα να ενημερώνουν τους τουρίστες και θα αποτελούν κόσμημα και όχι οπτική ρύπανση. Η δημοτική αρχή μαζί με τους συλλόγους των επαγγελματιών ας προχωρήσει στην επίλυση αυτού του προβλήματος και σε περίπτωση αδράνειας επιλαμβάνεται από τον νόμο η Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

δ. Σε τόπους, τουλάχιστον, τουριστικούς, στο εξωτερικό και οι πινακίδες (ταμπέλες) των καταστημάτων και των γραφείων υπόκεινται σε κανόνες και δημοτικές άδειες. Στον τόπο μας απέχουμε από τέτοιες πρακτικές.

Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις αφορούν τα ιδιωτικά δικαιώματα στον δημόσιο χώρο, που είναι κατεξοχήν δημόσιο αγαθό και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται.

Τέλος Φεβρουαρίου 2014

Β. Τσιαλιαμάνης

Κρίνα της Καρδιάς

Κρίνα του νερού

Κρίνα της πεδιάδας

Έχω εσένα πάντα στο νου

Και σε περιμένω με τις δάδες!

Δάδες που να φωτίσουν της ζωής μας το δρόμο

Με το δισάκι μας στον ώμο

Να προχωρήσουμε στην οδό της αρετής

Με αγνότητα, συνέπεια στην Κόνιτσα εξ' αρχής.

Μας περιμένουν δυσκοιρίες, ταλαιπωρίες

Μα έχουμε μέσα μας τα όπλα της αγάπης

Εμείς που θα έχουμε τις πρωτοπορείες

θα είμαστε μακριά από τις απάτες

Με κρίνα θα στοδίσουμε το σπίτι

θα ταΐσουμε κάθε περαστικό σπουργίτι

Μια νέα ζωή για μας θα αρχίσει

Με τις φωτεινές δάδες θα φωτίσει!

Βικτωρία Ν. Τσάγκα

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Παρά την οικονομική κρίση αρκετοί ήταν οι φιλοξενούμενοι επισκέπτες στην Κόνιτσα κατά τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

Ο Γενάρης φέτος δεν μας έκανε πολλές παγωνιές αλλά και στα βουνά δεν έπεσαν πολλά χιόνια.

• Στις 16/1/14 η Παραδοσιακή χορωδία του Δήμου έκοψε την Πρωτοχρονιάτικη πίτα στο κέντρο «ΜΥΛΟΣ» (Κ. Κόνιτσα) όπου οι χορωδοί διασκέδασαν τραγουδώντας και χορεύοντας.

• Στις 26/1 έγινε στην αίθουσα του Δημαρχείου ημερίδα από ομάδα ειδικών επιστημόνων που παρουσίασαν τα αποτελέσματα της έρευνας για τον κάμπο της Κόνιτσας. Μετά από αναλύσεις στο χώμα των χωραφιών οι καλλιεργητές θα μπορούν να ασχολούνται με σιγουριά στην παραγωγή διαφόρων προϊόντων, αρωματικών φυτών κ.ά. μόνοι τους ή σε συνεταιρισμούς αντί να συνεχίζουν μονότονα το σπαρμό καλαμποκιού και τριφυλλιού που εξαντλούν τα χωράφια. (Δυστυχώς στην ημερίδα δεν είδαμε συμμετοχή πολλών αγροτών, γιατί;)

• Στις 26-27/1/14 επραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα Διεθνές Συνέδριο και έγιναν τα εγκαίνια του Οικομουσείου του ποταμού Αώου.

• Με ασθενή χιονόπτωση στα χαμηλά και περισσότερο στα βουνά μας χαιρέτησε ο Γενάρης την τελευταία μέρα.

• Ο Φλεβάρης έκανε την εμφάνισή του με βροχές και λίγα χιόνια στα βουνά.

• Στις 6/1 το Κέντρο Περιφέρειας Εκπαίδευσης έκοψε την πίτα στην αίθουσα του Δημαρχείου όπου πραγματοποιήθηκε ημερίδα με το ΕΠΑ.Λ.

• Συνεχίζονται με εντατικό ρυθμό τα έργα νέου τρόπου ποτίσματος στον κάμπο της Κόνιτσας.

• Άρχισαν οι προεκλογικές ζυμώσεις των υποψηφίων για κατάρτιση συνδυασμών.

• Τον Αποκριάτικο χορό τον έκανε το ΚΑΠΗ σε κέντρο της Κ. Κόνιτσας με επιτυχία.

• Και το Φλεβάρη συνεχίστηκε η κοπή της πίτας από διάφορους Συλλόγους κ.λπ.

• Συνεχίζεται η αλλαγή του δικτύου ύδρευσης στην πόλη της Κόνιτσας από τον εργολάβο.

• Ο Σύλλογος Καρναβαλιστών εντείνει τις προετοιμασίες του για τις Αποκριάτικες εκδηλώσεις.

• Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα της Μαθ. Εστίας «το Βλάχικο γλέντι» στις 23/2.

• Και ο Φλεβάρης πέρασε με ήπιο καιρό λίγες βροχές στα πεδινά και λίγα χιόνια στα βουνά.

• Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε ο Αποκριάτικος χορός του Συλλόγου Γυναικών σε Κέντρο (κ. Κόνιτσα).

ΣΧΟΛΙΑ

Οι πρόσφατοι σεισμοί στην Κεφαλονιά μας θύμισαν άσχημες στιγμές όταν οι εγ-

Επιστολή

Αγαπητή «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Βρέθηκα τελευταία, στην Ερατεινή Δωρίδας, λίγο πιο πέρα από το Γαλαξειδί όπου τελεύτησε πρόσφατα, ο συμπατριώτης μας, απ' τον Αμάραντο, Γιάννης Τζάφος, σύμφωνα με όσα μας είπε από τις στήλες σου, ο εξαιρετος φιλόλογος Αγαθάγγελος Πολίτης, (τευχ. 173 Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2013 σελ. 463-464).

Τα γραφόμενα που για τον εκλιπόντα εκτός απ' τη συγκίνηση, μου γύρισαν τη μνήμη μου πολύ πίσω, στα γυμνασιακά χρόνια 1952-1953 στην Κόνιτσα.

Θυμάμαι λοιπόν τότε, ότι εγώ διέμενα στο νεόκτιστο σπίτι του Ηλία Μπούσμπουλα στην επάνω Κόνιτσα κι ακριβώς παραπάνω στον ίδιο δρόμο, στην άλλη γωνιά, στο σπίτι της Άννας Γεωργιάδη, έμειναν τα παιδιά απ' τον Αμάραντο, ο Τζάφος, ο πολίτης κι ο Γεράσης αν το μνημονικό μου είναι σωστό, καθώς και τ' αδέρφια από το Γαναδιό ο Βασίλειος κι ο Θεόδωρος Γκούτος.

Με το Βασίλη καθότι συνομήλικος, φίλοι και χωριανοί, ανταμώναμε συχνά-πυκνά έξω στο δρόμο, συζητούσαμε τα δικά μας τα Μολιστινά και άλλα, αλλά συνάμα δεν κρύβαμε τον θαυμασμό μας για τα παραπάνω μεγαλύτερα σε ηλικία και τάξη παιδιά, όχι για το μπόϊ τους ή για το παράστημά τους, αλλά για τις επιδόσεις τους, τις γνώσεις τους και τη φιλομάθειά τους.

Θυμάμαι ότι αν και σ' εκείνο το σπίτι

κέλαδος ταρακούνησε την Κόνιτσα στις 27/7/1996. Τότε η Πολιτεία μας συμπαράσθηκε για να ξεπεράσουμε το κακό. Διέθεσε χρήματα ως άμεσο βοήθημα και άτοκα δάνεια για επισκευές ή κατασκευές σπιτιών, στέλνοντας παράλληλα μεγάλο αριθμό κοντέινερς για την στέγαση πολλών οικογενειών.

Η πόρα πέρασε, οι πληγές επουλώθηκαν και σιγά σιγά το κακό λησμονήθηκε και η ζωή επανήλθε στον κανονικό της ρυθμό.

Τι έγιναν όμως τα κοντέινερς; Απλούστατα παραμένουν σκορπισμένα σε αυλές και σε χωράφια.

Δεν θάπρεπε από την πρώτη στιγμή του σεισμού στην Κεφαλονιά, ξεμπλοκάροντας τις όποιες γραφειοκρατικές διαδικασίες, να σταλούν στους Κεφαλονίτες καλύπτοντας τις ανάγκες τους;

Είναι κρίμα να κοιμούνται οι άνθρωποι μέσα σε σκηνές χειμώνα καιρό κι εδώ να κρατάμε τα κοντέινερς για αποθήκες!

- Γράψαμε και άλλη φορά για τις προστατευτικές «μπάρες» στο δρόμο από πλατεία Φριζή προς την Πυροσβεστική. Από τότε που παραδόθηκε σε κυκλοφορία αυτός ο δρόμος κατά μήκος του ρέματος δεν τοποθετήθηκαν οι μπάρες.

Δεν έχει υποχρέωση ο εργολάβος να τις τοποθετήσει; Μήπως θα περιμένουμε να πέσει κάποιο αυτοκίνητο στο ρέμα σκοτώνοντας ανθρώπους και μετά να τοποθετηθούν;

Τότε θα είναι αργά και θα κλαίμε το χάλι μας!

Σ.Τ.

έμειναν ένα σωρό παιδιά-μαθητές, όταν διάβазαν ή μελετούσαν, δεν ακουγόταν τσιμουδιά, σ' όλη τη γύρω αραιοκατοικημένη τότε, εκείνη γειτονιά.

Όταν όμως διέκοπαν το διάβασμα κι έβγαιναν όλα μαζί, έξω στην αυλή, για να ξεδώσουν, τότε χαλούσε ο κόσμος απ' τις φωνές, τ' αστεία και τις έντονες συζητήσεις τους. Αυτή την αμυδρή εικόνα που μούρχεται στο μυαλό μου σήμερα ύπερα από τόσα χρόνια, θέλω να την καταθέσω, γιατί μετά την αποφοίτησή μας από το Γυμνάσιο ο καθένας τράβηξε το δρόμο του και καθήκαμε.

Επίσης θέλω να τονίσω, ιδιαίτερα την παρουσία στην νεκρώσιμη ακολουθία του Μητροπολίτη Φωκίδας κ.κ. Αθηναγόρα καταγόμενου εξ Αμαράντου διότι απ' ό,τι γνωρίζω να και μακρυχρόνια ασθενής και μη έχων ενεργή πλέον δράση στα εκκλησιαστικά ζητήματα της περιοχής του, έκανε τ' αδύνατα δυνατά και παραβρέθηκε στον τελευταίο αποχαιρετισμό του φίλου του, συνομήλικού του και συγχωριανού του Γιάννη Τζάφου.

Με εκτίμηση
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ. ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

Γάμος του Ασημοχωρίτη Σπύρου Π. Γεωργάκη

Στις 11/1/2014 και ημέρα Σάββατο, στις 7 μ.μ. τελέστηκαν οι γάμοι του Ασημοχωρίτη Σπύρου Γεωργάκη του αιμνήστου Παντελή Γεωργάκη, Κουμπάρου μου που έφυγε τόσο πρόωρα από την ζωή στα 52 χρόνια και της κουμπάρας μου Φωτεινής Γεωργάκη, μετά της Χαριτόβρυτης δεσποινίδος Ευμορφίας Δήμιτσα κόρης του διακεκριμένου δικηγόρου των Αθηνών Δήμιτσα και της Ηπειρώτισσας μάνας από την Άρτα Ηπείρου.

Το μυστήριο του γάμου έγινε στην Παναγίτσα άνω Πατησίων Αθηνών και παρεβρέθησαν σ' αυτόν πάνω από 300 κελεσμένοι.

Στην συνέχεια του γάμου πραγματοποιήθηκε δεξίωση στο Κεντρικό Ξενοδοχείο των Αθηνών «Τιάνια» στην οποία παρευρέθηκαν καλεσμένοι, οι οποίοι έφαγαν, ήπιαν και γλέντησαν μέχρι τα μεσάνυχτα.

Στο νέο ανδρόγυνο ευχόμαστε βίον ανθόσπαρτον εις δε τους γονείς τους και σε εγγόνια να χαρούνε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΟΥΤΣΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - ΠΟΙΗΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

• Ο Κων/νος Χ. Τσούκας και η Βασιλική απόχτησαν στις 16/10/13 αγοράκι στην Αθήνα.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ:

• Στην Κόνιτσα έγιναν οι αρραβώνες του Χάρη Θ. Μουλαΐδη και της Όλγας Β. Μάτσια.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

• Στις 16/12/13 η Ευαγγελία Σδούκου,

ετών 84, στο Κεφαλοχώρι.

• Στις 22/12/13 η Ελένη Πίσπα ετών 78, από το Δίσπρατο, στην Ουγγαρία όπου βρισκόταν από την εποχή του Εμφυλίου.

• Την 1/1/14 ο Χαράλαμπος Γεωργιάτης, ετών 75, στην Κόνιτσα.

• Την 1/1/14 η Αναστασία Ζώτου, ετών 88.

• Την 1/1/14 η Φωτεινή Ιωσήφ, ετών 92.

• Στις 2/1/14 η Ευανθία Παπαλουκά, ετών 95.

• Στις 5/1/14 ο Νικόλαος Κορέτσας, ετών 92, στην Κόνιτσα.

• Στις 9/1/14 η Κυπαρισσία Ευαγγέλου, ετών 83.

• Στις 12/1/14 ο Καπακλής Απόστολος, ετών 87, στην Πηγή.

• Στις 17/1/14 ο Φώτιος Κοντογιάννης, ετών 79.

• Στις 25/1/14 η Ουρανία Καραφλιά, ετών 83.

• Στις 25/1/14 ο Χαράλαμπος Σταυρίδης, ετών 85, από το Ελεύθερο στην Θεσ/νίκη.

• Στις 29/1/14 η Ευδοκία Κατή, ετών 89 στην Κόνιτσα.

• Στις 31/1/14 η Κωνσταντώ Καρρά, ετών 93.

• Στις 2/2/14 ο Νικόλαος Κίτσιος, ετών 87, στην Κόνιτσα.

• Στις 11/2/14 ο Δημήτριος Γκόγκος, ετών 67.

• Στις 13/2/14 η Ελευθερία Καραγιάννη, ετών 91.

• Στις 15/2/14 η Αναστασία Κωλέτση, ετών 91.

• Στις 20/2/14 η Αργύρω Ντέμου, ετών 94.

• Στις 21/2/14 η Μαίρη Καλτσούνη, ετών 82.

• Στις 22/2/14 η Μαριάνθη Πάντου, ετών 85.

• Στις 23/2 η Ευλαμπία Ρόμπολου, ετών 83.

• Στις 25/2/14 η Θεοδώρα Βράζιου, ετών 97.

• Ο Νικόλαος Βαδάσης, ετών 57, στα Γιάννινα.

ΜΝΗΜΕΣ

† Βασιλική Ευαγγελίδη-Κοροβέση

Ο θάνατος της αγαπημένης μου ανιψιάς Κούλας μου άνοιξε παλιές πληγές...

Μετά το ατύχημα του αγαπημένου και αξέχαστου αδελφού μου Βαγγέλη Ευαγγέλου μας περίμενε στο αεροδρόμιο Αθηνών η ζεστή αγκαλιά της Κούλας, βάλαμο στον απέραντο πόνο μου...

Δεν θα σε ξεχάσω ποτέ, καλή μου.

Ο καλός θεός να αναπαύσει την αγνή ψυχή σου!

Στη μνήμη της προσφέρω 50 Δολάρια στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ U.S.A.

• Ο Δημήτρης Χατζηπαναγιώτου, στη μνήμη του Σωκράτη Ράγγα προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50 ευρώ.

• Στη μνήμη των γονιών της Αχιλλέα και Αφροδίτης η κόρη τους Κατερίνα Τσούβαλη προσφέρει χρηματικό ποσό στο περιοδικό μας.

• Στη μνήμη του Μπάμπη Γεωργιάτη οι φίλοι του προσφέρουν στο περιοδικό μας 100€.

Αυτοί που έφυγον

† Εσίγησε το «αηδόνι» της Εθνικής Αντίστασης

Στις 7 Ιανουαρίου 2014 αποχαιρέτησαμε με μια σεμνή τελετή πολιτικής κηδείας τον αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης 1941-44 και της αντιδικτατορικής πάλης 1967-74 Σωκράτη Ράγγα.

Σπούδασε στην Ακαδημία Βελλίας και ήταν τελειόφοιτος της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων. Στο σχολείο άριστευε και πάντα πρώτευε. Είχε πάρει υποτροφία για το Πανεπιστήμιο της Αθήνας από το Ίδρυμα Υποτροφιών Ιωαννίνων. Όμως το φασιστικό μετακατοχικό κράτος, για τον πατριωτισμό του, την ιδεολογία του και την εθνικοαντιστασιακή του δράση, τον άρπαξε απ' το θρανίο και τον έστειλε εξορία. Ως στέλεχος του ΕΑΜ – ΕΠΟΝ – ΕΛΑΣ ο Σωκράτης Ράγγας ανέπτυξε μεγάλη δράση στην Ήπειρο. Το 1942

και αρχές '43, στα Ιταλοκρατούμενα Γιάννενα ήταν στο Σπουδαστικό Συμβούλιο της ΟΚΝΕ και μετά της ΕΠΟΝ Ιωαννίνων και Γραμματέας στην οργάνωση της Ακαδημίας Βελλίας που έδρευε τότε μέσα στην πόλη. Σε συνέχεια στην περιφέρεια Πωγωνίου με έδρα τη Βήσσιανη και μετά στη Γερμανοκρατούμενη Κόνιτσα κατέβαινε απ' το βουνό με χίλιους κινδύνους μέσα στην πόλη για την καθοδήγηση και την ανάπτυξη των αντιστασιακών οργανώσεων. Εξαιρετική και ονομαστή στάθηκε η δράση του στην περιφέρεια της Κόνιτσας. Εκεί ο λαός, επειδή θαύμαζε πολύ τις ομιλίες του, τούδωσε το αντιστασιακό όνομα: Αηδόνης. Έκτοτε όλοι στην Αντίσταση τον φώναζαν Αηδόνη. Το φθινόπωρο του 1942 οργάνωσε στο μεσοχώρι της Μολυβδοσκεπάστης Κόνιτσας, τη μάχη για τα μοναστηριακά γεώμορα. Κατοχή και μαύρη πείνα. Η μάχη πέτυχε. Το καλαμπόκι έμεινε στους καλλιεργητές. Το Σωκράτη όμως τον συνέλαβε η χωροφυλακή, τον χτύπησε ο Νωματάρχης και τον κράτησε στο Σταθμό μια μέρα και μια νύχτα, με σκοπό να τον παραδώσουν στους Ιταλούς στα Γιάννενα. Τη νύχτα όμως κινητοποιήθηκε το χωριό προς το Νωματάρχη και τον προύχοντα του χωριού Γιώργο Φίλιο, που μετείχε στην Επιτροπή των Μαυραγοριτών και θ' άρπαζε το ψωμί από το στόμα των καλλιεργητών. Ο Φίλιος, τρομοκρατημένος – είχαν ήδη βροντολαλήσει στον Όλυμπο τα πρώτα καριοφίλια του Άρη Βελουχιώτη – είπε στο Νωματάρχη: «Ν'

απολύσεις αμέσως το Σωκράτη, γιατί αν τον παραδώσεις στους Ιταλούς θα μας κάψεις όλο το χωριό». Τα χαράματα της άλλης μέρας, πανικόβλητος ο Νωματάρχης, τον άφησε λεύτερο. Στις 23 του Μάρτη 1943 ο Σωκράτης Ράγγας οργάνωσε την έξοδο των ΕΠΟΝΙΤΩΝ της Ακαδημίας Βελλάς. Νύχτα, με οδηγούς, τους έβγαλε έξω από τα Γιάννενα προς τα Γραμμενοχώρια, περνώντας με μεγάλο κίνδυνο δίπλα απ' τα ιταλικά φυλάκια. Είχε ήδη το ΕΑΜ – ΕΛΑΣ δημιουργήσει τα πρώτα ξέφωτα της Λευτεριάς. Τούτο ήταν το μεγάλο χτύπημα στο Δεσπότη Σπυρίδωνα γιατί η Βελλά θεωρούνταν το ονομαστό «Βιλαέτι» του. Τότε είναι που είπε για το Σωκράτη Ράγγα το περίφημο «φίδι που έκρυβα στον κόρφο μου...». Στις 21 του Μάη 1943, μια δράκα ΕΔΕΣΙΤΕΣ στη Μολυβδοσκεπάστη Κόνιτσας, συνέλαβαν το Σωκράτη Ράγγα και τον τράβηξαν κατευθείαν για εκτέλεση στο λάκκο, στη βρύ-

ση του Άη – Γιώργη, η οποία τελικά ματαιώθηκε χάρη στις αγωνιστικές κινητοποιήσεις των κατοίκων.

Μετά τη σκλαβωμένη απελευθέρωση κι' ύστερα από αλλεπάλληλες συλλήψεις όλο το 1945 και φυλακίσεις στον Άγιο Κοσμά στα Γιάννενα, ο Σωκράτης Ράγγας εξορίστηκε στη ΓΑΥΔΟ, κάτω από την Κρήτη στο Λιβυκό Πέλαγος. Αποκει συνέχεια στην ΙΚΑΡΙΑ. Από την Ικαρία κατευθείαν στο ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ, στην κόλαση των βασανιστηρίων κι' από το Μακρονήσι, χωρίς να υποκύψει στους εκβιασμούς των βασανιστών για αποκήρυξη της ιδεολογίας του, συνέχεια στον ΑΗ-ΣΤΡΑΤΗ. Συνολικός χρόνος εξορίας δεκαεφτά χρόνια! Στη δικτατορία της Χούντας ήταν επτά χρόνια διωκόμενος και καταζητούμενος. Δεν κατάφεραν όμως να τον συλλάβουν.

Δημήτρης Χατζηπαναγιώτου
Δικηγόρος ε.τ.

Αποχαιρετισμός στον ακριβό φίλο και συναγωνιστή ΣΩΚΡΑΤΗ ΡΑΓΓΑ

«Πονάω, Βούλα...» διάστιχος από άφατην οδύνη,
στερνός σου λόγος ξέψυχος, σα ν' άγγιξε τ' αφτιά μου,
κι ευθύς αμέσως φώλιασε βαθιά μέσ' στην ψυχή μου.
Σωκράτη Ράγγα φίλτατε, και συναγωνιστή μας.
Τώρα που κίνησες να πας σ' αγύριστο ταξίδι,
δυό λόγια με την «Κόνιτσα» κτερίσματα σου στέλνω
να σου κρατάνε συντροφιά ως την αντίπεραν ακτή,
όπου η μάντρα των νεκρών που ο Πλούτων βασιλεύει.
Λόγια απ' τις κουβέντες μας μ' επίκεντρο τη λευτεριά.
τη ΕΥΤΕΡΙΑ, τη ΛΕΥΤΕΡΙΑ, τη ΛΕΥΤΕΡΙΑ ως τα ύψη...»

ΒΟΥΛΑ ΔΑΜΙΑΝΑΚΟΥ

† Αφροδίτη Νάκου-Ντίνου

Έφυγε από κοντά μας για πάντα στις 28 Νοέμβρη 2013 η αγαπημένη μας Αφροδίτη. Πήγε να συναντήσει τα προσφιλή της πρόσωπα, τον σύζυγο,

τον πατέρα, τη γλυκιά της μανούλα που έφυγε νωρίς, όπως την εικοσάχρονη ανηψιά της Δήμητρα, τα αδέρφια της.

Γεννήθηκε στην Αγία Βαρβάρα, όπου μεγάλωσε με πολλές στερήσεις, αφού από νωρίς έμεινε ορφανή.

Παντρεύτηκε στην Καλλιθέα τον Γιώργο Ντίνο και ανέθρεψε τα δυο της παιδιά.

Η φτώχεια της εποχής την ανάγκασε να ξενιτευτεί στην Αθήνα οικογενειακά και να εργαστεί ως θυρωρός.

Η αγάπη της όμως ήταν το χωριό γι' αυτό μόλις πήρε σύνταξη γύρισε πίσω μαζί με τον σύντροφό της.

Καλοσυνάτη γελαστή, δεν της έλειπε το χιούμορ. Καταδεκτική εργατική, την αγαπούσαν όλοι.

Στο καλό αγαπημένη μας και ας είναι ελαφρύ το χώμα της Καλλιθέας που σε σκεπάζει.

Στη μνήμη της η οικογένειά της και ο αγαπημένος της αδελφός Στέφανος προσφέρουν το χρηματικό ποσό των 50 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Γ.Λ.

† Νικόλαος Απ. Λέτσιος

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΣΤΗΡΙΟ ΚΑΤΕΥΟΔΙΟ

Στις 11-12-2013 πέθανε από πνιγμό, στη Λούτσα Αττικής, σε ηλικία 43 χρόνων ο Νικόλαος Λέτσιος του Αποστόλου και της Νίκης από τη Μόλιστα.

Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέσθηκε στον Ιερό Ναό του Αγίου Θεράποντα Ζωγράφου στις 17-12-2013, η δε κηδεία του έγινε την επομένη στο χωριό, στη Μόλιστα, κοντά τον πατέρα του και τους προγόνους του.

Το άτυχο παιδί το κατευόδωσε, με τα παρακάτω λόγια, ο Πρόεδρος του Συλλόγου των Μολιστινών Γιάννης Λέτσιος του Γεωργίου.

«Δεν το χωράει το μυαλό μου. Δεν μπορώ να το πιστέψω.

Μένω άναυδος - σιωπηλός - αποσβολωμένος.

Μέσα στην ταραχή μου, προσπαθώ να βρω δυό λόγια, για να εκφράσω τη θλίψη μου και την οδύνη μου, στο αδικοχαμένο, γελαστό, πρόσχαρο και πάντα πρόθυμο παληκάρι της ακριτικής Μόλιστας, το Νικόλαο Λέτσιο του Αποστόλη.

Τάχω χαμένα ειλικρινά, κι είμαι συντετριμμένος, ιδίως αυτή τη στιγμή που μπροστά μου βρίσκεται το φέρετρο, με το άψυχο κορμί ενός παιδιού, ενός νέου, ο οποίος πριν από λίγες μέρες, είχε όλο το σφρίγος τη δύναμη και τη ζάλη της νιότης, είχε όλη τη ζωή μπροστά του και την πάλευε και τα κατάφερνε.

Δεν θέλω ποτέ, να βρεθεί άλλος άν-

θρωπος στη θέση μου να προσπαθεί να αποχαιρετήσει ένα νέο παλικάρι, έναν λεβέντη, με τα γνωστά, τειριμμένα και ψυχρά λόγια των επικήδειων.

Νίκο Καμάρι μας.

Έφυγες πρόωρα, απρόσμενα και αναπάντεχα και βύθισες στο πένθος και την άβυσσο, τη δόλια τη μάνα σου, τ' αδέρφια σου κι όλους εμάς τους άλλους συγγενείς και φίλους σου, καθώς και όλο το χωριό μας και τον γνωστό σου περίγυρο.

Προσπαθώ να ξεσπάσω σ' αυτόν που άκριτα παίρνει τις ψυχές των νέων ανθρώπων και να του θυμίσω το στίχο του Κ. Κρυστάλλη,

«Ω! Χάρε-χάρε άσπλαχνε που στους θανάτους χαίρεις.

Σκληρέ γνωρίζεις που χτυπάς; Γνωρίζεις πούθε παίρεις;»

Δεν μπορώ να ψελλίσω κάτι άλλο αυτή την ώρα παρά μόνο δυο λόγια παρηγοριάς στην πονεμένη και ηρωίδα Μάνα σου, καθώς και στ' αδέρφια σου.

Κουράγιο-Υπομονή και Καρτερία.

Ο Μεγάλος Θεός μας, είμαι βέβαιος ότι την αθώα και αγνή νεανική ψυχή σου, θα την κατατάξει στην χορεία των Αγγέλων.

Μαζί με τους δικούς σου, τους φίλους σου και τους γνωστούς σου σύσσωμος και πάνδημος ο κόσμος της Μολιστας του χωριού σου που τόσο πολύ αγάπησες και λάτρεψες, δι' εμού, ως εκπροσώπου των Μολιστινών, σε κατευοδώνει με ανείπωτη θλίψη και πόνο».

Στη Μνήμη του προσφέρουμε 20 ευ-

ρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» για τις ανάγκες του.

Στο καλό παλικάρι μας.
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

† Στη μνήμη
του Γρηγορίου Σ. Στεργίου
από το Ασημοχώρι Κόνιτσας ετών 88

Χαίρε αρχαιοελληνικό πνεύμα αθάνατο. Τα είπες όλα και δεν άφησες τους σκεπτόμενους ανθρώπους στην αμφιβολία, στην άγνοια και στην απορία. Ο μέγας αρχαιοέλληνας φιλόσοφος Ηράκλειτος είπε «Τα πάντα ρει». Δηλαδή, τίποτε δεν μένει ασάλευτο και όλα μεταβάλλονται και αλλάζουν. Έτσι ο Γρηγόριος Στεργίου που απεβίωσε στις 30/12/2013 και κηδεύτηκε στο Ασημοχώρι την παραμονή της Πρωτοχρονιάς σε προχωρημένη ηλικία πέρασε κι αυτός στην αχερουσία λίμνη καίτοι ήταν μια μεγίστη προσωπικότητα.

Ο Γρηγόριος Στεργίου είχε ξεχωριστή προσωπικότητα και ήταν πασίγνωστος όχι μόνο στο Ασημοχώρι, αλλά σε όλα τα χωριά των Μαστοροχωρίων, στην επαρχία Κόνιτσας και σ' όλο το Νομό Ιωαννίνων για την μεγάλη δραστηριότητα που είχε σ' αυτές τις κοινωνίες.

Υπήρξε υπάλληλος του Υπουργείου Προνοίας και από το γραφείο του στην Κόνιτσα προσέφερε πολλά στους κατοίκους της περιοχής.

Επειδή ήταν έντονα δραστηριοποιημένος στα πολιτικά δρώμενα και ιδιαίτερα οπαδός και στέλεχος της δεξιάς, Ε.Ρ.Ε. - Ν. Δημοκρατία με προσωπικό

φίλο τον Ναπολέοντα Μπάρκη εξυπηρέτησε πολλούς νέους της επαρχίας αλλά και συγγενείς του να διορισθούν σε δημόσιες υπηρεσίες, δημόσιους οργανισμούς και σε τράπεζες, διότι τότε έτσι γίνονταν τα πράγματα.

Τον υποφαινόμενο, μόλις τελείωσα την Εμπορική Σχολή, διορίστηκα στην ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών στην Κόνιτσα.

Ο Γρηγόριος Στεργίου, σαν συγγενής μου ήξερε τον κρυφό μου πόθο που ήταν να πιάσω εργασία στην Αθήνα για να πάω στο πανεπιστήμιο, και φρόντισε να μου βρει εργασία στο Λογιστήριο της Βιομηχανίας Σουσιών Αυτοκινήτων του Θανάση Βαδόκα από την Ζίτσα και έτσι με έστειλε στην Αθήνα και είχα την περαιτέρω εξέλιξη αφού τελείωσα και το Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Ο Γρηγόριος Στεργίου αφού συνταξιοδοτήθηκε από το Δημόσιο δραστηριοποιήθηκε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και έγινε πολλά χρόνια πρόεδρος της κοινότητας Ασημοχωρίου και πολλά χρόνια Δημοτικός σύμβουλος Δήμου Μαστοροχωρίων.

Ως πρόεδρος Ασημοχωρίου φρόντισε με το πρώτο εξάδελφό του Άκη Τσοχατζόπουλο που ήταν Υπουργός και έβγαλε πίστωση περί τα 20 εκατομμύρια δραχμές και έκτισε στο Ασημοχώρι ένα διώροφο ωραιότατο ξενοδοχείο. Χτίστηκε σε οικόπεδο ιδιοκτησίας της κοινότητας. Είχε ο Γρηγόρης Στεργίου και άλλες πολλές μικρότερες δραστηριότητες που φυσικά δεν μπορώ να τις αναφέρω.

Αυτή η πασίγνωστη προσωπικότητα λίγησε με την πάροδο του χρόνου και έγινε πραγματικότητα η ρήση του Ηράκλειου «τα πάντα ρει».

Εγώ σαν ελληνοκεντρικός πιστεύω ότι με τα πολλά καλά έργα που έκανε ο Γρηγόρης Στεργίου σύμφωνα με τις ρήσεις του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, η ψυχή του θα εύρη την δέουσα ανάπαυση σύμφωνα με τα έργα που έκανε στην επίγεια ζωή του.

Στη σύζυγό του αγαπητή Γεωργία στα τέσσερα κορίτσια του στους γαμπρούς του και τα εγγόνια του εκφράζω τα θερμά μου συλλυπητήρια.

Το χώμα του Ασημοχωρίου που σε σκέπασε αγαπητέ Γρηγόρη να είναι ελαφρύ.

Αιωνία η μνήμη σου.

Στη μνήμη του προσφέρω 20 ευρώ στο περιοδικό μας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΝΟΥΤΣΗΣ
Συγγραφέας - Ποιητής

† Στη μνήμη του Χαράλαμπου Γεωργάτη ετών 74

Τα ξημερώματα της πρωτοχρονιάς του 2014 χτύπησε το σταθερό τηλέφωνο του σπιτιού μου και σκέφτηκα ότι θα είναι κάποιος συγγενής ή φίλος που βιάζεται να ανταλλάξουμε

ευχές για τον καινούργιο χρόνο.

Δυστυχώς όμως δεν ήταν κάτι τέτοιο. Στο τηλέφωνο ήταν η κόρη του φίλου μου Μπάμπη, Βάσω και κλαίγοντας μου είπε «κ. Βαγγέλη χάσαμε τον μπαμπά μου».

Έμεινα άφωνος γιατί δεν μπορούσα, αλλά και γιατί δεν ήθελα να πιστέψω, πώς έτσι ξαφνικά και μέσα από την αγκαλιά της οικογένειάς του, ο αγαπημένος μου φίλος πέταξε στον ουρανό.

Ο Χαράλαμπος Γεωργιάτης γεννήθηκε στη Ζίτσα, αποφοίτησε από την Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων, εργάστηκε στην Αγροτική Τράπεζα από όπου συνταξιοδοτήθηκε.

Ήταν άνθρωπος με πολλά χαρίσματα: αξιοπρεπής, έντιμος, διακριτικός και υποδειγματικός οικογενειάρχης. Καλός στις σχέσεις του με τον κόσμο και δεν είχε εχθρούς παρά μόνο φίλους.

Παντρεύτηκε με την Γεωργία Οικονόμου και απέκτησαν δύο κόρες, οι οποίες τελείωσαν τη φιλοσοφική Σχολή του Α.Π. Θεσσαλονίκης.

Η Βάσω παντρεύτηκε με τον καθηγητή Σταύρο Δούλη από την Ζίτσα και απέκτησαν δύο παιδιά, την Αθηνά και τον Χαράλαμπο.

Η Ράνια παντρεύτηκε με τον Βαγγέλη Λαμπονίκο καθηγητή από την Κατερίνη και απέκτησαν τον Γιώργο και την Γεωργία.

Κατά την εξόδιο ακολουθία στον Άγιο Νικόλαο Κόνιτσας, η οικογένεια θρηνούσε τον πρόωρο και ξαφνικό χαμό του.

Αυτό που ξεχώριζε ήταν οι φωνές των 4 εγγονιών του, που με λιγμούς

έλεγαν «Καλό σου ταξίδι παππού μας».

Ήταν εργατικός και ακούραστος, καλλιεργούσε ένα αμπέλι στη Ζίτσα, ένα μικρό κήπο στην Κόνιτσα.

Ανέβαινε στις ράχες σαν νεαρός, παρά την ηλικία του. Περνούσε τον Σαραντάπορο και έμεινε βρεγμένος για πολλές ώρες.

Ήταν γενικά ένας λεβέντης, ένα σωστό παλικάρι.

Έπαιξε στην τοπική ποδοσφαιρική ομάδα Κόνιτσας «Πίνδος» και ήταν ένας από τους καλούς τερματοφύλακες που πέρασαν από αυτήν. Ήταν οπαδός της Α.Ε.Κ. και έδειχνε ανάλογα την χαρά του ή τη λύπη με τις επιτυχίες της ή τις αποτυχίες της.

Περπατήσαμε μαζί σε πολλά βουνά και λαγκάδια της επαρχίας μας 40 χρόνια και πλέον.

Είδαμε να ανατέλλει ο ήλιος μέσα από χαράδρες και βουνοκορφές και χαρήκαμε την πανέμορφη φύση όλες τις εποχές του χρόνου.

Δεν σου έφερα φίλε μου στεφάνι την ημέρα της κηδείας σου, κατέθεσα συμβολικό ποσό στο Γηροκομείο. Έδωσα όμως μια υπόσχεση, την Άνοιξη να σου φέρω αγριολούλουδα από τις πλαγιές ή τα λειβάδια του Πύρκου, της Φούρκας του Γράμμου, που κυνηγούσαμε παρέα.

Τώρα που ήταν εποχή να χαρεί την επιτυχημένη οικογένειά του, ο χάρος του έκοψε το νήμα της ζωής του.

Θα χαίρεται όμως και από εκεί ψηλά για την κάθε πρόοδο και επιτυχία τους και η ψυχή του θα φτερουγίζει ανάμεσά τους.

Με τον χαμό του νοιώθω ένα κενό

στην ψυχή μου και νομίζω ότι έχασα κάτι από τον εαυτό μου.

Φίλε μου, καλέ μου φίλε Μπάμπη με πολύ κόπο και θλίψη, επιτελώ σήμερα το πιο άχαρο καθήκον στη ζωή μου να σ' αποχαιρετήσω.

Εύχομαι, το μεγάλο σου ταξίδι που δεν έχει γυρισμό, να είναι καλοτάξιδο.

Ο θεός να τάξει την ψυχή σου, εν σκηναίς δικαίων, σε τόπους χλοερούς, σε τόπους φωτεινούς, σε τόπους αναπαύσεως, ένθα απέδρα λύπη και στεναγμός, και η μνήμη σου να είναι αιωνία.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΝΑΣ

† Νίκος Κορέτσης

Στις 5 Γενάρη αναπαύθηκε πλήρης ημερών ένας ακούραστος οδοιπόρος της ζωής. Άνθρωπος του καθήκοντος και του χρέους, που το καθήκον γινόταν γι' αυτόν πηγή χαράς.

Καταγόμενος από την Αγία Βαρβάρα Κονίτσης ο Νικόλαος Κορέτσης βίωσε τη σκληρή εμπειρία του εμφυλίου πολέμου κατά τη διάρκεια του οποίου υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία.

Ταχυδρομικός διανομέας στο επάγγελμα κάλυπτε πεζοπορώντας τις χιλιομετρικές αποστάσεις του δρομολογίου (Κόνιτσα-Αμάραντος) ανεβοκατεβαίνοντας όρη, διασχίζοντας χαράδρες, περ-

νώντας ποτάμια και ερχόμενος αντιμέτωπος με τα στοιχεία της φύσης. Οι καιρικές συνθήκες δεν τον προύσαν. Κρύο, βροχή, χιόνι, αδιάφορο, το καθημερινό δρομολόγιο καθήκον πρώτιστο. Έγνοια του η έγνοια των χωρικών που περίμεναν πώς και πώς να φθάσουν τα νέα από τους ξενιτεμένους τους, να πληροφορηθούν τι γίνεται παραπέρα, να πάρουν τα χρειώδη που παρήγγειλαν. Όλο το χωριό να περιμένει πότε θα σαλπίσει ο ταχυδρόμος, ο κυρ. Νίκος ο αγγελιοφόρος της χαράς γι' αυτούς, να μαζευτεί στην πλατεία. Και η χαρά τους γινόταν και δική του χαρά. Και μετά τη διανομή όλο και κάποιο γράμμα θα έγραφε για το ξενιτεμένο παιδί ή θα συμπλήρωνε μια αίτηση για τον αγράμματο χωρικό. Γι' αυτό κι ο κόσμος τον αγάπησε, όπως εξάλλου τους αγάπησε κι εκείνος.

Και θα έβρισκε το χρόνο το βραδάκι να επισκεφθεί το μοναχικό γεροντάκι να του πει μια κουβέντα, να δώσει κουράγιο και να στηρίξει κάποιο νέο που χρειαζόταν μια συμβουλή. Προσπαθούσε να συμβουλευεί χρησιμοποιώντας τη λαϊκή σοφία.

Έτσι σε θυμόμαστε πατέρα που πίστευες σε αξίες μεταδίδοντάτες και σ' εμάς τα παιδιά σου.

Εσύ, που επέλεγες, παρά τις δυσκολίες και τις στερήσεις της ζωής σου, να μη δίνεις στον εαυτό σου την ... πολυτέλεια των μικροαπολαύσεων, γιατί ήθελες να σπουδάσουμε, να γίνουμε άνθρωποι, όπως μας έλεγες. Και σπουδάσαμε, αλλά δεν ξέρω αν γίναμε άνθρω-

ποι περισσότερο από σένα...

Εσύ, που για κάθε μας προβληματισμό, είχες πάντα ένα λόγο αισιοδοξίας, μια προοπτική πάνω από τη μизέρια και τη μικρότητα.

Κι όπως έζησες με λεβεντιά αρχοντιά και πίστη, έτσι έφυγες για να βρει η ψυχή σου κατοικία εκεί όπου «ουκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος».

Ο θεός να αναπαύσει την ψυχή σου κι ας είναι αιωνία η μνήμη σου.

Η σύζυγος και τα παιδιά σου.

Σ.Σ. Στη μνήμη του εκλιπόντος η οικογένειά του προσφέρει 20 ευρώ στο περιοδικό μας.

† Απόστολος Καπακλής

Στις 12/01/14 έφυγε από τη ζωή ο Απόστολος Καπακλής στα 87 του χρόνια.

Ο Α.Κ. γεννήθηκε στην Πηγή (Πεκλάρι) όπου μεγαλώνοντας ασχολήθηκε με τη

μαστορική (όπως και οι περισσότεροι άντρες του χωριού).

Με τη γυναίκα του Γιαννούλα από το ίδιο χωριό δημιούργησε οικογένεια (τρεις κόρες και έναν γιο) και όταν άνοιξε ο δρόμος της μετανάστευσης βρέθηκε κι αυτός στη Γερμανία όπου εργάστηκε αρκετά χρόνια.

Επιστρέφοντας στο χωριό παρέμεινε

ως το τέλος της ζωής του, καμαρώνοντας τα 10 εγγόνια και τα 10 δισέγγονά του.

Ήταν καλός οικογενειάρχης, αγαπητός στους συγχωριανούς και σε όσους τον γνώριζαν.

Αυτό φάνηκε και την ημέρα της νεκρώσιμης ακολουθίας από τη μεγάλη προσέλευση κόσμου που τον συνόδευσε στη «μόνιμη κατοικία» του Αϊ Νικόλα. Όλοι οι κάτοικοι του χωριού και πολλοί από την Κόνιτσα και άλλα χωριά ήταν εκεί για τον τελευταίο χαιρετισμό του μπάρμπα Αποστόλη.

Η γυναίκα του και τα παιδιά του ευχαριστούν όλους τους χωριανούς και φίλους που τους συμπαραστάθηκαν στο πένθος τους.

Στη μνήμη του προσφέρουν 50 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» και 50 στον εξωραϊστικό Σύλλογο του χωριού.

† Το Πεκλάρι πενθεί Έφυγε ο Τόλης

Στις 18 Γενάρη 2014 -ανήμερα της μνήμης του Άγιου των Αγίων - του Μέγα Αθανασίου - στο Κοιμητήριο του ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΜΥΛΟΥ (Ν. Φιλαδέλφεια Αττικής) Συγγενείς - φίλοι και γνωστοί, με πόνο ψυχής, αποχαιρετήσαμε τον Τόλη το πρόσχαρο, το γελαστό παιδί, μόλις στα 57 του χρόνια.

Σκληρός ο θάνατος, αλλά πιο σκληρή η μοίρα του πατέρα, που φέτος δεν γιόρτασε με το γιό του, αλλά έκλαψε το γιό του.

Κουράγιο ΘΑΝΑΣΗ ... αλλοίμονο

όμως υπάρχουν λόγια παρηγοριάς για τους γονείς που θάβουν τα παιδιά τους;

- Ατυχώς τον τελευταίο καιρό το χωριό μας θρηνεί τον χαμό νέων δημιουργικών παιδιών, που αποδεδειγμένα αγαπούσαν την γενέτειρά τους. Ο Αποστόλης Αθ. Κόντος και ο Γιάννης Λ. Τζίκας, σκίασαν με τον θάνατό τους την μικρή κοινωνία του χωριού μας.

Καλό σας ταξίδι φίλοι μου.

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

† Γιάννης Βαγενάς 1940-2014

Ένας από τους πλέον πιστούς υπηρέτες (Εκκλησιαστικός Σύμβουλος) του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής Ενορίας Παλαιοσελλίου ήταν ο αείμνηστος Γιάννης Αναγνώστου ή Παρλάντζος.

Τώρα αθόρυβα μας αποχαιρέτησε και ο έτερος με μέγιστη προσφορά στον ως άνω Ιερό Ναό Γιάννης Βαγενάς.

Ο πρώτος αναπαύεται στο αγαπημένο του Παλαιοσέλλι, ο Γιάννης Βαγενάς

κάπως μακριά στη Λάρισα χωρίς να τον συντροφεύουν η προστάτιδα του χωριού μας Αγία Παρασκευή και τα Εξωκκλήσια που τόσο πολύ φρόντισε και ανακατασκεύασε. Κρίνω

θεάρεστο έργο την μέριμνα για τα εξωκκλήσια είναι σαν να αγαπάς να φροντίζεις, να σκέφτεσαι και να νοιάζεσαι για

κάποιον έρημο και απροστάτευτο συνάνθρωπό σου.

Πέρα από καλόκαρδος και πάντα χαμογελαστός, ήταν γρήγορος στις κινήσεις του καθώς και στην ομιλία του.

Μπορούσαμε να του αποδώσουμε την προσωνυμία «ΑΝΥΠΟΜΟΝΟΣ». Ήθελε το συντομότερο όλα τα Εκκλησιαστικά προβλήματα του Παλαιοσελλίου να λυθούν. Να μείνουν όρθια τα Εξωκκλήσια. Ονειρευόταν να κάνει πραγματικότητα το όνειρο των προγόνων μας να κτισθεί εξωκκλήσι αφιερωμένο στο Γενέσιον της Θεοτόκου εκεί όπου υπάρχει και εικόνισμα.

Τον διακατείχε αγωνία για το πρόβλημα αντιστήριξης του κεντρικού Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής για το οποίο οι απανταχού Παλαιοσελλίτες ανησυχούν και παράλληλα αγανακτούν με την αδιαφορία των αρμοδίων Αρχών για την διάσωση ενός μνημείου της χριστιανικής πίστης.

Αείμνηστε Γιάννη εκεί που είσαι μεσίτευσε στο Θεό και στην Αγία Παρασκευή να κάνουν το θαύμα τους σώζοντας τον Ιερό Ναό, αγλαΐσμα και καύχημα των προγόνων μας, δικό μας αλλά και όλων των προσκυνητών.

Η.Α.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Ι. Ναού Αγίας Παρασκευής Ενορίας Παλαιοσελλίου στην μνήμη του Ιωάννη Βαγενά κατέθεσε χρηματικό ποσό στο γηροκομείο της Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως - Πωγωνιανής και Κονίτσας.

Συνδρομές

Γκίνη Ευανθία U.S.A.	30	Σκορδάς Φώτης Καβάλα	100
Βακόλας Απόστ. U.S.A.	30	Βάκαλος Αποστ. Ελεούσα	15
Βακόλας Σωτ. U.S.A.	30	Βαζούκη Κασσιανή Ελεούσα	15
Βακόλα Ελένη U.S.A.	30	Χουλιάρης Σόλων Καλαμάτα	50
Μήλιος Βασίλης U.S.A.	30	Γαζώνα-Κέφη Ερασμία Άρτα	15
Ευαγγελίδη Χρυσάνθη U.S.A.	50	Φουνταράς Κων. Κόνιτσα	50
Δάφνης Ιωάννης Αθήνα	20	Κυρίτσης Κων. Κόνιτσα	15
Ρούσης Μιχ. Αθήνα	50	Χούσου Άννα Κόνιτσα	20
Μανώλης Πασχ. Αθήνα	30	Σπανού Αποστολία Κόνιτσα	15
Μησιακούλη Ανθή Αθήνα	40	Τσαρούχης Ιωαν. Κόνιτσα	20
Ευαγγελίδου Ουρανία Αθήνα	15	Ζώτος Παύλος Κόνιτσα	15
Ευαγγελίδου Σοφία Αθήνα	15	Κήτας Θεόδωρος Κόνιτσα	15
Παπαδημούλης Δημ. Αθήνα	50	Μήτσικας Αθαν. Κόνιτσα	20
Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	20	Αντωνίου Νικ. Κόνιτσα	15
Μανουσιουδάκης Ιωσήφ Αθήνα	45	Τρομπούκης Δημ. Κόνιτσα	20
Ανδρεάδης Χρήστος Αθήνα	15	Βλάχος Γρηγόρης Κόνιτσα	20
Ζιώγας Ιωάννης Αθήνα	90	Κρυστάλλης Χαραλ. Κόνιτσα	20
Σπανός Βασίλης Αθήνα	45	Εξάρχου Χαραλ. Κόνιτσα	20
Μπακόλας Χρήστος Αθήνα	15	Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	20
Τσάγκα Βικτωρία Αθήνα	20	Αλεξάνδρου Γιάννης Κόνιτσα	15
Βρυζώνης Νίκος Αθήνα	45	Σέρρας Κώστας Κόνιτσα	20
Βλάχος Αποστ. Αθήνα	45	Ιερ. Οικονόμου Αθαν. Κόνιτσα	20
Παπαλάμπρου Αλίκη Αθήνα	15	Καβαδά Ειρήνη Κόνιτσα	15
Παπαλάμπρος Χαρ. Αθήνα	15	Σπέλλας Χρήστος Κόνιτσα	15
Βιρτσώνη Εμμ. Θεσ/νίκη	60	Ντάφλης Χαρ. Κόνιτσα	15
Παγανιά Πασχαλιά Θεσ/νίκη	20	Τζόκα Μαρία Κόνιτσα	15
Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/νίκη	20	Καρράς Νίκος Κόνιτσα	30
Ζήκος Χρήστος Θεσ/νίκη	15	Ευαγγελίδης Ευαγγ. Κόνιτσα	15
Παπανώτη Ανδρομάχη Θεσ/νίκη	60	Βρόικος Στεφ. Κόνιτσα	20
Παππά Μαγδαληνή Θεσ/νίκη	20	Τσούκα Φρόσω Κόνιτσα	15
Μπίλης Νίκος Θεσ/νίκη	50	Ντίνος Μιχάλης Κόνιτσα	15
Χατζινικολάου Νικ. Θεσ/νίκη	20	Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	30
Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	30	Σύλλογος Γυμν. - Λυκείου Κόνιτσα	15
Λισγάρας Δημ. Γιάννινα	15	Τζιάλλα Ιωάννα Κόνιτσα	15
Χαλούλου Σταυρούλα Γιάννινα	30	Μπούνας Ευαγγ. Κόνιτσα	35
Τσούνη Χαρίκλεια Γιάννινα	15	Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα	15
Οικονόμου Χρήστος Γιάννινα	20	Κορτσινόγλου Γαβριήλ Κόνιτσα	15
Χολέβα Μαρία Γιάννινα	30	Καράκογλου Χαρ. Κόνιτσα	20
Δήμου Κώστας Γιάννινα	15	Ιερ. Καλλιντέρης Χρήστος Κόνιτσα	15
Ζακόπουλος Χρ. Γιάννινα	25	Ιερ. Νάκος Αποστ. Κόνιτσα	15
Ζήκας Δημ. Γιάννινα	30	Ιερ. Τάτσης Διον. Κόνιτσα	50
Γιούτσου Ουρανία Γιάννινα	20	Κίτσιου Άννα Κόνιτσα	15
Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	15	Τζινέρης Παντ. Κόνιτσα	15
Ράμμος Ιωαν. Σέρρες	20	Βουρδούκας Αθαν. Κόνιτσα	20
Τσιναρίδου Ροδόπη Τρίκαλα	20	Κεφάλας Νίκος Πηγή	15
Παπαλάμπρος Δημ. Λειβαδιά	20	Κεφάλας Χαρ. Πηγή	15
Πανάγιου Όλγα Αγρίνιο	15	Τσελίφης Βασ. Νικάνορας	15
Μόσχος Αθαν. Λάρισα	20	Βαζούκης Θωμάς Νικάνορας	20
Βούρης Πέτρος Εύβοια	40	Κόντος Γεωργ. Πηγή	15
Τσούβαλης Χρήστος Χανιά	15	Λάκκας Σωτ. Μάζι	15
Σκούφιας Γεώργιος Πρέβεζα	15	Μακάριος Ευ. Μοναστήρι	15
Μήτσικα Ελένη Κέρκυρα	20	Λάκκας Βασ. Καλλιθέα	20
Καρράς Γρηγ. Πειραιάς	30	Τσίος Κων. Κεφαλοχώρι	20
Ευαγγελίδης Ανδρέας Κως	15	Σπανός Χ. Βασ. Πηγή	15
Μεσσής Αθαν. Δράμα	15	Μπακόλας Θεοφ. Νικάνορας	15
Δημητρίου Βασ. Σταυράκι	20	Κουρτίνος Βασ. Παλαιοσέλλι	15
		Χρηστίδου Ειρήνη Αηδονοχώρι	15
		Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	15
		Πίσπας Αθ. Δημ. Δίστρατο	20
		Καλλιντέρης Αχιλ. Αετόπετρα	20